

MISSIO

Katolícka tradičná náuka
Posolstvá Božského Srdca Ježišovho
Životopis svätého Maximiliána Kolbeho
Životopisy pápežov (18. storočie)
Pôstne obdobie
Biblické dejiny
Pobožnosti a modlitby

**Modlitba zasvätenia sa
Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie**

*Mária, Matka moja, zasväcujem sa
Tvojmu Nepoškvrnenému Srdcu v živote i
v smrti, aby ma chránilo od každej
záhuby duše i tela. Viem, Matka, že tí,
ktorých ochraňuješ sú v bezpečí, a preto
sa odovzdávam Tvojmu Srdcu s úplnou
dôverou pre čas i pre večnosť. Amen.*

Modlitba Panny Márie z Fatimy

*Ó, Ježišu, odpusť nám naše hriechy,
zachráň nás od pekelného ohňa prived' do
neba všetky duše, najmä tie, ktoré
najviac potrebujú Tvoje milosrdenstvo.*

Obeta za hriešnikov: *Ó, Ježišu, toto je z
lásky k Tebe, za obrátenie hriešnikov a na
nápravu hriechov vykonaných proti
Máriinmu Nepoškvrnenému Srdcu.*

Modlitby anjela z Fatimy

*Môj Bože, verím v Teba, klaniam sa Ti,
dúfam v Teba a milujem Ťa! Prosím Ťa o
odpustenie pre všetkých, ktorí v Teba
neveria, neklaňajú sa Ti, nedúfajú v Teba
a nemilujú Ťa.*

*Najsvätejšia Trojica, Otec, Syn a Duch
Svätý, hlboko sa Ti klaniam a obetujem Ti
najdrahšie Telo a Krv, dušu a Božstvo
Ježiša Krista, prítomného vo všetkých
svätostánkoch sveta ako nápravu
všetkých urážok, svätokrádeží a
lahostajností, ktorými je On sám
zraňovaný. A skrze nekonečné zásluhy
Jeho Najsvätejšieho Srdca a
Nepoškvrneného Srdca Panny Márie Ťa
presím za obrátenie všetkých úbohých
hriešnikov.*

*Pane Ježišu Kriste, uznávam Ťa za Kráľa
sveta. Všetko, čo bolo stvorené, pre Teba bolo
stvorené. Rob teda so mnou podľa svojho
práva! Obnovujem svoj krstný sľub a
odriekam sa zlého ducha i všetkej pýchy jeho i
všetkých skutkov jeho a sľubujem, že budem
žiť ako príkladný/á kresťan/ka. Obzvlášť sa
zaväzujem, že vynaložím všetko, aby som
právam Boha a Tvojej svätej Cirkvi
dopomohol/a k víťazstvu.*

*Božské Srdce Ježišovo, obetujem Ti svoje
úbohé skutky tým úmyslom, aby všetky srdcia
uznali Tvoje sväté kráľovstvo a tak sa
upevnila vláda Tvojho pokoja na celom svete.
Amen.*

Obsah

Obsah	3
Informácie	3
Posolstvá Najsvätejšieho Srdca Ježišovho	4
Každodenné obetovanie Ježišovej Krvi a zasvätenie	10
Úl' Nepoškvrnenej	11
Pápeži 18. storočia	18
Pôstne obdobie	26
Tradičné sväté omše od Zjavenia Pána po 1. nedeľu umučenia	32
Neprikázané sviatky v tradičnom duchu	40
Pobožnosť a novéna k Nepoškvrnenej	42
Duchovný testament a odpustkové modlitby	43
Svätý Peter a jeho poslanie v Cirkvi	44
Biblické dejiny - Príprava na verejné vystúpenie	47
Biblické dejiny - Dobrý Pastier v Judei	68

Informácie

Misijný časopis je zadarmo, lebo mám záujem, aby si ho prečítal každý, kto chce.
Ak by ste ma chceli finančne podporiť, môžete tu: **SK97 8330 0000 0022 0304 8185**
Do **poznámky** uveďte: **Missio** <https://missio.suzette.sk>

Časopis Missio bude od roku **2026** vychádzať sporadicky.

Siete: Telegram · Facebook (misijný obsah); <https://bio.link/creativesuzi33>

Myšlienky z knihy Cesta podľa svätého Josemariá Escrivá de Balaguer nájdete na sociálnych sieťach (Facebook, Telegram, X, Threads) : <https://bio.link/creativesuzi33>

Posolstvá Najsvätejšieho Srdca Ježišovho

Čítaj a uvažuj! Tieto riadky sa týkajú tých, čo pracujú a trpia, čo dychtivo hľadajú poriadok, pokoj a šťastie, ktoré doteraz nenašli. Tu môžu načúvať hlasu môjho Spoločníka, ktorý sa im stal rovným, aby sa mohol podieľať na ich živote, práci, ťažkostiach, starostiach a utrpeniach. V týchto riadkoch nájdú lásku, ktorú hľadajú a ktorú sa im doteraz nepodarilo nájsť. Nájdú tu tiež jediné vysvetlenie prečo sú na svete. Potom otvoria dokorán svojej srdcia, svoje domovy i svoje okolie Kristovi, ktorý im prichádza v ústrety - všade ho budú vítať. On príde a bude s nimi bývať ako vždy prítomný hosť a najvernejší priateľ, aby ich upokojil, odpustil im, obnovil a podporoval ich. Láskavo im daruje tú veľkú nádej, ktorú im Jeho Najsvätejšie Srdce ponúka v budúcom živote.

Ľudstvo ma musí spoznať. Chcem, aby ľudia spoznali moju lásku. Vedia o všetkom, čo som pre nich urobil? Prichádzam, aby vedeli, že nikde nenájdú pravé šťastie, iba vo mne. Moje slová sú pre všetkých: pre tých, ktorí sú mi zasvätení v rehol'nom živote, i pre tých, ktorí žijú vo svete. Pre dobrých i pre hriešnikov, vzdelaných aj nevzdelaných, pánov i poddaných. Prichádzam ku každému z nich so slovami: "Ak hľadáš šťastie, nájdeš ho vo mne. Ak hľadáš bohatstvo, ja som nekonečný poklad. Ak túžiš po pokoji, nájdeš ho jedine vo mne. **Ja som milosrdenstvo a láska!**" Žiadam si, aby moja láska bola slnkom na osvietenie a teplom na znovuzrodenie duší. Moje slová sa preto musia dostať do ich uší. Chcem, aby celý svet spoznal mňa, Boha milosrdenstva a lásky. Prajem si, aby sa všade čítalo o mojej túžbe po odpustení a záchrane duší. Chcem, aby sa ma zo strachu nestránili ani tí najhorší, aby odo mňa neutekali ani tí najväčší zločinci. Nech všetci prídu ku mne. Očakávam ich s otvorenou náručou ako najlaskavejší Otec, aby som im dal život a pravé šťastie.

Nech sa svet zastaví a vypočuje si tieto moje slová: Otec mal jediného syna. Boli bohatí a mocní, slúžilo im oddané služobníctvo a boli obklopení všetkým, čo prináša česť, útechu a pôžitok v živote. Nič ani človek, ani žiadna vec im nechýbala k dokonalému šťastiu. Syn bol celkom oddaný svojmu otcovi a otec synovi. Jeden v druhom nachádzali dokonalé šťastie, no nie tak, aby z neho vylučovali iných, lebo ich vznešené a šľachetné srdcia mali súciti s každým, kto zakúšal čo i len najmenšie utrpenie. Stalo sa, že jeden zo sluhov tohto dobrého pána ochorel. So vzrastajúcim nebezpečenstvom poslednú nádej na záchranu jeho života vkladali do užívania silných liekov a do najstarostlivejšej opatery. Sluha ležal vo svojom chudobnom a osamelom dome, čo jeho pána znepokojovalo. Vedel totiž, že ak tam zostane opustený, čaká ho istá smrť. Čo teda urobiť? Pravda, mohol poslať spolusluhov, aby mu slúžili, no služba, konaná viac pre zisk než z lásky, nebola zárukou pred prípadnou nedbalosťou. Pohnutý súcitom, zavolať pán svojho syna a povedal mu o svojej starosti. Vysvetlil mu, že úbohý

človek je už blízko smrti a len nepretržitá a starostlivá opatera by ho ešte mohla zachrániť. Aký otec, taký syn. Syn sa hneď ponúkol, že umierajúcemu pomôže, nehľadiac na únavu a ťažkosti s tým spojené, ani na nočné bdenie, až kým sluha nenadobudne opäť pevné zdravie. Otec prijal synovu ponuku a ochotne mu dovolil, aby na seba vzal podobu sluhy, aby mohol slúžiť jeho otrokovi. Uplynulo veľa mesiacov, plných starostí a bdenia pri lôžku chorého. Ten sa napokon uzdravil, lebo sa nešetrilo ničím, čo by ho mohlo nielen uzdraviť, ale i zaistiť mu úplné blaho. A ako sa zachoval ten sluha? So srdcom prekypujúcim vďačnosťou sa spýtal, čo by mohol na oplátku urobiť za takú veľkú a obdivuhodnú lásku. "Chod", povedal mu syn, "s navráteným zdravím vyhladaj môjho otca a ponúkni sa mu, že z vďačnosti za túto šľachetnosť chceš byť jeho najvernejším služobníkom." Muž premožený citmi vďačnosti, predstúpil s pokornou vďakou pred svojho dobrodinca. Ponúkol sa, že mu bude navždy nezištne slúžiť. Ved' ako by mohol požadovať odmenu od takého pána, ktorý s ním nezaobchádzal ako so sluhom, ale ako so synom? Toto podobenstvo je iba chabým obrazom tej lásky, akú mám voči ľuďom a akú od nich očakávam. Vysvetlím to takým spôsobom, aby všetci ľudia mohli spoznať moje srdce.

Boh stvoril človeka z čistej lásky. Dal mu svet za príbytok tak, aby mu všetky okolnosti zaručovali šťastie až do tých čias, kým by mu nenadišiel deň večnej blaženosti. Aby bol však k takému šťastiu oprávnený, bol zaviazaný k zachovávaní sladkého a múdreho zákona, ktorý mu ustanovil jeho Stvoriteľ. No človek, neverný tomuto zákonu, žalostne ochorel - našimi prvými rodičmi bol spáchaný hriech, a tak sa celé ľudstvo i jeho potomstvo previnilo a stratilo právo na dokonalú blaženosť, ktorú mu Boh prisľúbil. Jeho údelom sa stali bolesť, utrpenie a smrť. Boh však vo svojej dokonalej blaženosti vôbec nepotrebuje človeka, ani jeho službu. Boh si vystačí sám. Jeho sláva je nekonečná a nič nie je schopné ju zmenšiť. Ako je nekonečný v moci, tak je tiež nekonečný v добрote. Preto nenechá človeka stvoreného z lásky zahynúť; namiesto toho proti tomu ťažkému zlu - hriechu, zadováži liek nekonečnej ceny: jedna z troch Božských Osôb Najsvätejšej Trojice vezme na seba ľudskú prirodzenosť a Božským spôsobom zadostučiní za zlo zavinené hriechom. Otec dáva svojho Syna, Syn obetuje svoju slávu. Prichádza na svet nie ako všemohúci pán a veliteľ, ale ako bedár, sluha, dieťa. Život, akým som žil na svete, je vám všetkým známy. Viete, ako som sa od prvého okamihu svojho vtelenia podrobil všetkým ľudským ťažkostiam. V detstve som znášal zimu, hlad, chudobu aj prenasledovanie. V mojom pracovnom živote sa mi ako tesárovmu synovi často dostávalo pokorovania a pohrdania. Veľakrát sme s mojím pestúnom po celodennej práci zistili, že sme zarobili sotva na živobytie. Takto som žil tridsať rokov. Potom som sa zriekol milej spoločnosti svojej Matky a venoval som sa vyučovaniu ľudí, že **Boh je láska**. Pomáhal som im na tele aj na duši. Chorým som vracal zdravie, kriesil som mŕtvych. A dušiam? Dušiam som navrátil slobodu, tú slobodu, ktorú hriechom stratili, a otvoril som im brány ich večného domova - neba. Potom nadišla hodina, keď kvôli získaniu spásy pre ľudstvo bol Boží Syn ochotný položiť zaň aj svoj život. A ako zomrel? Obklopený priateľmi? Chválený ako dobrodinec? Milovaný, vy viete, že Boží Syn si nezvolil zomrieť takto. On, ktorý nehľasal nič iné ako lásku, stal sa obeťou nenávisti.

On, ktorý priniesol svetu pokoj, bol kruto mučený. On, ktorý prišiel, aby ľudstvu priniesol slobodu, bol väznený, spútaný, týraný, vysmievaný a nakoniec zomrel na kríži medzi dvomi lotrami, opovrhnutý, opustený, biedny a obratý o všetko. Takýmto spôsobom som sa obetoval za spásu ľudstva a dokončil dielo, pre ktoré som dobrovoľne opustil slávu Otca. Človek bol chorý, zranený a Boží Syn prišiel z neba k nemu. A nielenže padnutému človeku navrátil život, no získal pre neho aj silu a moc, aby v tomto živote mohol dosiahnuť poklady večného života. A ako sa mu za to človek odmenil? Konal ako ten vďačný služobník? Ponúkol mu svoju službu a zriekol sa všetkých iných záľub, aby sa venoval len záujmom svojho Pána? Niektorí ma spoznali a poháňaní láskou majú túžbu vrúcne a úplne sa obetovať a celkom sa venovať mojej službe Otcovi. Tí prosili, aby im bolo oznámené, čo najvzácnejšie a najväčšie by mohli pre Neho urobiť. Môj Otec im odpovedá: "Opustite svoj domov, vzdajte sa svojho vlastníctva, vzdajte sa aj seba samých a podďte, nasledujte ma a robte, čo vám poviem." Iní, pohnutí tým, čo všetko urobil Boží Syn pre ich spásu, ponúkli sa mu s dobrou vôľou a snažili sa mu odplatiť za jeho dobrotu prácou pre jeho skupiny, avšak bez úplného zrieknutia sa seba samých. Tým môj Otec hovorí: "Zachovávajúte zákon, ktorý vám dal Boh. Zachovávajúte jeho prikázania, neodchylujte sa ani napravo, ani naľavo. Žite v pokoji, aký prináleží jeho verným služobníkom." Iní zasa majú málo pochopenia pre veľkú Božiu lásku. Majú však úprimnú vôľu a žijú podľa zákona, títo bez lásky, skôr iba pudovo sa prikláňajú k dobrému, čo v nich ešte Božou milosťou zostalo. Tento pud je znakom, že v ich duši pôsobila milosť. Títo sluhovia sa neprihlásili dobrovoľne, aby plnili Božie prikázania. Často im však stačí len naznačiť Božiu vôľu a hneď sa dajú do jeho služieb, pretože sú to ľudia dobrej vôle. A sú ešte iní, ktorí sa poddávajú Bohu ani nie z lásky, skôr kvôli vlastným záujmom a zachovávajú zákon iba natoľko, nakoľko je to nevyhnutne potrebné k zaisteniu spásy. Ponúkajú svoju obeť Bohu všetci ľudia? Sú snáď aj takí, ktorí z nevedomosti o veľkej láske, akú má k nim Boh, nerobia nič, eo by zodpovedalo tomu, čo za nich Boží Syn vytrpel? Žiaľ, sú mnohí, ktorí o tom vedia a pohrdajú tým, no omnoho viac je tých, ktorí o tom nevedia vôbec nič. Pre každého zo spomínaných má Ježiš Kristus slová lásky.

Najskôr budem hovoriť k tým, ktorí ma nepoznajú. Synovia moji, ktorí ste od malička žili odlúčení od svojho Otca, podďte, poviem vám, prečo ma nepoznáte. Pretože keď raz spoznáte tú náklonnosť, akú k vám prechovávam, nebudete odmietat moju lásku. Stáva sa, že deti, ktoré vyrástli odlúčené od svojich rodičov, k nim majú málo náklonnosti. Keď im však rodičia nejakým spôsobom prejavia, že ich majú radi, budú si ich hrejivú rodičovskú lásku cenit viac než deti, ktoré svoj domov nikdy neopustil. Vám, ktorí ma nielenže nemilujete, ale ma nenávidíte a prenasledujete, hovorím: Prečo tá nenávisť? Čo som vám urobil? Čím som si zaslúžil byť vami prenasledovaný? Je mnoho tých, ktorí si túto otázku zatiaľ nepoložili. Dnes, keď im ju kladiem, nepochybné odvetia: "Nevieme." Odpoviem teda za vás. Nik vás o mne nepoučil, preto ste ma od svojho detstva až dosiaľ nepoznali. A keď ste vyrastali, prirodzenosť vo vás rozvíjala lásku k rozkošiam a radovánkam, túžbu po bohatstve a voľnosti. Potom prišiel deň, keď ste sa po prvýkrát dopyčovali o mne a o živote podľa

mojej vôle; že pre naplnenie mojej vôle sa musíte milovať a znášať so svojím blíznym, mať ohľad na jeho práva, majetok a zisk. Musíte ovládať svoju prirodzenosť - slovom, musíte zachovávať zákon. Až doteraz ste sa riadili iba svojou prirodzenou náklonnosťou, ba možno iba svojimi vášňami, keď ste netušili, o aký zákon ide. Niet sa preto čo čudovať, že chcete protestovať, užívať si život, by slobodní a sami sebe zákonom. Tu pramení vaša nenávisť voči mne a príčina, prečo ma prenasledujete. No ja, váš Otec, vás milujem, i keď vidím váš zaslepený odboj. Moje srdce je predsa naplnené láskou k vám. Roky, počas ktorých ste viedli takýto život, ubehli a možno ich bolo veľa... Dnes už dlhšie nemôžem zadržiavať svoju lásku a pohľad na váš boj ma núti, aby som vás osvietil a dal sa vám spoznať.

Milovaný synu, ja som Ježiš, čo znamená Spasiteľ. Prečo sú moje ruky prebodnuté kľincami, ktorými som bol pribitý na kríž? Zomrel som na ňom z lásky k tebe. Aj mojej nohy sú poranené. Moje srdce je naširoko otvorené, po mojej srmti prebodnuté kopijou... Takto stojím pred tebou, aby si mohol spoznať, kto som a aký je môj zákon. Nemaj však strach, lebo môj zákon je zákonom lásky. Keď ma spoznáš, nájdeš pokoj a radosť. Smutné je žiť ako sirota; podťe teda, synovia moji, navráťte sa k svojmu Otcovi. Ja som váš Boh i váš Otec, váš Stvoriteľ i Vykupiteľ. Vy ste moje stvorenia, moji synovia, kúpení za cenu môjho života a krvi môjho srdca, ktorú som vylial, aby som vás vyslobodil z otroctva a tyranie hriechu. Vlastníte veľké a nesmrteľné duše určené pre večnú blaženosť. Máte vôľu schopnú každého dobra a srdce, schopné lásku rozdávať aj prijímať. Smäd po spokojnosti a láske nemôže byť uspokojený pozemským a pominuteľným ziskom. Ten vás vždy zanechá hladných a nespokojných a vašim údelom bude večný zápas, smútok, starosti a trápenia. Ak ste chudobní a musíte si na svoje živobytie zarábať prácou, bieda života vás roztrpčí, budete nepriateľskí voči svojim zamestnávateľom a možno im budete priať aj zlo, aby tiež zakúsili ťažkosti každodenných námah, ako ich zakúšate vy. Únava, odpor, ba aj zúfalstvo budú ťažko doliehať na vášho ducha, lebo tá cesta je drsná - a nakoniec príde smrť. Ach, aké veľké sú tieto ťažkosti, ak sa na ne pozeráme iba z ľudského pohľadu! Ja vám však ukážem život z inej strany. Vy všetci, ktorí nemáte veľké majetky tohto sveta a ste nútení na svoj každodenný chlieb ťažko pracovať a slúžiť pánom, nepovažujte sa za otrokov, lebo ste stворení pre večnú slobodu. Vy všetci, ktorí túžite po láske, no nikde ju nenachádzate, pamätajte, že ste stворení milovať to, čo je večné, a nie to, čo časom pominie. Vy, ktorí milujete svoje domovy a pracujete, aby ste užili svoje rodiny a zaistili im pohodlie a šťastie, nezabudnite, že aj keď vás raz od nich odlúči smrť, toto odlúčenie bude trvať iba dočasne. Vy, ktorí slúžite a ste povinní mať v úcte svojho zamestnávateľa, starať sa o jeho záujmy, ťažko a verne pre neho pracovať a mať ho v láske, pamätajte, že on je vašim pánom iba na krátky čas života. Tento život rýchlo pominie a namiesto neho nastúpi večnosť. Tam už viac nebudete robotníkom, ale budete panovať ako králi na veku vekov. Vaša duša stворená milujúcim Otcom, ktorý vás miluje nekonečnou láskou, náde konečnú odpoveď na celé vaše snaženie a túžby. Tam bude každá práca odmenená. Tam sa stretnete so svojou rodinou, pre ktorú ste tu na svete pracovali. Tam budete žiť večne, veď zem je iba pominuteľným tieňom, nebo však nikdy nepominie.

Tam budete spojení so svojím Bohom a Otcom. Keby ste len vedeli, aká blaženosť vás čaká! Možno mi však odpoviete: "Nemám vieru, ani neverím v budúce šťastie!" Nemáte vieru? Ako je teda možné, že ma prenasledujete? Prečo sa búrite proti mojim zákonom a bojujete proti tým, ktorí ma milujú? A ak chcete mať voľnosť pre seba, prečo ju nedoprajete aj iným? Hovoríte, že neveríte v budúci život. Povedzte mi, ste tu úplne spokojní a nepociťujete túžbu po niečom, čo sa tu na zemi nijako nedá dosiahnuť? Ak po dlhom hľadaní získate pôžitky, po ktorých ste túžili, je tým už vaša túžba naplnená? A keď konečne dosiahnete bohatstvo, za ktorým ste sa naháňali, cítite sa spokojní, máte už dosť? Ak cítite túžbu po priateľstve a jedného dňa ho konečne nájdete, neomrzí vás už po krátkom čase? Žiadna zo spomínaných skutočností neobsahuje to, po čom túžite. Tu na svete nikdy nedosiahnete všetko to, po čom prahne vaše srdce. Túžite po pokoji, no netúžite po pokoji tohto sveta, ale po pokoji Božích detí. Ako však môžete očakávať, že ho nájdete vo vz bure a v odboji? Prišiel som, aby som vám ukázal, kde je možné nájsť pravý pokoj a ako môžete uhasiť svoj smäd, ktorý vás tak dlho sužuje. Nevzpierajte sa, keď vám poviem, že všetky spomínané veci možno nájsť jedine v zachovávaní môjho zákona. Nebojte sa slova zákon, lebo môj zákon nie je zákonom tyrana, ale zákonom lásky, pretože ja som váš Boh a Otec. Vysvetlím vám svoj zákon. Vypočujte to srdce, ktoré vám ho ukladá. Srdce, ktoré nepoznáte, a predsa ho tak často zraňujete. Vy ma prenasledujete, aby ste ma usmrtili, a ja vás hľadám, aby som vám dal život. Kto z nás zvíťazí? Budú sa vari vaše srdcia stále zatvrdzovať voči mne, ktorý som za vás položil svoj život a venoval vám všetku svoju lásku? Podťe, synovia moji a počúvajte, čo od vás žiada Otec ako dôkaz vašej lásky: viete, že v dobre usporiadanej armáde treba zachovávať poriadok a poslušnosť práve tak, ako sa v domácnosti musia dodržiavať určité zvyklosti. Rovnako aj vo veľkej rodine Ježiša Krista musí byť zákon, i keď je to zákon lásky. Podľa prirodzeného zákona sú synovia uznávaní za synov iba vtedy, keď nesú meno svojho otca. Moji synovia nesú meno "kresťan" (preložené zo slova *christian*, čo znamená Kristov stúpenec), ktoré im bolo udelené svätým krstom pri ich narodení. Vy všetci, ktorí nesiete toto meno, ste mojimi synmi, a preto tiež máte právo na majetok svojho Otca. Viem, že ma nepoznáte ani nemilujete, ba skôr mi kladiete odpor a prenasledujete ma. Pokiaľ však ide o mňa, milujem vás s nekonečnou nežnosťou a prajem si, aby ste spoznali toto moje dedičstvo, ktoré vám právom náleží, a tiež, aby ste vedeli, akými prostriedkami ho môžete získať: **Verte v moju lásku a v moje milosrdenstvo. Vy ste proti mne zhrešili; ja vám odpúšťam. Vy ste ma prenasledovali; ja vás milujem. Vy ste ma zranili slovami aj skutkami; ja vám napriek tomu prajem len to dobré a nechávam vám podiel na mojich pokladoch.** Nemyslite si, že nepoznám stav vašich duší. Viem, že ste pohrdli mojou milosťou, možno i zneuctili moje sviatosti, napriek tomu vám odpúšťam.

Ak chcete byť šťastní v tomto živote, a zároveň si chcete zaistiť večnú spásu, robte, čo vám hovorím: Ak ste chudobní, robte svoju prácu, ktorú musíte konať, s oddanosťou a pokorou. Majte pri tom na pamäti, že ja som žil tridsať rokov podriadený tomu istému zákonu, lebo som bol chudobný a núdzny. Nehľadte na svojich pánov ako na tyranov. Vyháňajte zo svojich srdiec všetku nenávisť. Neprajte im nič zlé, ale podporujte

ich záujmy a budte im verní. Ak vlastníte pozemské majetky a zamestnávate robotníkov a služobníctvo, jedajte s nimi vždy tak, ako sa patrí; platte im spravodlivú mzdu a prejavujte im miernosť a láskavosť. Veď majú nesmrteľnú dušu práve tak ako vy. Ak oplývate bohatstvom, neslúži to iba pre vaše pohodlie a radovánky. Máte ho i múdro spravovať a preukazovať svojim blíznym skutky lásky. Zamestnávateelia i zamestnanci sa musia pokorne podrobovať zákonom práce a všetci majú uznávať, že nad všetkými stvorenými vecami je najvyššia Bytosť. Táto najvyššia Bytosť ako váš Boh vyžaduje od vás plnenie Božieho zákona. A ako váš Otec od vás žiada, aby ste prijali jeho prikázania v duchu spytovania lásky. Ak ste teda strávili celý týždeň konaním svojej práce, obchodom alebo pri športe, žiada aspoň pol hodiny, aby ste mohli vykonať svoju nedeľnú povinnosť. Je to snáď príliš veľa? Chodte teda do domu môjho Otca, kde dňom i nocou čaká na váš príchod, a vzdajte mu každú nedeľu a vo sviatok patričnú úctu. Venujte polhodinku účasti na tajomstve lásky a milosrdenstva, to znamená, zúčastnite sa na svätej omši. Tam svojmu Otcovi vyrozprávajte všetko: o vašich rodinách, o vašich deťoch, o vašom podnikaní, o vašich túžbach... Zložte k jeho nohám svoj zármutok, svoje ťažkosti a utrpenie a verte v jeho záujem a lásku, s akou vypočuje vaše modlitby. Možno budeš namietat: "Už toľko rokov som nevštel do kostola. Zabudol som, ako prežívať svätú omšu." Nemusíš mať kvôli tomu obavy. Príď, pobudni so mnou pol hodiny; tvoje svedomie ti povie, čo máš robiť, len sa započúvaj do jeho hlasu... Otvor svoju dušu dokorán milosti, tá ti všetko vnukne. Postupne ťa naučí, ako si máš počínať v konkrétnych okolnostiach; ako máš vychádzať so svojou rodinou, čo a ako máš robiť pri svojom podnikaní, ako vychovávať deti, ako milovať tých, ktorí sú od teba závistliví a ako si ctiť tých, ktorí majú nad tebou moc. Pôsobením milosti možno pocítiš, že sa musíš vzdať určitého konania či podnikania, zrieknuť sa istého priateľstva alebo sa vyhýbať istým stretnutiam... Alebo ti táto milosť povie, že prechovávaš neoprávnenú nenávisť voči niektorej osobe, alebo ti vnukne, aby si prerušil kontakt s istou osobou, ku ktorej ťa to ťahá, no ktorej rady sú ti na škodu. Neboj sa dať milosti príležitosť - a jej moc v tebe postupne zosilnie. Lebo rovnako ako nepozorovane vzrastá zlo, ak sa mu na to dá povolenie, práve tak aj každá milosť pripravuje dušu na prijatie ešte väčšej milosti. Ak dnes budeš počúvať môj hlas a necháš účinkovať milosť, zajtra bude jej vplyv väčší a tak postupne stále porastie. Tvoja duša sa bude rozjasňovať, usídli sa v nej pokoj a odmenou jej bude večná blaženosť! Človek alebo stvorený na to, aby žil naveky na zemi. Bol stvorený pre večnosť. Keďže je teda nesmrteľný, nemá žiť pre veci pominuteľné, ale pre tie, ktoré budú trvať večne. Mladosť, bohatstvo, múdrosť, svetská sláva, to všetko je ničím, všetko sa smrťou skončí, iba Boh bude žiť večne. Svet je plný nenávisť, ľudské rasy medzi sebou neustále zápasia, rovnako národy, ba i jednotlivci. Príčinou toho všetkého je, že sa vytráca viera. Dovoľte je opäť panovať vo svete a vráti sa doň pokoj a láska. Viera nijako neprekáža vzdelanosti a pokroku. Čím viac je zakorenená v jednotlivcoch a v spoločnosti, tým viac vzrastá múdrosť a vzdelanosť, lebo Boh má nekonečnú múdrosť a vedomosti. Kde však viera úplne chýba, tam mizne i pokoj, vzdelanosť a pravý pokrok - pretože Boh nie je prítomný vo vojne - a miesto nich nastupuje nepriateľstvo, nedorozumenia, triedne vojny a v človeku povstávajú vášne.

Všetko, čo je v človeku šlachetné, zmení sa na neposlušnosť a odboj. Dajte sa presvedčiť vierou - a stanú sa z vás velikáni. Nechajte sa riadiť vierou - a budete slobodní. **Žite z viery - a uniknete večnej smrti.** (zjavené Jozefíne Menéndez)

Bratstvo Božského Srdca Ježišovho: vzniklo v roku 1690, keď boli potvrdené zjavenia svätej Margite Alacoque. Cieľom tohto bratstva je osobitným spôsobom uctievať Božské Srdce Ježišovo; odprosovať Ho za nevďačnosť a ľahostajnosť; konať duchovnú náhradu za neveru, opovrhovanie a svätokrádeže, ktorými Ho ľudia urážajú; modliť sa za obrátenie hriešnikov; povzbudzovať všetkých k vzájomnej láske a k nasledovaniu čností Božského Srdca Ježišovho.

Každodenná modlitba k Božskému Srdcu Ježišovmu:

Otče náš, Zdravas' Mária, Verím v Boha
Božské Srdce Ježišovoho, daj, aby som Ťa vždy viac a viac miloval.

Každodenné obetovanie Ježišovej Krvi a zasvätenie

Večný Otče, cez najčistejšie Máriine ruky Ti obetujem Krv, ktorú Ježiš preliat s láskou vo svojom utrpení a ktorú každý deň obetuje v eucharistickej obeti. Spájam svoje modlitby, skutky a utrpenia v tomto dni s Božou obetou na odčinenie svojich hriechov, za obrátenie hriešnikov, za duše v očistci a za potreby svätej Cirkvi. Zvlášť Ti ju obetujem na úmysly Svätého Otca a za túto potrebu, ktorá mi veľmi leží na srdci...

Pane Ježišu, Ty nás miluješ a svojou Krvou si nás oslobodil od našich hriechov; klaniam sa Ti, dobrorečím Ti a **zasväcujem sa Ti so živou vierou.** S pomocou Tvojho Ducha sa zaväzujem, že urobím z celého svojho života, oživeného spomienkou na Tvoju Krv, vernú službu Božej vôli pre príchod Tvojho kráľovstva. Pre svoju Krv preliatu za odpustenie hriechov, očisti ma od každej viny a obnov ma v srdci, aby žiaril vo mne stále viac obraz nového človeka stvoreného v spravodlivosti a svätosti. Pre svoju Krv, znamenie zmierenia s Bohom i medzi ľuďmi, urob ma poddajným nástrojom bratského spoločenstva. Mocou svojej Krvi, najvyššieho dôkazu Tvojej lásky, daj mi odvahu milovať Teba a bratov až po obetu života. Ježiš Vykupiteľ, pomôž mi niesť každý deň môj kríž, aby moja kvapka krvi spojená s Tvojou osožila vykúpeniu sveta. Božská Krv, Ty oživuješ svojou milosťou mystické Telo; urob ma živým kameňom Cirkvi. Zapál' vo mne vášeň pre jednotu medzi kresťanmi. Vlej mi do srdca veľkú horlivosť za spásu môjho blížneho. Vzbud' v Cirkvi početné misijné povolania, aby Ťa všetky národy poznali, milovali a aby slúžili pravému Bohu. Predrahá Krv, znamenia oslobodenia a nového života, daj, aby som vytrval vo viere, v nádeji a v láske, aby som, poznačený Tebou, mohol vyjsť z tohto vyhnanstva a vojsť do zaslúbenej zeme neba, kde Ti budem naveky spievať chvály so všetkými vykúpenými. Amen.

Úl' Nepoškvrnenej

Otec Maximilián započúval sa do zavýjania víchra za stenami baraka.

Víchor hnal sa zďaleka, v tmavej bezhviezdnej noci, vrhal sa znezdary na strechu baraka, - ako by rozzúrenou hlavou udieral do útlých stien, zlepených zo surových dosák s lešu, hučal ťahavo, prechádzal znovu do vytia, na chvíľku sa utišoval a potom strhol sa znenazdania a šalel vôkol, stovkami kopýt valil do strechy, zanášal sa rastúcim skučaním, dužnel, s hurhajom sa preval'oval ponad hlav spiacich a trafil sa v noci. A noc bola čierna, bezhviezdna a plná nepokoja.

Otec Maximilián pripomenul si maličký úryvok z básne Slowackého. Zopakoval ho šeptom:

*...že bol som sťa pútnik, čo sa cestou trudí,
pri bleskoch hromu,
že neviem, kde sa do hrobu uloží,
smutno mi, Bože!...*

Nie! Otcovi Maximiliánovi nie je smutno, ale keď v tejto chvíli počúva temný víchor a hľadá cez oblok do zbojníckej noci a keď napokon pozrie na svojich spiacich bratov, ktorí si unavení políhali na slamu, zakrytí pokrovcem a plášťom, zdá sa mu, že sa podobá tomu pútnikovi, čo sa v ceste namáha pri bleskoch hromu. A že nevie, kde sa do hrobu uloží? Netreba vedieť, keď vie Nepoškvrnená!... Ale nie je mu smutno! Naopak! Teší sa, lebo, hľa, posledný bedlí nad svojou unavenou cháskou, ktorá zajtra vstane a vedno s ním ujme sa radostného úsilia. Pripomenulo sa mu tamto videnie, či sladké mámenie z detských rokov. Červená koruna! ... Šepol preto:

*že neviem, kde sa do hrobu uloží
nie je mi smutno, ó Bože!*

Rozmýšľal, prečo opakuje tieto slová a takto čudne ich parafrázuje. Hľa, priplietli sa vyvolané šumom a zavýjaním vetra za stenou. Víchor navieva tieto čudné myšlienky, ale stačí šepnúť jediné slovo "Mária" a čudné myšlienky miznú a už ich niet. Ostávajú len tie radostné.

Pozdĺž stien ležia na slame jeho najmilší bratia, drahí spolubratia, veselí pútnici, podobní prvým synom svätého Františka z Assisi, chrániacim sa pred nocou a zimou v úboho pozbíjanej šope v Rivo Torto. A usmial sa, hľadiac na nich, lebo vynorilo sa mu z mysle čudné porovnanie:

"Hľa, úl' Nepoškvrnenej!..."

Spájalo sa to u neho so spomienkou na postavu ctihodného včelára, farára Ciborowského z Adamowicz, ktorý v deň odpustu svätého Antona prišiel do kláštora pátrov františkánov v Grodne. Čudné zriadenie Prozreteľnosti Božej! Keby farár Ciborowski nebol včelárom a keby nebol povedal otcovi Maximiliánovi, že musí zájsť k splnomocnencovi kniežaťa Jána Mária Druckého - Lubieckého, ku Eugenovi

Srzednickému do Poniemuna, nebolo by dnes tohto radostného presvedčenia, že tvoriaca sa "Záhroda Nepoškrvnenej" stane sa podobnou úľu Najsvätejšej Matky.

Otec Maximilián si pripomína, ako to bolo.

Prichádza teda v celom okolí slávny včelár, farár Ciborowski z Adamowicz. Pri obede rozpráva o svojich včelách, chváli ich nevšednú múdrosť a zaujíma sa aj o rozvoj "Rytiera" a tlačiarne. Možno to robil zo slušnosti, ako dobre vychovaný hosť, nevedno. Ale keď a horlivo vypytuje, treba mu všetko povedať a vysvetliť a zdôveriť sa so svojimi starosťami. A nie sú to starosti ledajaké. Hľa, "Rytier" sa rozmnožuje, tlačiareň nestačí s prácou a v grodenskom kláštore už niet miesta. Natol'ko niet, že knižárne museli preniesť na chodbu. V lete je príjemne pracovať v sklopenej a vzdušnej chodbe. Aj povetria je hodne, aj slnka... Ale v zime ruky oziabajú, treba na ne dýchať, nástroje z nich vypadajú, zima zadiera cez habity vetrom podšité, slovom veľká starosť a nepohodlie. Včelár Ciborowski len počúva a hlavou kýva - hej, pravda, pravda! Hej, správne, správne! Zima dopaľuje v sklepenej kláštornej chodbe - prisviedča múdro. Aj všakovaký reumatizmus sa môže priplieť, aj všetko!

Ale to ešte nič, hovorí ďalej otec Maximilián. Lebo Grodno leží na úbočí a na železničnú stanicu je ďaleko, i na poštu je ďaleko a poštové ambulancie nemôžu naraz prijať všetky zásielky "Rytiera", k tomu rozličné cesty, čo pohlcuje hodne výdavkov a premárni sa mnoho cenného času! ... Treba pomýšľať na prenesenie nášho vydavateľstva niekde bližšie k Varšave... Len tam by sa rozbehla práca! ... Môj svätý Bože! ... Otec Maximilián až ruky zopál, oslnený svojou myšlienkou. Napokon nie je to nová myšlienka. Už dávno sa moce v jeho hlave, dozrela úplne v Zakopanom, kde liečil svoje ohrozené pľúca. Našepkal vtedy hodne modlitieb, štedro sa naomíral Nepoškrvnenu! A pred jeho očami rástla nádherná vízia budúcej tlačiarne v okolí Varšavy. Veľké, jasné haly, v halách mnohé stroje, motory, šum, klepot, mľaskanie tlačiarnej farby, rozviate čierne kolesiská, točiac sa bez dychu, prudko, ešte rýchlejšie a ešte, sunú sa ohromné baly a valce papiera a z tlamy duniacich strojov vyletujú biele tlačené karotky, letia a letia, kopia sa do ohromných štosov, zaciľňajú celý svet a každá karotka je posiatá drobunkými literkami a literky skladajú sa do slov a každé slovo hlása úctu Nepoškrvnenej a odchádza do boja so zlom! ... Len by bol celý svet zavalený týmito tlačnými slovami, len by ich malý svet čítal a presviedčal sa, že Nepoškrvnená je našou Matkou. Včelár Ciborowski zdvorile počúva, prisviedča sivou hlavou a myslí na svoje včely.

"A vy, otec, neviete, že včely sú milými chrobáčikmi Najsvätejšej Matky? Ved' priniesli malému Ježiškovi medu do betlehemskej maštal'ky!" chváli ich šedivý včelár a cmuká od nádšenia nad ich bystrosťou. "A aké sú pracovité! A aká je u nich poslušnosť. Vravím vám ozajstná včela komúna, v ktorej hlavnými cnosťami sú práca a poslušnosť!" ...

Spomína otec Maximilián na cestu do Zakopaného, keď páter provinciál zakázal mu myslieť na "Rytiera". Nemyslel a keď brat jeho Páter Alfonz, ktorý sa ujal redakcie a tlačiarne po ňom, našiel sa vo veľkých trampotách a nevedel ako z nich vybránuť, posielal mu list s prosbou o úpravy a vysvetlenie.

"Nakoľko predstavení mi zakázali myslieť na "Rytiera", nemôžem ti dať nijaké úpravy. Nech ti Nepoškrvená pomôže!" odpísal mu vtedy. Podobne by urobil brat Jalovec, keby sa z XIII. storočia preniesol na jeho miesto do Zakopaného. Ale otec Maximilián nemyslí v tejto chvíli na to. Len si pripomína, ako priletel druhý list, zadychčaný a rozohnený s prosbou od Pátra Alfonza, čo robiť, lebo veci s "Rytierom" sa zamotávajú a bude beda. A znovu to isté. Keby sa brat Jalovec preniesol z umbrijských dolín do hornatého Zakopaného, bol by to isto odpovedal, čo napísal otec Maximilián:

"Nech ti pomôže Nepoškrvená, keďže ja nesmiem myslieť na "Rytiera"!

Vtedy znepokojený otec Alfonz musel vymôcť u predstavených oslobodenie od tejto poslušnosti, možno neopatrne prikázanej a odcestovať s týmto povolením k svojmu bratovi do Zakopaného, aby dostal od neho potrebné úpravy. Možno sa aj čudoval tomuto všetkému, ale spomenul si asi na jeho list z Ríma, v ktorom dokazoval, že poslušnosť nám zjavuje vôľu Božiu. Pravda, predstavení sa môžu myliť, ale my poslušnosťou nikdy nezablúdime. Poslušnosťou stávame sa nekonečne mocnými, kto sa totiž môže vzoprieť vôli Božej? A láska k Bohu prejavuje sa poslušnosťou a zvlášť cvičí, keď ide o vykonanie vecí, ktoré sú nám nie po chuti. A každá takáto poslušnosť prináša "maximam Dei gloriam per Immaculatam! ..." (najväčšiu slávu Božiu, skrze Nepoškrvenú).

A ešte mnoho iných múdrych a pekných slov napísal vtedy otec Maximilián, na ktoré si spomenul pri besede o včelách, ale najväčšie boli tie o poslušnosti. Nemohol sa teda čudovať jeho najmilší brat, otec Alfonz, že tak verne dbal na zákaz pátra provinciála.

Spomína si na toto všetko otec Maximilián, keď farár včelár rozpráva o svojich včelách a po nebesia vychvaľuje ich úle. To všetko je veľmi pekné a veľmi zaujímavé, ale kde on umiestni úl Nepoškrvenej, keď v grodenskom kláštore je tak tesno. Ťažko si láme hlavu nad tým v bezsenných nociach v zakopanskom sanatóriu a rozhodol sa, že sa postará pre tento cieľ alebo o navrátenie bývalých františkánskych budov vo Varšave alebo preniesie vydavateľstvo do kláštora v Nieszawe alebo postaví vydavateľský dom v samom Grodne alebo urobí opatrenia, aby získal dvor "Arkadia" v okrese Iowickom, ktorého majiteľ zamýšľal ho poručiť na dobročinné ciele.

Farár včelár už skončil svoje chválospevy na včely a chystal sa odísť. Často sa ospravedlňoval, že má ešte kus cesty pred sebou, keďže ide ku Srzednickému do Poniemuna, k splnomocnencovi kniežaťa Druckého-Lubieckého. Chcem mu dať isté pokyny pri zriaďovaní vzorného včelníka.

"A či knieža Drucki-Lubiecki má ešte nejaké majetky okrem tých, ktoré sa nachodia v okolí Grodna?" opýtal sa vtedy farára včelára.

"Pravdaže, má veľké majetky v Teresíne pod Varšavou!"

"Pod Varšavou?" podchytil otec Maximilián. "Ako by to bolo dobre, keby knieža obetovalo hoc nevelký kúsok poľa na budovu vydavateľstva. Či by ste neboli taký láskavý pohovoriť so splnomocnencom o tejto veci a poprosiť ho, aby predniesol kniežaťu našu prosbu?"

Farár Ciborowski pohovoril a splnomocnenec pozval otca Maximiliána na určený deň do Adamowica, kde sa mali stretnúť na meninách farára včelára. Otec Maximilián a otec Alfonz prišli do Adamowicz a dohodli sa so splnomocnencom o mieste pod kláštor-vydavateľstvo. Splnomocnenec Eugen Srzednicki rozpovedal prosbu otec Maximiliána kniežaťu Druckému-Lubieckému a pomohol pri naviazaní bezprostredného styku. Otec Maximilián pobral sa s otcom Alfonzom ku kniežaťu a knieža súhlasilo a obetovalo kus poľa pod stavbu budúceho Niepokalanova (Nepoškvrneného).

Ako vždy, ukázali sa prvé ťažkosti, ktoré by boli mohli odstrániť človeka menej húževnatého v snažení za vyznačeným cieľom. Cestovanie, starosti, plány, úrady vrchnosti, jednačky, presvedčania, často aj ľudská neochota alebo priam závišť - toto všetko vytváralo príslovečné polená, cez ktoré bolo sa treba mozoliť.

A otec Maximilián znovu pracoval za dvoch, ba i za troch, dozeral na práce v teréne budúceho sídla, rozoberal tlačiareň so svojimi bratmi v Grodne, privážal do Teresína, staval prvé baraky a šopy na umiestnenie ľudí a strojov, klopal na ľudské srdcia o podporu, povzbudzoval k vypätiu síl. Pracoval so všetkými svojimi druhmi do neskorej noci, zdieľal s nimi nepohodlie, pri skromnom jedení pre nedostatok stoličiek sedával na zemi a jedlo raz nebolo dovarené, druhý raz pripálené, lebo nebolo ešte riadnej kuchyne v pozbíjaných šopách, odpočíval na okraji koša, spával na viazaničke slamy, ako všetci ostatní, prikrytý pokrovcom a habitom, mrzol s ostatnými, chúlil sa od zimy, šeptal modlitby a ráno rozbíjal ľad v umývadle, lebo voda v noci už zamrzala a umyť sa bolo treba.

Keď vážení susedia budúceho kláštora, rodina Jaroszowských na nejaký čas dala vo svojom dome prístrešie rehoľným bratom a otcovi Maximiliánovi a pripravili preň postel', otec Maximilián si ľahol do stružlín na podlahu a lôžko prepustili jednému z rehoľných bratov.

"Prečo si neľahnete na postel'?" opýtal sa udivený Jaroszewski.

"Preto, lebo ja som už po večných sľuboch a bratia ešte nie!..."

Ľudia pomáhali horlivo otcovi Maximiliánovi. Knieža Czetwertynski daroval štyri vagóny dreva, bratia Konopackovci z Mostov - tristo hárkov hrubého forniru, materiál a tlačiarenske stroje poprивážali okolití gazdovia zadarmo.

Hej, veru, bola to pekná práca pre Nepoškvrnenú! ... Hľa, už stoja prvé baraky. Chladno je v nich, lebo je chladno, ale možno sa už ako-tak schovať pred nadchádzajúcou zimou a je už kde vyspať sa. Otec Maximilián pozrel na svojich spiacich rehoľných bratov. Ležali v rade pod stenami, veď napracovali sa od svitu do neskorej noci vyše práva. Statočne sa správajú, veľmi statočne. A keď sa ich opytoval ešte v Grodne, kto z nich chce cúvnuť, kto zamýšľa ostať v Grodne, nakoľko v budúcej Záhrade Nepoškvrnenej čaká ich veľká námaha a nepohodlie, len dvaja sa naľakali odchodu do neznáma a ostali v kláštore. Ostatní ochotne sa prihlásili.

Víchory lomcoval doskami a vdieral sa škárami do prostriedka. Otec Maximilián vložil oziabnuté ruky do vrecák habitu. Pod prstami našiel malého slončeka.

"Aha, slonček!" pomyslel nahlas a znovu sa usmial. Nech si tam víchor zavýja a zúrivo besnie, on už má plán. Založí druhú usadlosť Nepoškvrnenej v Japonsku! ... Koloľko

ráz sa díval na nástrnnú mapu vo svojej redakčnej "kancelárii" a chodil očami po ďalekých krajochoch a moriach. Keby tak mohol ísť za tými všetkými misionármi, ktorí pred vekmi putovali po neschodných končinách zeme a hlásali medzi pohanmi slovo Božie! Hľa, obrovská Ázia a v Ázii India, Čína, Japonsko! ... Dnes, keď osadlosť Nepoškvrnenej stáva sa centrálou M. I., už ľahšie je o tomto úmysle premýšľať. Tým ľahšie, že práve nedávno došla potešujúca správa, že pápež Pius XI. povýšil Milíciu Nepoškvrnenej do hodnosti primárií. Úradný list z arcibiskupskej kúrie vo Vlně upovedomil o tom otca Maximiliána a on ho vtedy prečítal - bolo to ešte v Grodne pred odchodom do Teresína - a povedal dojatý: "Bratia, tešme sa a ďakujeme Nepoškvrnenej! 'Milícia' stojí už na skale! A vtedy všetci pokľakli a opakovali za ním 'Zdravas Mária'. 'Milícia' mala už vtedy v Poľsku stodvadsaťšesťtisíc členov a 'Rytier' vychádzal v náklade šesťdesiatšesťtisíc výtlačkov.

A potom bratia počúvali ešte text pápežského breve povyšujúceho M. I. do hodnosti primárií. Ohromne sa tešili, keď sa dozvedeli, že nám svätý Otec píše o ich diele, že si váži ich úsilie, že ich požehnáva. Počúvali teda natešení a šťastní, že sám svätý Otec "svojou apoštolskou právomocou povyšuje navždy náboženské združenie Milície Nepoškvrnenej, už dávnejšie v Ríme založenej, do hodnosti primárií pre všetky krajiny a udeľuje terajším i budúcim moderátorom tejto primárie združenia moc pridružovať podľa noriem kanonického práva všetky i jednotlivé náboženské združenia, ktoré kdekoľvek vo svete pod týmto názvom a za týmto istým cieľom vznikli alebo vzniknú a právom získať podľa možnosti všetky odpustky a duchovné milosti. Apoštolskou stolicou tejto primárii udelených, aj tých, ktoré v budúcnosti budú udelené..."

A najväčšmi sa teší otec Maximilián!

Teraz si už bude môcť smelšie počínať v križiackej výprave po celom svete proti zlu. Hľa, v prstoch drží slončeka, ktorého mu darovali mladí Japonci, s ktorými sa stretol vo vlaku, keď sa vracal zo Zakopaného do Grodna. Rozprával s nimi po nemecky a podľa svojho pobožného obyčaja hovoril im o Nepoškvrnenej. Šikmookí Japonci slušne počúvali a slušne odpovedali a vypytovali sa, kto je táto Nepoškvrnená, lebo čo žijú, nikdy ešte o Nej nepočuli. Mnoho im toho navravel otec Maximilián a Japonci len počúvali a hlavami, kývali stále slušne, keďže videli pred sebou rehoľnú osobu, teda ctihodnú a múdru osobu podľa ich domáceho poňatia, ktorej patrí hlboká úcta. A ochotne prijali darované medailóniky s Nepoškvrnenou a chcjúc sa mu odvdáčiť niečím rovnocenným, darovali mu svoje talizmany, slončeky zo slonovej kosti. A potom skrížili ruky na prsia a ukľonili sa pred otcom Maximiliánom, tak ako vyžaduje ich domáca obyčaj, prikazujúca uctíť si starších ľudí.

Preto trie teraz otec Maximilián tohto slončeka v prstoch a myslí na ďaleké Japonsko.

Ak Boh bude chcieť a Nepoškvrnená si to bude želať, tak nech to bude Japonsko! rozhoduje sa v duchu.

Víchór neprestajne vystrája v čiernej noci, ako ohromný zástup nariekačiek nad truhlou. A toto vystrájanie prinieslo mu spomienku na dvoch úprimných priateľov a

spolubratov, brata Alberta a Pátra Melchiora Fordona. "Daj im, Bože, večnú radosť. Amen!" šepol otec Maximilián.

Hoci zomreli, ich diela prežijú každého! Brat Albert bol nedeliteľne oddaný Nepoškvrnenej a posvätil jej vedeniu aj vrodené schopnosti aj tlačiarске vedomosti. Nebolo by tohto nádherného rozvoja vydavateľstva, nebyť jeho samozaprenia a práce bez oddychu. Tichý a starostlivý príčinnivý a do krajnosti poslušný, bol ozajstným nástrojom v rukách Nepoškvrnenej, ktorá mohla s ním urobiť, čo sa jej len páčilo.

"Chráň usilovne vec, druh môj, pri nohách Nepoškvrnenej, chráň pilne našu vec, ktorej si sa celý posvätil a do ktorej si vkladal celú svoju dušu!" vzdychol otec Maximilián. "A ty, drahý páter Melchior, môj poradca a najsrdečnejší priateľ, plný bohobojnosti a prísnosti života, čo si sa tak zničili prácou a zármutkom a umrel si na suchoty za môjho pobytu v Zakopanom, prepáč mi, že som ti nemohol ani len oči zatlačiť tuhnúcimi mihalnicami a modlil sa v nebi o pomoc pre našu spoločnú vec! ...

Začal sa modliť za ich duše.

Hľa, spia vedľa seba jeho najmilší bratia a netrápia sa, hoci tam von chmúrný víchor šalie a tmavá noc plná je nepokoja. Ráno, len čo sa začne brieždiť, znovu povyskakujú zo slamy, premrznutí a hladní a znovu sa začnú namáhať na zbožnom diele! Nie, zajtra je sviatok! ... Veď zajtra je ôsmeho decembra, prvý sviatok Nepoškvrneného Počatia Najsvätejšej Panny Márie v Niepokalanowe! ... Zajtra je teda veľký deň... Nech si unavení bratia odpočinú! Veď im povedal v predvečer odchodu z Grodna, že Niepokalanów je miestom zvoleným Nepoškvrnenou a určeným výlučne na šírenie jej úcty. A všetko, čokoľvek tu je a bude, je jej vlastníctvom. A že si nás Nepoškvrnená všetkých vyvolila a touto voľbou stali sme sa jej vlastníctvom. Obetujte sa, najmilší bratia, a odovzdajte sa ako nástroje do jej rúk, oddajte sa jej nedeliteľne a bez výhrad, navždy! A vedzte, o najmilší, že v tomto novom kláštore naše obetovanie sa musí byť úplné. Budeme žiť predovšetkým poslušne. Budeme žiť v chudobe, podľa ducha svätého Františka. Bude mnoho roboty, mnoho utrpenia a všakového nepohodlia. Naša svätá regula, Ústava a všetky rehol'né predpisy budeme zachovávať s celou prísnosťou, lebo Niepokalanow má byť a musí byť vzorom rehol'ného života. Ale netrápte sa nadarmo, moje drahé deti, lebo Nepoškvrnená bdie nad všetkými! ...

Otec Maximilián spomína na tieto svoje slová a dobre aj pripomína, ako ho bratia počúvali pokorne, ale s planúcimi rečami. Zato zajtra čaká ich ohromná radosť. Zajtra v Niepokalanowe prvý raz zasväťím sviatok Nepoškvrneného Počatia! ... Kaplnka už čaká. Skromná, veľmi skromná, ale pekná. Po vybudovaní kaplnky odcestoval otec gvardián do Varšavy, aby v Konsistóriu vymohol dovolenie slúžiť v nej svätú omšu. Kaplnka bola jednoduchá, v nej provizórny oltár a spovednica, zbitá z obyčajných neohobľovaných dosák, ale kancelár kúrie vo Varšave bol suchý a úradný. Uvidel pred sebou mnícha v roztrhanom a špinavom habite, s hrubými mozol'ami na rukách, nuž povedal mu, že si musí poslať žiadosť. A medzitým v kaplnke nad menzou čaká zavesený obraz Srdca Pána Ježiša a nižšie čaká soška Nepoškvrnenej. Ale kancelár kúrie domáha sa žiadosti a keď mních trvá na svojom a chce sa vidieť so samým kardinálom, kancelár mu trpkó vyčíta:

"Otec, idete navštíviť kardinála a čižmy a odev ste si dobre nevyčistili! ... Hej, pravda! ... Aj čižmy zablatené, aj habit zašpinený od vápna a hlíny. A ruky sú upracované! "Dôstojný pán kancelár, ja som sem prišiel rovno z roboty!" povedal mu vtedy pokorne a ukázal svoje ruky. Kancelár teda šiel ho ohlásiť a potom požiadal otca Maximiliána ku kardinálovi. A otec Maximilián dostal povolenie! ... A keď potrebná bola táto kaplnka, keďže ťažko je vandrovať denne päť kilometrov do kostola v Szymanowe v blate a slote, keď je čas taký drahý, robota súrna a cesta únavná! ... No, už je dobre, dobre! .. Všetko "ad quam maximam Dei gloriam per Immaculatam! ..."

Zajtra bude teda veľký deň! Hľa, ú! "Nepoškvrnenej" bude posvätený, bratia si už odbavili rekolekcie a niekoľko bratov začalo dnes noviciát. Zajtra prídu hostia zo sveta, svetskí i duchovní a kázeň pri omši povie otec Kernel Czupryk, potom posvätil Niepokalanów. Veď to je jeho názov. Otec Maximilián chcel túto osadu nazvať Osadlosť Nepoškvrnenej. Otec provinciál uvažoval a povedal, že lepšie bude, keď osada bude sa volať Niepokalanów (Nepoškvrnená). Dobré, teda! Nech ostane na večné časy Niepokalanów. A keď zajtra celebrant spolu s hosťami a veriacimi vojde do tlačiarne, otec Maximilián Mária Kolbe dá pustiť všetky stroje. Všetky naširoko rozložené tlačiarenské stroje, aj pod stenou na betónovej podlahe pričupený motor... Nech sa pohnú z nočného spánku! ... Lebo aj ony teraz ustaté spia v tmavej šope, keďže sa napracovali cez deň a do neskorej noci dosýta. Keď zajtra vyčistené a naolejované začnú hýbať svojimi kolieskami a hrmotiť ozubenými kolesami a natešene šumieť a plieskať remennými pásmi, každý z divákov na vlastné oči sa presvedčí, že aj tieto stroje žijú a že sa tešia, že môžu slúžiť Nepoškvrnenej. Už je azda čas položiť sa na slamu medzi bratov, lebo únava ťažko priviera oči. Ale duch je ešte čulý a ochotný. A čierny víchor nech si tam vyje a vyvádza! ... Nepoškvrnená bdie! ... Už je asi čas položiť sa na slamu! Ale ešte posledná zatúlaná spomienka! Akože ju nezopakovať nahlas za myšlienkami, keď srdce prekypuje vďačnosťou!

Ó, Pane, nech Ťa chvália všetky tvory Tvoje!
 I so šľachetným bratom našim slnkom,
 i nech Ťa chvália, Pane, brat náš malý, mesiac a naše sestry hviezdy,
 aj brat náš, vietor,
 aj sestra naša, voda,
 aj brat náš, oheň,
 aj sestra naša, matka zem, nech Ťa chváli, Pane!
 A nech Ťa chvália, Pane, tí, čo z lásky k Tebe odpúšťajú,
 aj smrť zelená, sestra naša.
 A nech Ťa chváli, Pane, brat náš elektrický motor,
 aj brat náš, tlačiarensky stroj,
 aj najmenší braček náš, každý stroj, roztočené koleso, čo tak verne šíria chválu
 Nepoškvrnenej!
 Ó, nech Ťa chvália, Pane, všetky tvory Tvoje. Amen.

Pápeži 18. storočia

- Pius VI. (1775 - 1799)
- Klement XIV. (1769 - 1774)
- Klement XIII. (1758 - 1769)
- Benedikt XIV. (1740 - 1758)
- Klement XII. (1730 - 1740)
- Benedikt XIII. (1724 - 1730)
- Inocent XIII. (1721 - 1724)
- Klement XI. (1700 - 1721)

Pius VI. (1775 - 1799, pontifikát 24 a pol roka)

Narodil sa 25. decembra 1717 v Cesene. Za pápeža bol zvolený 15. februára 1775 a na Katedru svätého Petra bol uvedený práve v deň, keď sa liturgicky slávi tento sviatok (22. februára).

Slávil Jubilejný rok 1775, devätnásty v poradí. Dňa 26. februára, niekoľko dní po svojom zvolení, nový pápež Pius VI., občianskym menom **Giovanni Angelo Braschi** osobne otvoril Svätú bránu v Bazilike svätého Petra, kým v ostatných bazilikách touto úlohou boli poverení kardináli. Prílev pútnikov do Ríma nebol veľký. Kronikári hovoria asi o 300 000. Spoľahlivejšie pramene však uvádzajú, že len Bratstvo Najsvätejšej Trojice počas jubilejného roka poskytlo prístrešie vyše 130 000 pútnikov a rozdalo 333 339 obedov. Príčinou veľkého počtu pútnikov boli nepokojné časy. Európu sužovali nespočetné vojny rozličného druhu, ktoré prinášali pustošenie, a najmä zrušenie Spoločnosti Ježišovej vyvolalo v mnohých kruhoch zmätok a neistotu. Navyše dlh pápežského štátu v tom roku dosahoval 42 miliónov toliarov (čo predstavovalo oveľa viac než 100 000 miliárd donedávna platných talianskych

Podľa viacerých prameňov, počas Jubilejného roka 1775 pri príležitosti slávnostného príchodu Pia VI. do Lateránskej baziliky sa 30. novembra konali mnohé nezabudnuteľné slávnosti a podujatia. Napríklad zo všetkých fontán Ríma namiesto vody tieklo v tento deň vynikajúce víno.

Dôležitou udalosťou v pontifikáte Pia VI. bol konflikt s jozefinizmom v Rakúsku. Cisár Jozef II. z vlastnej moci začal reformy. V roku 1781 vydal Tolerančný patent. O rok neskôr nariadil zrušenie rozjímavých rádov a zhabanie ich majetku. Cisárovo počínanie malo za následok, že Pius VI. sa koncom roka 1782 vybral do Viedne, aby Jozefa II. v jeho reformačnej horlivosti zadržal. Napriek viacerým dohováraniam cisárovi sa pápežovi nepodarilo niečo dosiahnuť. Útechou pre pápeža boli srdečné prejavy ľudu, ktoré mu preukazovali všade na ceste. Na spiatocnej ceste sa pápež zdržal v Brixene a slávil v dóme omšu na sviatok Nanebovstúpenia Pána. Povráva sa, že keď pápež v sprievode kniežacieho biskupa Jozefa von Spaur vstúpil do domu, zvolal: "Che bella cappella!" Brixania, ktorí počuli, že ich veľkú katedrálu označil za kaplnku, boli zarazení a urazení.

Najväčšie pokorenie svojho pontifikátu utrpel Pius VI. počas Francúzskej revolúcie. V roku 1797 sa situácia vyhrotila, keď v Ríme zastrelili generála Duphota. Parížske direktórium obsadilo 15. februára 1798 Rím a vyhlásilo republiku. V Bazilike svätého Petra si revolucionári dokonca dali spievať Te Deum. Pápeža zajali a vzali do Francúzska. Márne 80-ročný pápež prosil, aby mohol zomrieť v Ríme. "Zomrieť môžete všade," odpovedal mu francúzsky dôstojník. Keď pápež v roku 1799 zomrel vo Valence, kde mu hovorili "občan pápež", mnohí verili, že prišiel koniec pápežstva. Pápeža Braschiho volali Pius šiesty a posledný. Napokon pápežovi dokonca vystrojili občiansky pohreb.

lír). Medzi pútnikmi sa spomínajú arcivojvoda Maximilián Habsburský, brat cisára Jozefa II., a vojvoda z Gloucesteru, brat anglického kráľa.

Pápež dal odliať zvon do Baziliky svätého Petra s priemerom 2 metre. Počas pontifikátu Pia VI. sa v Ríme začalo používať nočné osvetlenie lampami. Bol posledným pápežom, ktorý sa zúčastnil na slávnostnom jazdeckom sprievode, keď sa ako biskup Ríma ujímal Baziliky svätého Jána. V období jeho pontifikátu vypukla Francúzska revolúcia (14. júla 1789), ktorá mala veľmi vážne dôsledky pre ďalší život Cirkvi vo Francúzsku. Udalosti, ktoré nasledovali, viedli k rozchodu s Francúzskom, kde Cirkev, verná Rímu mohla vykonávať svoju činnosť len v tajnosti. Mnohí biskupi a kňazi, ale i veriaci ľud zaplatili za to svojím životom. Pápež okrem iného musel zaplatiť Francúzsku vysoké čiastky a odstúpil mnohé umelecké diela. Cisár Napoleon (1804 - 1814) dobyl Rím a zatkol pápeža, ktorého odvliekli do Francúzska a väznili. Pius VI. zomrel 29. augusta 1799 vo Valence. Je pochovaný v Bazilike svätého Petra. Jeho pontifikát bol jedným z najdlhších v histórii Cirkvi.

Klement XIV. (1769 - 1774, pontifikát 5 rokov a 4 mesiace)

Narodil sa v Sant Arcangelo pri Rimini. Za pápeža bol zvolený 19. mája 1769 a do služby Petrovho nástupcu bol uvedený 4. júna.

Vincenzo Antonio Ganganelli bol františkánsky konventuál. V roku 1759 bol vymenovaný za kardinála. Kým predtým ho pokladali za priateľa jezuitov, ako kardinál sa čoraz viac od nich dištancoval, ba dokonca nadviazal kontakty s vyslancami Francúzska, ktoré boli namierené proti pôsobeniu tejto rehole. U jezuitov vraj jeho zvolenie za pápeža vyvolalo určité obavy. Klement XIV. bol mierny a láskavý, ale aj neistý a nerozhodný. Pod tlakom francúzskeho kráľovského dvora, napriek mnohým pokusom urovnať spory, 22. júna 1773 napokon vydal breve *Dominus ac Redemptor*, ktorým zrušil tento rád. Jezuiti, ktorých vyhnal zo Severnej i Južnej Ameriky, našli útočisko v dvoch nekatolíckych štátoch, v Rusku a Prusku; zostali tam až do obnovenia rádu počas pontifikátu Pia VII. (1800 - 1823).

Proti jezuitom sa po zrušení v niektorých prípadoch postupovalo nie veľmi šetrne, napríklad generála rádu Lorenza Ricciho, muža bezchybného charakteru, vzali do väzby a až

Konkláve v roku 1769 bolo úplne ovládnuté jezuitskou otázkou. Katolícke mocnosti sa zjednotili na tom, že nesmie byť zvolený žiaden priateľ jezuitov. Španieli dokonca od pápežských kandidátov požadovali záväzný sľub, že zrušia rád. Napokon kardinál Ganganelli vyhlásil, že podľa jeho názoru má pápež nárok, ak je na to vážny dôvod, jezuitský rád zrušiť. Konkláve navštívil dokonca cisár Jozef II. Keď mu niektorí kardináli odporúčali budúcu hlavu Katolíckej cirkvi, povedal: "O to sa vy môžete postarať lepšie ako ja tým, že zvolíte muža, ktorý nebude veci hnať do krajnosti."

Klement XIV. zrušenie rádu prežil len o niečo dlhšie ako o pol roka. Akoby predvídal svoj pozemský koniec a politický vplyv pápežstva, napísal jednému priateľovi: "Svätá stolica nezahynie, pretože je základom a centrom jednoty, ale pápežom sa odníme to, čo sa im dalo." Všetky rozruchy a zmätky, ktoré toto opatrenie sprevádzali, podkopávali jeho zdravotný stav. Keď pápež 22. septembra 1774 zomrel, hneď sa začali šíriť chýry, že ho otrávil jezuiti. Boli to však neopodstatnené ohováračky. Je zaujímavé, že žiaden pápež si zatiaľ nezvolil meno Klement.

do jeho smrti v roku 1775 ho väznili na Anjelskom hrade.

Pápež sa usiloval o usporiadanie vzťahov s vládami katolíckych krajín. Založil múzeum epigrafov, ktoré sa nazýva Klementínium. Upravil predpisy pre zbor Sixtínskej kaplnky. Pokračoval vo vysúšaní močiarov a založil mestečko Fiumicino.

Zomrel s podozrením na otravu 22. septembra 1774. Bol pochovaný v rímskom Kostole svätých apoštolov.

Klement XIII. (1758 - 1769, pontifikát 10 rokov a 5 mesiacov)

Symptómom 17. a 18. storočia boli nové myšlienkové smery namierené proti autorite Cirkvi. Vyznačovali sa elitárstvom, exkluzívnosťou a odvolávaním sa na ľudský rozum a intelektuálne schopnosti moderného človeka. Dominantným myšlienkovým hnutím v 18. storočí bolo osvietenstvo. Jeho "úlohou" bolo odvrhnutie zjaveného nadprirodzeného náboženstva a presvedčenie, že všetko sa dá pochopiť a vysvetliť rozumom a zmyslami. V takejto atmosfére prebiehal aj pontifikát tohto pápeža.

Pápež Klement XIII., občianskym menom **Carlo Rezzonico** sa narodil 7. marca 1693 v Benátkach. Za pápeža bol zvolený 6. júla 1758 a 16. júla bol intronizovaný. Z vďačnosti voči Klementovi XII. (1730 - 1740), ktorý ho vymenoval za kardinála, si vybral meno Klement XIII. Nový pápež, ktorý študoval na univerzite v Padove, bol láskavý a dobrý, ale podľa niektorých bol aj bojazlivý a nerozhodný.

Pre svoju prísnosť ho niektoré katolícke štáty, v ktorých obmedzil rôzne sekulárne právo Cirkvi, neprijali priaznivo.

Celý pontifikát bol poznačený otázkou jezuitskej rehole. Nepriateľstvo voči tejto reholi, ktorá bola oddaná pápežovi, vyplynulo hlavne z vyhlásenia nepriateľského postoja voči Petrovmu nástupcovi a voči Rímu vôbec. Pramenilo z galikanizmu a jansenizmu. Na druhej strane aj jeho veľký vplyv na politické dianie, misijné pôsobenie v kolonizovaných krajinách v prospech domorodcov, postoje k teologickým otázkam poskytovali v tomto smere zámienku. Klement XIII. sa pokúšal zabrániť nespravodlivým obvineniam, ale bez akéhokoľvek účinku. V tomto duchu v roku 1765 zverejnil na ich obranu aj bulu *Apostolicam pascendi munus*. Napriek

Pre Klementa XIII. vytvoril Canova v Bazilike svätého Petra klasický náhrobný kameň. Na sarkofágu bez ozdôb stojí vľavo kríž a náboženstvo je znázornené v podobe meravej postavy. Vpravo sa opiera génus smrti s obrátenou fackou. Na hlave tejto postavy, ktorú sám umelec považuje za jedno zo svojich najkrajších diel, možno rozoznať vplyv Apolla von Belvedere. Oba levy pri nohách náhrobného kameňa patria k tomu najlepšiemu, čo plastika tej doby priniesla. Povráva sa, že jeden Canovov spolupracovník menom Elefant (slon) sa chcel tiež podpísať pod toto dielo. Keďže mu to umelec ukázal, pomstil sa mu tým, že zadnej časti leva dal podobu slona.

Keď sa začala štvavá kampaň proti jezuitskému rádu vo Francúzsku, väčšina francúzskych biskupov vzala jezuitov pod ochranu. Samotný kráľ sa pokúšal rád zachrániť tým, že požadoval zriadenie francúzskeho generálneho vikariátu, pričom však sa už Spoločnosť Ježišova roztrieštila. V tejto súvislosti vraj Klement XIII. povedal generálovi rádu Lorenzovi Riccimui: "Aut sint ut sunt, aut non sint" - Buď majú byť tak, ako sú alebo nemajú byť.

tomu už v roku 1759 bol rád zrušený v Portugalsku, v roku 1764 vo Francúzsku, v roku 1767 v Španielsku, v kráľovstve Neapol a na Sicílii a v roku 1768 v Parme v Placenze. Pápež Kliment XIII. sa zaslúžil o vysušanie močiarov v okolí Ríma, čo plánoval už Sixtus V., a tak skvalitnil ovzdušie vo Večnom meste. Dal dokončiť Fontánu di Trevi, jeden z najväčších barokových monumentov Ríma. Zomrel za záhadných okolností 2. februára 1769. Bol pochovaný v Bazilike svätého Petra v Ríme.

Benedikt XIV. (1740 - 1758, pontifikát 17 rokov a 9 mesiacov)

Prospero Lambertini sa narodil v Bologni 31. marca 1675. Za pápeža bol zvolený 17. júla 1740 a intronizovaný 22. augusta. Prejavil sa ako najvzdelanejší pápež svojho storočia. Slávil Jubilejný rok 1750, osemnásty v poradí. Bulu k tomuto jubilejnému roku *Peregrinantes* uverejnil 5. marca 1749. Pápež Benedikt XIV. si želal, aby tento dokument spolu s osobitnými listami odovzdali niektorým osobnostiam tej doby: cisárovi Františkovi I. Habsburskému, kráľom Španielska, Portugalska, Francúzska, Sardínie a Poľska, vládam republík, mnohým kniežatám, apoštolským nunciom akreditovaným v rozličných štátoch. Každému z adresátov sa odporúčalo, aby podporoval púte a aby sa nevyberalo mýto, ako sa to stalo v minulosti.

Prípravy v Ríme boli rozsiahle a pápež sa mnohými nariadeniami usiloval, aby tento svätý rok bol horlivým vyjadrením viery. So svätým Leonardom sa snažil rozšíriť pobožnosť krížovej cesty. Pokračoval v zhotovovaní pápežských portrétov v Bazilike svätého Pavla v Ríme. Rôznymi nariadeniami chránil manželský zväzok, zakázal súboj, zrušil oddiel *lance spezzate* (zlomené kopije), ktorý mal za úlohu chrániť osobu pápeža. Vydal grandiózne dielo o blahorečení a svätorečení. Súčasný *Kódex kánonického práva* využil aj značnú časť tzv. *Bollarium Benedicti XIV.* Založil sakrálné múzeum vo Vatikáne a galériu na Kapitole. V rokoch 1742 a 1744 odsúdil ríty čínskych a malaborských misionárov praktizovaných rehoľou jezuitov, a tak sa v tejto časti sveta na dlhé obdobie takmer zastavili misie.

Pápež sa Márii Terézii poďakoval za tokajské víno, ktoré mu dal poslať, takto: "Šťastná to zem, ktorá ho produkuje, šťastná to cisárovná, ktorá ho poslala, ešte šťastnejší som však ja, ktorý ho pijem." Pápežove uštipačné žarty niektorých pohoršovali. Predstavenému jezuitov Centurionimu vraj raz povedal: "Je to článok viery, že budem mať nástupcu, ale o vás sa to nedá povedať."

Občas si uťahoval aj zo svojej vlastnej dôstojnosti. Raz sa vyjadril takto: "Aj keď je v mojej hrudi uzatvorená všetka pravda, musím pripustiť, že nemôžem nájsť kľúč." Ešte aj na smrteľnej posteli mu bolo do žartu. Svojmu osobnému lekárovi Ponziovi povedal: "Pán zomrel pre Piláta, ja asi zomriem pre Ponzia!"

V čase Benedikta XIV. štyridsať vznešených rodín z Bologne pri slávnostných príležitostiach uvádzalo pri svojom mene titul "štyridsať", aby ukázali, že patria k elite mesta. Jedného dňa, keď sa pápež zdržiaval vo svojom rodnom meste, navštívilo ho niekoľko členov rodín Orsiovcov a Lupiovcov. Ceremoniár ich pápežovi ohlasoval takto: "Orsiovci štyridsať, Lupiovci štyridsať." Benedikt XIV. pohotovo odpovedal: "Pustite tých osemdesiat zvierat dovnútra!"

Pápež Benedikt XIV. bol nepochybne vynikajúcou osobnosťou. Z Ríma urobil centrum učených štúdií. Voči štátnemu cirkevníctvu kráľovského absolutizmu sa dal viesť politikou usmernenia. Jeho pontifikát bol plodný aj vo vnútrocirkevnej oblasti. Historici Benedikta XIV. vo všeobecnosti hodnotia veľmi pozitívne. Anglický historik Thomas Macaulay (+1859) ho dokonca označoval za "najlepšieho a najmúdrejšieho" spomedzi dvestopäťdesiatich nasledovníkov Petra. Aj Leopold von Ranke chválil pápežovo úsilie po "mierovej koexistencii" Cirkvi a štátu. Bol duchaplný a mal aj zmysel pre humor. Malichernosť a samolúbosť mu boli cudzie a podľa súčasníkov odmietal lichotenie a urážky. Zomrel 3. mája 1758. Je pochovaný v Bazilike svätého Petra.

Klement XII. (1730 - 1740, pontifikát 9 rokov a 6 mesiacov)

Lorenzo Corsini pochádzal z florentského šľachtického rodu, ktorý v osobe biskupa Andrea Corsiniho z Fiesole (+1373) dal Cirkvi svätého. Narodil sa 7. apríla 1652.

Lorenza Corsiniho za pápeža zvolili 12. júla 1730 a 16. júla sa ujal úradu najvyššieho pastiera Cirkvi.

Klement XII. bol chorľavý a v pokročilom veku. Keď v roku 1732 úplne oslepol, bez cudzej pomoci nemohol podpísať nijaký dokument. Čoraz častejšie sa opakujúce choroby pápeža dávali tušiť, že je bezprostredne pred smrťou, čo údajne vyvolávalo aktuálnu prípravu na zvolanie konkláve. Avšak vitalita pápeža viackrát zmarila takéto príliš horlivé snahy.

V cirkevno-politickej oblasti bol Klement XII. ešte viac ako jeho predchodca vystavený štátnym i cirkevným chybám vlád, ktoré sa svojvoľne povznášali nad právami Svätej stolice. V Neapole založil inštitút pre mladých Číňanov. Exkomunikoval slobodomurárske inštitúcie, ktoré hlásali slobodu náboženstva, slobodu tlače, odlúčenie Cirkvi od štátu, zovšeobecnenie kultúry, likvidáciu chudoby, obmedzenie hierarchického despotizmu. Pritom od samého začiatku reprezentovali medzinárodný charakter a tiež spoločný charakter pre všetky vyznania.

Slobodomurárstvo, keďže stálo na základe tolerancie a slobodu svedomia uznávalo ako prirodzený zákon každého človeka, muselo sa dostať do konfliktu s vedúcimi činiteľmi Katolíckej cirkvi. Prvým pápežom, ktorý v roku 1738 zakázal katolíkom patriť do slobodomurárskych lóží, bol práve Klement XII. Benedikt XIV. v roku 1751 obnovil zákaz a na jeho porušenie uvalil exkomunikáciu rezervovanú pápežovi. Medzi motívmi vypočítava pápežská bula okrem iného charakter lóží pre všetky vyznania a z toho vyplývajúce nebezpečenstvá pre čistotu katolíckej viery. Vyššie uvedené zákazy obnovovali neskorší pápeži, napríklad Lev XIII. encyklikou *Humanum genus* (1884).

Napriek finančnej núdzi cirkevného štátu Klement XII. dal postaviť nádhernú Fontánu di Trevi a vyhotoviť impozantnú fasádu Lateránskej baziliky. Zaslúžil sa o

Povráva sa, že staručký pápež pozval jedného dňa na obed člena Švajčiarskej gardy. Vojak sedel za stolom ako ochrnutý a neustále si utieral pot z čela.

Klement XII. sa ho opýtal: "Prečo si taký nervózny, synu?" Na to odpovedal Švajčiari: "Vaša Svätosť, skúste raz jesť s pápežom!"

Klement XII. dovolil hazardné hry, pretože pápežská pokladnica bola zruinovaná.

vydláždenie ulíc Ríma, dal rozšíriť, vyrovnať a upraviť veľkú časť Via del Corso. Otvoril pre verejnosť Múzeum na Kapitole, ktoré aj sám doplnil o nové diela. Zomrel 6. februára 1740. Je pochovaný v Lateránskej bazilike.

Benedikt XIII. (1724 - 1730, pontifikát 5 rokov a 9 mesiacov)

Francesco Orsini sa narodil 2. februára 1649 v Gravine, na pápežský stolec bol zvolený 29. mája a intronizovaný 4. júna 1724. Zvolil si meno Benedikt XIV. Keďže však Rimania, ktorí neuznali schizmatického pápeža Benedikta XIII. (1394 - 1423), proti tomu protestovali, prijal meno Benedikt XIII. Z jeho rodiny vyšli už dvaja stredovekí pápeži, Celestín III. (1191 - 1198) a Mikuláš XIII. (1277 - 1280), ako aj viacerí kardináli.

Benedikt XIII., ktorý patrilo do rádu dominikánov, bol pápežom vysokých morálnych kvalít. Chýbala mu však akákoľvek politická skúsenosť. Jeho nedostatok v oblasti poznania ľudí sa prejavil priam osudovo. Iba tak možno vysvetliť, že za kardinála vymenoval takého nehodného muža, akým bol Nicolo Coscia, a pridelil mu miesto, aké predtým prislúchalo len pápežovmu príbuznému. Coscia nehanebným spôsobom zneužil pápežovu dôveru tak, že prostredníctvom postavenia, ktoré mu pápež udelil, obchodoval a nadmieru sa obohatil. Po smrti Benedikta XIII. sa musel nenávidený kardinál z Vatikánu hneď vysťahovať a z Večného mesta utekať.

Pri príležitosti Jubilejného roku 1725, sedemnásteho v poradí, slávnostne otvoril umelecky hodnotné schody na Trinità dei Monti v Ríme. Chcel, aby tento jubilejný rok prebiehal v maximálnej striedmosti a prísnej disciplíne. V tomto duchu viedol celý svoj pontifikát. Podľa vtedajších kroník do Ríma prišlo veľa pútnikov. Stojí za povšimnutie účasť 3700 kresťanských otrokov vykúpených za 90 122 toliarov. Týchto oslobodených otrokov zahŕňala rímska aristokracia darmi a všestrannou starostlivosťou.

Pápež kanonizoval svätého Ľudovíta Gonzágu a svätého Stanislava, patróna Poľska. Pre obyvateľov Ríma a okolia dal obnoviť zákaz hrať karty. Zomrel 21. februára 1730. bol pochovaný v chráme Santa Maria sopra Minerva.

Povráva sa, že istá talianska abatiša, ktorá mala právo nosiť kríž na prsiach a prsteň, žiadala od obyvateľiek kláštora, aby tieto insígnie s úctou bozkávali. Kým sestry nemali s tým žiadny problém, kláštorň kaplán sa ostentatívne bránil vykonávať tento rituál. Abatiša sa obrátila na pápeža, lebo sa obávala, že toto zanedbanie by mohlo uškodiť kláštornej disciplíne. Benedikt XIII. vyniesol takýto rozsudok: "Duchovný v kláštore nemusí bozkávať kríž a prsteň predstavenej, ale musí sa pred ňou pokloniť ako pred starou relikviou."

Nedovoľ, aby ťa tvoje chyby a nedostatky, dokonca i tvoje ťažké pády odlúčili od Boha. Slabé dieťa, ak je múdre, snaží sa zostať v blízkosti svojho otca.

Pre toho, kto miluje Ježiša, je modlitba - aj modlitba bez útechy - sladkosťou, ktorá ukončí všetky trápenia: túži po modlitbe s takou dychtivosťou, s akou si dieťa ide po cukor, keď prehltlo horký liek.

Inocent XIII. (1721 - 1724, pontifikát 2 roky a 10 mesiacov)

Konkláve, ktoré malo zvoliť nástupcu Klementa XI., trvalo päť týždňov. Jeho priebeh sa nijako neodchýlil od postupu, ktorý sa zaužíval už od polovice 12. storočia: tradičné politické zoskupenie sa tentoraz sústredilo okolo Španielska a Francúzska, ktoré sa spojili proti Rakúsku. Každý z príslušných panovníkov mal proti menej obľúbeným kandidátom právo veta.

Kardinál Fabricio Paolucci, profrancúzsky štátny sekretár Klementa XI., bol vylúčený ríšskemu vetu. Nakoniec 8. apríla 1721 bola zvolená - ako obvykle - neutrálna osoba: zbožný a mierumilovný, avšak chorľavý **Michelangelo Conti**.

Narodil sa 13. mája 1655 v Poli blízko Palestriny. Pochádzal zo šľachtickej rodiny Contiovcov zo Segni, ktorá dala Cirkvi už niekoľko pápežov, z ktorých najznámejší bol Inocent III. Nový pápež bol guvernérom v rôznych mestách pápežského štátu, neskôr aj pápežským nunciom vo Švajčiarsku a v Portugalsku. Klement XI. ho vymenoval za kardinála; okrem toho zastával úrad biskupa v Osime a vo Viterbe. Na pápežský stolec bol intronizovaný 18. apríla a na pamiatku svojho slávneho predka prijal meno Inocent XIII.

Pontifikátom Inocenta XIII. už nič neotriaslo. Investitúra Neapola a Sicílie, ktorú pápež v roku 1722 udelil Karolovi VI. (1711 - 1740), bola len formalitou. Neapol tomuto panovníkovi patrila už od Utrechtského mieru a v roku 1720 získal v Haagu od savojskej dynastie Sicíliu výmenou za Sardíniu; ďalší ostrov, na ktorý si od doby stredoveku robil nárok pápež, čo ostatné európske štáty prehliadali. Parma a Piacenza zostali rakúskym územím a vrátenie Camachcia nepripadalo do úvahy. Energicky zasiahol do diania Cirkvi v Španielsku, ktorá mala sklony ignorovať, aj keď nie oficiálne, autoritu Ríma.

Začal definitívnu úpravu fasády Baziliky svätého Jána v Lateráne. Sumou stotisíc toliarov podporil maltézske rytierov na boj proti islamu.

Inocent XIII. zomrel 7. mája 1724. Bol pochovaný vo Svätopeterskej bazilike, kde ho pripomína skromný epitaf.

Pasquinove slová na adresu pápeža Inocenta XIII. možno pokladať za viac ako zlomyselné: "Zomrel pápež Conti, ktorý nekonal dobro, pretože nechcel; ktorý nekonal zlo, pretože nemohol."

Klement XI. (1700 - 1721, pontifikát 21 rokov a 3 mesiace)

Vynikajúce vzdelanie, rýdzy charakter, bezchybný spôsob života a mimoriadna štedrosť voči chudobným priniesli tomuto pápežovi obľúbenosť u vysoko i najnižšie postavených.

Klement XI., občianskym menom **Giovanni Francesco Albani** sa narodil 22. júla 1649 v Urbine. Za pápeža bol zvolený 23. novembra 1700. Svoje menovanie prijal až sedem dní po jeho zverejnení, lebo sa vraj chcel presvedčiť o jeho legitímnosti. Do služby najvyššieho pastiera bol uvedený 8. decembra 1700. Bol vzdelaný, miloval umenie, Vatikánsku knižnicu obohatil o orientálne

Pápež Klement XI. bol zatiaľ posledným pápežom, ktorý nosil bradu.

antické kódexy. Slávnostne ukončil Jubilejný rok 1700. Založil Cirkev na Filipínskych ostrovoch a vyslal misionárov do Číny, Perzie a Indie. Ako prvý zakázal odvážať z Ríma umelecké diela, čím uviedol legislatívu na ochranu kultúrneho dedičstva. Na Kapitole založil Akadémiu maliarstva a sochárstva. Zaujímal sa o archeológiu, ktorou sa v tom období začali zaoberať prví záujemcovia na vedeckej báze.

Napriek tomu však bol jeho pontifikát bohatý na sklamanie a ťažkosti. Otázka španielskej dedičnej postupnosti priviedla pápeža do ťažkej situácie. Zo strachu pred habsburskou nadvládou v Taliansku sa priklonil k Francúzsku. Cisár Jozef I. (1705 - 1711), jeden z najenergiejších Habsburgovcov, dal preto obsadiť časť cirkevného štátu a v roku 1708 došlo medzi ním a Klementom XI. ku krátkej vojne. Bol to posledný ozbrojený konflikt medzi nemeckým cisárom a pápežom. Cisárske vojská nútili pápeža k mierovým rokovaniam. Klement XI. mal starosti aj vo vnútrocirkevnej oblasti. Problémy mu spôsobili jansenisti. Bulou Unigenitus (1713) zavrhol toto učenie. V tomto roku bol uzatvorený aj mier v Utrechte, čo znamenalo koniec politickej prevahy Francúzska.

Jansenizmus bol jeden z viacerých prúdov tohto obdobia. Za svoj názov a teologickú doktrínu vďačí Jansenovi (1585 - 1638), teológovi z Louvain, autorovi knihy Augustinus (vydanej dva roky po smrti autora). V jansenizme zaráža pesimizmus v názoroch na ľudský rozum a vôľu. Obdivuhodný bol ich postoj k Sviatosti Oltárnej. Zatiaľ čo Tridentský koncil a vedúce osobnosti doby (Filip Neri, Karol Boromejský, a iní) povzbudzovali

Modlitba pápeža Klementa XI.

M: Verím, Pane, ale nech verím pevnejšie; dúfam, Pane, ale nech dúfam bezpečnejšie; ľutujem Pane, ale nech ľutujem ešte väčšmi. Klaniam sa Ti ako prvému počiatku, túžim po Tebe ako po poslednom cieľi, chválim Ťa ako večného dobrodincu, vzývam Ťa ako svojho milostivého ochrancu.

Všetci: Ved' ma svojou múdrosťou, ovládaj svojou spravodlivosťou, utešuj svojou láskavosťou, chráň ma svojou mocou. Obetujem Ti, Bože, svoje myšlienky, aby sa vzťahovali len na Teba; svoje reči, aby zneli len o Tebe; svoje skutky, aby boli podľa Tvojej vôle; všetko, čo mám znášať, aby to bolo na Tvoju česť.

M: Chcem, čo Ty chceš; chcem, pretože Ty chceš; chcem, ako Ty chceš; chcem, dokedy Ty chceš.

Všetci: Prosím, Pane, osvieť môj rozum, očisť moje telo, posväť moju dušu. Nech oplakávam predošlé hriechy, nech odháňam budúce pokušenia, nech naprávam svoje hriešne sklony, nech sa cvičím vo vhodných čnostiach.

M: Daj mi, dobrý Bože, lásku k Tebe, nenávisť k sebe, starostlivosť o blížneho, opovrhnutie oproti svetu.

Všetci: Nech sa usilujem predstavených poslúchať, podriadeným pomáhať, priateľov chrániť, nepriateľom odpúšťať. Nech telesné žiadosti premáham prísnosťou, skúposť štedrosťou, hnev vládnosťou, vlažnosť zbožnosťou.

M: Daj mi múdrosti v rozhodovaní, vytrvalosti v nebezpečenstve, trpezlivosti v protivenstve, pokory v šťastí. Daj, Pane, aby som bol v modlitbe pozorný a horlivý, v jedle mierny, v práci usilovný, v predsavzatí stály a pevný.

Všetci: Nech sa usilujeme byť vnútorne nevinný, v zovňajšku skromný, nech je moje konanie s ľuďmi príkladné, môj život podľa Tvojich prikázaní.

M: Nech sa usilujem o skrotenie prirodzenosti, nech sa starám o zachovanie milosti, nech zachovávam zákony a nech si tak zaslúžim spasenie. Nech sa naučím od Teba, aké nepatrné je všetko pozemské; aké vznešené je všetko nebeské; aké krátke je všetko časné; aké trvanlivé, čo je večné.

Všetci: Daj, aby som sa na smrť pripravil, aby som sa bál súdu, aby som prišiel do raja. Skrze Krista, Pána nášho. Amen.

veriaci ľud, aby čím častejšie pristupoval "k stolu Pána", jansenisti kládli veľmi vysoké podmienky pre sväté prijímanie. Videli v ňom predovšetkým odmenu, na ktorú má človek nárok len za mimoriadne zásluhy, pričom tvrdili, že Bohu je milšie vzdať sa tejto odmeny, než ju prijať. Preto sa dokonca aj v mnohých kláštoroch prijímalo len dva alebo trikrát do roka.

Ekvivalentom jansenizmu bol v protestantských krajinách pietizmus (latinsky pietas - zbožnosť, úcta). Otvorený náboženským nepokojom v kalvínskych prostrediach Holandska rozšíril sa postupne do Nemecka, kde vo Frankfurte nad Mohanom ho popularizoval pastor Filip Jacob Spener (1635 - 1705), keď zorganizoval tzv. collegia pietatis (z toho pochádza názov celého hnutia), venované spoločnej modlitbe a vysvetľovaniu Biblie. Zásady protestantskej reformy zbožnosti, ktorú sám navrhoval, predstavil v knihe Pia desideria (Zbožné želania), ktorá sa stala doktrínalným základom pietizmu.

Pontifikát Klementa XI. patril k jedným z najdlhších. Zomrel 19. marca 1721. Bol pochovaný pod dlažbu kaplnky chóru Baziliky svätého Petra, podľa vlastnej vôle, ako o tom svedčí aj jednoduchý nápis na mramorovej tabuli.

Pôstne obdobie

Pôstne obdobie sa končí Veľkou nocou, pretože vďaka pokániu povstávame k novému životu. V tomto období sa často modlí **Žalm 51**: "*Zmiluj sa, Bože, nado mnou pre svoje milosrdenstvo a pre svoje veľké zľutovanie znič moju neprávosť,*" ktorý je žalmom pokánia a odpustenia. Obdobie zablúdenia, ktoré sa začalo Adamom a skončilo Mojžišom je obdobie, ktoré Cirkev slávi od *Septuagesimy* po Veľkú noc. *Septuagesima* označuje čas zblúdenia, odklonu, *Sexagesima* čas vdovstva, *Quinquagesima* čas odpustenia, *Quadragesima* čas duchovného pokánia.

Septuagesima sa začína v nedeľu, keď sa spieva "*Obklopili ma...*", a končí sa v sobotu po Veľkej noci. Bola zavedená z troch dôvodov, ktoré vysvetlil majster Ján Beletth vo svojej *Summa de officiis*. Prvým dôvodom bolo vykúpenie, lebo svätí otcovia rozhodli, že treba uctievať štvrtok, deň Nanebovstúpenia, keď naša prirodzenosť vystúpila do neba a bola povýšená nad zbor anjelov, deň, ktorý bol v ranej Cirkvi oslavovaný rovnako ako prvý deň týždňa, teda slávnostne a bez pôstu. Preto sa v tom čase konala slávnostná procesia, ktorá predstavovala procesiu učeníkov alebo samotných anjelov. Odtiaľ pochádza príslovie, podľa ktorého je nedeľa sestrou štvrtka, pretože od staroveku boli obidva dni slávnostné. S nástupom sviatkov svätých však začalo byť nákladné oslavovať toľko dátumov a štvrtok bol zrušený. Na kompenzáciu svätí otcovia pridali týždeň k Veľkému pôstu a dali mu meno *Septuagesima*.

Druhým dôvodom na zavedenie *Septuagesimy* bolo poukázať na odklon vyhnanstva a utrpenie celého ľudského rodu od Adama až po koniec sveta. Toto vyhnanstvo sa završilo v priebehu siedmich dní a bude trvať sedemtisíc rokov: sedemdesiat dní súčasného liturgického cyklu treba chápať ako sedemdesiat stoviek rokov. Od počiatku sveta až po Nanebovstúpenie Pána počítame šesťtisíc rokov a čas

odvtedy až do konca sveta tvorí siedme tisícročie, ktorého koniec pozná len Boh. Bolo to v šiestom veku sveta, keď nás Kristus oslobodil z tohto vyhnanstva prostredníctvom krstu, dal nám nádej na večnú odmenu a vrátil nám "štólu" nevinnosti, hoci až po uplynutí času nášho vyhnanstva ňou budeme dokonale odetí. Z tohto dôvodu počas obdobia odklonu a zblúdenia nespievame piesne radosti, hoci na Veľkonočnú sobotu spievame *Aleluja*, aby sme sa skrze Krista radovali z nádeje na večnú vlasť a z obnovenia štóly nevinnosti v tomto šiestom veku sveta. Po *Aleluja* sa spieva *tractus* (žalm, ktorý spieval v celom rozsahu sólista bez zásahu veriacich; *tractus* upadol do zabudnutia a v súčasnej liturgii sa objavuje len niekoľko dní v roku), čo symbolizuje prácu, ktorú všetci musíme vykonať, aby sme splnili Božie prikázania.

V sobotu po Veľkej noci, keď sa končí *Septuagesima*, ako sme už povedali, spievame dvakrát *Aleluja*, aby sme naznačili, že keď svet dospeje do svojho konca, získame druhú štólu, štólu večnej slávy. Tretím dôvodom na zavedenie *Septuagesimy* je to, že predstavuje sedemdesiat rokov, počas ktorých synovia Izraela zostali v zajatí v Babylone. Tak ako oni vtedy odložili svoje hudobné nástroje a povedali: "*Akože môžeme spievať pieseň Pánovu v cudzej krajine?*" (Ž 137, 4), aj my vynechávame chválospevy. Ale po tom, čo im v šesťdesiatom roku Kýros dovolil vrátiť sa, oddali sa radosti. Na Bielu sobotu, obraz tohto šesťdesiateho roku, spievame *Aleluja*, aby sme si pripomenuli túto radosť. Keďže však Izraeliti mali veľké ťažkosti so zhromažďovaním svojho majetku a prípravou na návrat, hneď po *Aleluja*, sme pridali *tractus*, obraz práce. V sobotu, deň, keď sa končí *Septuagesima*, spievame *Aleluja* dvakrát, aby sme vyjadrili dokonalú radosť, akú cítili pri návrate do svojej vlasti.

Toto obdobie zajatia a vyhnanstva synov Izraela predstavuje aj naše putovanie, lebo tak, ako boli oni oslobodení po šesťdesiatich rokoch zajatia, aj my budeme oslobodení po šiestom veku sveta. A tak, ako pracovali oni, aby si pripravili veci, aj my, slobodní, pracujeme, aby sme splnili Božie prikázania. Ale keď prídeme do vlasti, všetka práca sa skončí, sláva bude dokonalá a budeme spievať celým srdcom a dušou dvojité *Aleluja*. Je teda správne, že v tomto čase exilu Cirkev, sužovaná mnohými utrpeniami a takmer na pokraji zúfalstva, vzdychá a volá: "*Stonanie smrti ma obklopilo.*" Tak Cirkev ukazuje mnohé utrpenia, ktoré znáša pre biedu, ktorú si privodila, pre dvojitý trest, ktorý jej bol uložený, a pre previnenia niektorých jej členov. Aby sa však vyhla zúfalstvu, v evanjeliu a v listoch čítaných v tomto období sa ponúkajú tri lieky a trojnásobná odmena. Liekom na úplné oslobodenie od utrpenia je práca vo vinici vlastnej duše, vytrhávajúce zlozvykov a hriechov, úsilie o pokánie v súčasnom živote a odhodlaný boj proti všetkým pokušeniam diavla. Kto tak koná, ten získa trojnásobnú odmenu: mincu toho, kto pracoval, trofej toho, kto dobre bežal, korunu toho, kto zvíťazil v boji. Inými slovami, keďže *Septuagesima* je obrazom nášho zajatia, ponúka nám ako liek na oslobodenie útek, boj o víťazstvo a mincu na vykúpenie.

Sexagesima sa začína v nedeľu, keď sa spieva: "*Vstaň! Prečo spíš, Pane?*" a končí sa v stredu po Veľkej noci. Bola zavedená ako náhrada, ako symbol a ako zastúpenie, stelesnenie. Ako náhrada, pretože pápež Melchiades a svätý Silvester vydali dekrét, v ktorom odporúčali, aby sa v sobotu jedlo dvakrát. Dôvodom bola obava, že

piatok, ktorý je dňom pôstu po celý rok, priveľmi oslabuje ľudský organizmus. Na nahradenie týchto sobôt pridali k pôstu týždeň, ktorý nazvali *Sexagesima*.

Ako symbol: *Sexagesima* znamená obdobie vdovstva Cirkvi a smútku pre neprítomnosť Ženicha, pretože šesťdesiatnásobná úroda sa pripisovala vdovám. Ako útechu za neprítomnosť Ženicha, ktorý bol vzatý do neba, dostala ovdovená Cirkev dve krídla, a to vykonávanie šiestich skutkov milosrdenstva a dodržiavanie Desatora. Z toho vyplýva slovo *Sexagesima*, čo znamená šesť krát desať, kde šestka odkazuje na šesť rokov milosrdenstva a desiatka na Desať Božích prikázaní.

A napokon *Sexagesima* znamená nielen čas vdovstva, ale aj tajomstvo nášho vykúpenia. Číslo desať totiž symbolizuje človeka, ktorý je desiatou stratenou mincou, keďže bol stvorený, aby nahradil deväť padlých anjelských rádov. Alebo môže desiatka symbolizovať človeka preto, lebo jeho telo sa skladá zo štyroch telesných tekutín a jeho duša má tri schopnosti - pamäť, rozum a vôľu, ktoré boli stvorené, aby verne slúžili Najsvätejšej Trojici, horlivo milovali jej Osoby a mali ich vždy na pamäti. Číslom šesť sa rozumie šesť tajomstiev, ktorými bol človek (čiže číslo desať) vykúpený: vtelenie, narodenie, utrpenie, zostúpenie do pekiel, vzkriesenie a nanebovstúpenie.

Sexagesima trvá do stredy po Veľkej noci, keď sa spieva: "*Podďte, požehnaní môjho Otca*," lebo tí, ktorí konajú skutky milosrdenstva, si zaslúžia počuť tieto slová (ako nás uistuje sám Kristus), a potom sa otvoria dvere pre Nevestu Cirkev, ktorá sa bude tešiť z objatia svojho Ženicha. Pavlov list, ktorý sa číta v nedeľu *Sexagesima*, učí Cirkev trpezlivo znášať neprítomnosť Ženicha, tak ako Pavol znášal svoje utrpenia, zatiaľ čo evanjelium učí neúnavne rozsiewať semeno dobrých skutkov. Cirkev, ktorá takmer v zúfalstve volala: "Stony smrti ma obklopili," teraz znovu nadobudla pokoj a prosí o pomoc v utrpení a o oslobodenie od súženia slovami: "*Vstaň! Prečo spíš, Pane?*" Trikrát po sebe opakuje slovo "vstaň", lebo v Cirkvi sú takí, ktorí sa cítia zdrvení ťažkosťami, ale nedajú sa nimi odradiť, potom sú takí, ktorí sú zdrvení a dajú sa odradiť, a napokon takí, ktorí sa nedajú ani zdrviť, ani odradiť, no keďže nie sú vystavení protivenstvám, riskujú, že ich zlomí blahobyt. Cirkev teda volá Pána, aby posilnil prvú skupinu, lebo keď ju nebráni pred protivenstvami, zdá sa, že spí; aby obrátil druhú skupinu, lebo sa zdá, že od nej odvrátil tvár; a aby pomohol tretej skupine a oslobodil ju.

Quinquagesima sa začína v deň, keď sa spieva: "Bože, buď mojou ochranou", a končí sa v samotný deň Veľkej noci. Bola zavedená z troch dôvodov. Prvým je ten, že by sme sa mali postiť štyridsať dní, ako to urobil Kristus, ale postíme sa len tridsaťšesť dní, pretože v nedeľu pôst vynechávame na znak radosti a úcty k zmŕtvychvstaniu a aj preto, aby sme nasledovali príklad samotného Krista, ktorý v deň zmŕtvychvstania jedol dvakrát. Prvý raz vtedy, keď napriek zatvoreným dverám vošiel do miestnosti, kde boli apoštoli, a tí mu ponúkli kúsok ryby a medový plást. Druhý raz vtedy, keď stretol učeníkov z Emauz. Na to, aby sa nahradili tieto nedele, boli pridane štyri dni. Okrem toho si duchovní pridali ďalšie dva dni zdržanlivosti a pôstu, pretože tak ako prevyšujú laikov sviatosťou svätenia, musia ich prevyšovať aj svätosťou. Týchto šesť dodatočných dní pôstu sa stalo celým týždňom, ktorý dostal názov *Quinquagesima*. Podľa Ambróza ho ustanovil pápež Telesfor.

Ďalším dôvodom je to, že Quinquagesima znamená čas odpustenia, pokánia, ktoré všetko vykupuje, tak ako sa každých päťdesiat rokov slávil jubilejný rok odpustenia, keď sa odpúšťali dlhy, otrokom sa dávala sloboda a každému človeku sa vrátil jeho majetok. Quinquagesima znamená, že pokáním sa dosahuje odpustenie hriechov a všetci sú oslobodení z otroctva diabla a získavajú späť svoje nebeské príbytky.

Tretím dôvodom je skutočnosť, že Quinquagesima nie je len časom odpustenia, ale aj stavom blaženosti. V päťdesiatom roku boli otroci oslobodení, na päťdesiaty deň po obetovaní baránka bol odovzdaný Zákon, na päťdesiaty deň po Veľkej noci bol zoslaný Duch Svätý. Toto číslo teda predstavuje blaženosť, získanie slobody, poznanie pravdy a dokonalosť lásky. List a evanjelium, ktoré sa čítajú v tento deň, učia, že na to, aby boli dokonalé skutky pokánia, sú potrebné tri veci - láska, o ktorej sa píše v liste, spomienka na utrpenie Pána a viera uzdraveného slepca, o ktorej hovorí evanjelium. Lebo viery robí skutky milými Bohu, bez viery je nemožné potešiť Boha, zatiaľ čo spomienka na utrpenie Pána nám uľahčuje pokánie. Preto Gregor povedal: "Ak máme na zreteli Kristovo utrpenie, nejestvuje nič, čo by sa zrodilo v pokoji ducha." Láska neprestajne povzbudzuje na skutky pokánia, pretože podľa Gregora láska k Bohu nemôže byť nečinná. Keď existuje, koná veľké veci, keď je nedbanlivá, nie je to láska.

Tak ako v Septuagesime Cirkev zúfalo volala: "Stony smrti ma obklopili," a v Sexagesime už pokojnejšia prosila o Božiu pomoc, v Quinquagesime je presvedčená o získaní odpustenia skrze pokánie modlí sa a hovorí: "Bože, buď mojou ochranou..." Prosí o ochranu, silu, útočisko a vedenie. Prosí o to pre všetkých svojich synov, či už sú v milosti alebo v neprávosti, v nešťastí, alebo sa im dobre darí. Pre tých, ktorí sú v milosti, Cirkev žiada silu na potvrdenie tohto stavu; pre tých, ktorí sú v stave hriechu, prosí, aby bol Boh ich útočiskom; pre tých, ktorí zakúšajú nepriazeň, prosí o záchranu v ťažkostiach; pre tých, ktorí prosperujú, prosí o to, aby ich Boh viedol k čestnému užívaniu svojich dobier.

Quadragesima sa začína v nedeľu, keď sa spieva: "Zavolal si ma..." Cirkev dovtedy sužovaná nespočetnými utrpeniami, volala: "Obklúčili ma..." Potom sa upokojila a volala o pomoc slovami: "Vstaň..." a "Bože, buď mojou ochranou..." Teraz dáva najavo, že bola vypočutá, keď hovorí: "Zavolal si ma a ja som prišiel..." Všimnime si, že Pôstne obdobie trvá štyridsaťdva dní vrátane nedeľ. Ak odpočítame šesť nedeľ, zostáva tridsaťšesť dní odriekania, čiže desatina celého roka, pretože rok má tristošesdesiatpäť dní. K tomu sa však pridávajú štyri predchádzajúce dni, aby sme dostali posvätné číslo štyridsať, ktoré Spasiteľ posvätil svojím pôstom. Existujú tri dôvody, prečo sa postiť štyridsať dní.

O prvom píše Augustín: "Matúš uvádza štyridsať generácií medzi Adamom a Kristom. Ak Pán zostúpil k nám cez číslo štyridsať, my musíme vystúpiť k nemu cez štyridsať dní pôstu." Augustín pridáva aj ďalšie vysvetlenie: "Na to, aby sme dosiahli päťdesiat, symbol blaženého odpočinku, je potrebné pridať k štyridsiatim desať, symbol času práce pozemského života. Preto Pán zostal po zmŕtvychvstaní štyridsať dní so svojimi učeníkmi a o niečo neskôr im poslal Ducha Svätého, Parakléta."

Tretí dôvod nachádzame v spise Summa de officis: "Svet je rozdelený na štyri časti a rok na štyri ročné obdobia; existujú štyri živly a štyri zložky človeka. Keďže sme porušili Nový zákon, ktorý sa skladá zo štyroch evanjelií, a Starý zákon, ktorý obsahuje desať prikázaní, je potrebné, aby sa desať vynásobilo štyrmi, aby sme dostali číslo štyridsať. Znamená to, že máme počas celého tohto života dodržiavať prikázania Starého a Nového zákona. Už sme povedali, že naše telo sa skladá zo štyroch živlov, ktoré v nás majú štyri sídla: oheň prevláda v našich očiach, vzduch v jazyku a ušiach, voda v pohlavných orgánoch, zem v rukách a ostatných končatinách. V očiach sídli zvedavosť, v jazyku a ušiach bláznovstvo, v pohlavných orgánoch smilstvo, v rukách a ostatných končatinách krutosť. Mýtnik vyznal všetky štyri. Stál obďaleč, aby vyznal svoju zmyselnosť, ktorá nepríjemne páchne, akoby hovoril: "Neodvážil sa zdvihnúť oči k nebu a priznal tak zvedavosť. Udieral si rukou do hrude a priznal krutosť. A napokon priznal bláznovstvo, keď povedal: "Bože, buď milostivý mne hriešnemu" (Lk 18, 13) a obvinil sám seba z nehanebného správania.

Gregor vo svojich kázňach uvádza tri ďalšie dôvody: "Prečo dodržiavať štyridsať dní pôstu, ak nie preto, lebo Desatoro má účinnosť len prostredníctvom štyroch svätých kníh evanjelia? Naše smrteľné telo tvoria štyri elementy a jeho žiadostivosťou porušujeme prikázania Pána. Keďže uprednostňujeme túžby tela pred prikázaniami Desatora, je spravodlivé trestať toto telo štyri krát desať ráz." Opäť pripomíname, že od prvého z týchto dní do Veľkej noci je šesť týždňov alebo štyridsaťdva dní, z ktorých po odpočítaní šiestich nediel, ktoré nie sú pôstom, zostáva tridsaťšesť, čo je desatina a tristošesdesiatich piatich dní v roku, ako keby sme každý rok obetovali Bohu desiatok.

Prečo nedodržiavame pôst v tom istom období, v ktorom sa postil Kristus bezprostredne po svojom krste? Robíme to pred Veľkou nocou zo štyroch dôvodov, ktoré vysvetľuje majster Ján Beletth vo svojej Summa de officiis. Prvým dôvodom je, že ak chceme vstať z mŕtvych s Kristom, ktorý za nás trpel, musíme s ním trpieť v rovnakom období ako on. Druhým dôvodom je snaha napodobniť synov Izraela, ktorí oslavovali Veľkú noc prvý raz pri odchode z Egypta a druhý raz pri odchode z Babylonu. Napodobňujeme ich v našom čase pôstu, aby sme si zaslúžili odísť z Egypta a z Babylonu, čiže z tohto sveta do zeme večného dedičstva. Tretím dôvodom je to, že telesné vášne sa častejšie prebúdzajú na jar: Je teda vhodné postiť sa práve v tomto období, aby sme krotili telo. A napokon štvrtý dôvod - hneď po pôste máme prijať Telo Pána. Tak ako sa synovia Izraela pred jedením veľkonočného baránka umŕtvovali jedením horkých divých bylín, aj my sa máme trápiť pokáním, aby sme boli hodní jesť Baránka života.

Pápež Kalixt zaviedol **pôst**, ktorý sa má dodržiavať **štyrikrát do roka**, raz v každom **ročnom období**, a to z **viacerých dôvodov**. Prvým z nich je rozmanitosť ročných období, keďže jar je teplá a vlhká, leto je horúce a suché, jeseň je chladná a suchá a zima chladná a vlhká. Na jar sa postíme, aby sme potrestali horúčosť lakomstva; v jeseni, aby sme zmierili suchosť pýchy; v zime, aby sme zmiernili chlad zloby a nedostatok viery.

Je aj **iný dôvod**, pre ktorý sa postíme štyrikrát do roka. Prvýkrát v marci, v prvom týždni pôstu, aby sme v sebe zmiernili neresti, keď ich už nemôžeme úplne zničiť, alebo lepšie povedané, aby v nás vzkĺčili čnosti. Druhý pôst sa koná v lete v týždni Turíc, keď prichádza Duch Svätý, na čo sa musíme pripraviť a byť horliví v Duchu. Tretí pôst sa dodržiava v septembri pred sviatkom svätého Michala, keď sa zbiera úroda a my musíme odovzdať Bohu plody dobrých skutkov. Štvrtý pôst prichádza v decembri, keď odumierajú trávy a my musíme odumrieť svetu.

Tretím dôvodom je napodobňovanie Židov. Tí sa postili štyrikrát za rok - pred Veľkou nocou, pred Turícami, pred Sviatkom stánkov v septembri a pred Sviatkom zasvätenia v decembri.

Štvrtý dôvod je ten, že človek sa skladá zo štyroch prvkov, pokiaľ ide o telo, a z troch síl, pokiaľ ide o dušu: rozumovej, žiadostivej a hnevlivej. Na to, aby sme ich zmierili, sa postíme štyrikrát ročne počas troch dní, spájajúc číslo štyri s telom a číslo tri s dušou. Všetky tieto dôvody uvádza majster Ján Beleth.

Piaty dôvod, o ktorom hovorí Ján Damascénsky je ten, že krv sa zvyšuje na jar, žlč v lete, melanchólia na jeseň a hlien v zime. Jarný pôst sa drží, aby sa oslabil krv žiadostivosti a bláznivej radosti, lebo človek s horúcou krvou je žiadostivý a veselý. Letný pôst oslabuje žlč hnevu a falše, pretože ten, kto prekypuje žlčou, je od prírody hnevlivý a falošný. Na jeseň sa postíme, aby sa upokojila melanchólia chamtivosti a skl'účenosti, pretože melancholický človek je od prírody nenásytý a smutný. Zimný pôst napráva pomalosť a lenivosť, aby sme zmiernili hlúposť a lenivosť.

Šiesty dôvod je ten, že jar sa prirovnáva k vzduchu, leto k ohňu, jeseň k zemi a zima k vode. Postíme sa teda na jar, aby sme v sebe skrotili svoju povýšenosť a pýchu; v lete, aby sme uhasili oheň chamtivosti a lakomstva; v jeseni, aby sme premohli zem duchovnej chladnosti a temnej ľahostajnosti; v zime, aby sme zničili vodu ľahkomysel'nosti a nestálosti.

Siedmy dôvod: jar sa týka detstva, leto dospievania, jeseň zrelosti alebo mužského veku, zima staroby. Postíme sa teda na jar, aby sme si zachovali detskú nevinnosť; v lete, aby sme čnostným životom upevnili svoju silu; v jeseni, aby sme omladli vďaka vytrvalosti a dozreli vďaka spravodlivosti; v zime, aby sme rástli v rozvážnosti a čnostnom živote a odčinili urážky, ktoré sme Pánovi spôsobili v skorších rokoch.

Ôsmy dôvod uvádza majster Viliam z Auxerre. Postíme sa v štyroch ročných obdobiach, aby sme napravili chyby, ktoré sme spáchali počas štyroch ročných období. Tieto pôsty trvajú tri dni, aby sme v jeden deň odčinili chyby spáchané za mesiac; postíme sa v stredu, lebo to je deň, keď Judáš zradil Pána; v piatok, lebo to je deň Pánovho ukrižovania; v sobotu, lebo je to deň, keď ležal v hrobe a apoštolí smútili nad násilnou smrťou svojho Pána.

Pane, spomeň si na tých, čo sú v smrteľnom zápase. (300 dní odpustkov)

Tradičné sväté omše od Zjavenia Pána po 1. nedeľu umučenia

Prvá nedeľa po Zjavení Pána - Dominica I. Post Epiphaniam **(rúcho biele)**

Túto nedeľu, zatlačenú sviatkom svätej Rodiny, nahradzujeme nasledujúci pondelok. Ak pripadne na 13. január, vtedy si ju pripomenieme 19. januára. Kristus sa nám zjavuje ako Syn Boží. V úvode omše klaňajú sa mu anjeli (introit). Aj my mu chceme verne slúžiť (orácia). Zrkadlo pravého služobníka Kristovho podáva nám apoštol (lekcia). Kristus prízvukuje svojim nebeským Rodičom, že je Synom Božím. Na svätej obete sme prítomní v osobe Panny Márie a Jozefa, obetujeme sa mu veľkodušne (ofertórium), ctíme jeho prítomnosť a nadväzujeme s ním spoločenstvo (komúnia).

Introit (Ž 100, 1) · **Lekcia** (1 Rim 12, 1 - 5) · **Graduál** (Ž 72, 18; 3; Ž 100, 2) · **Evanjelium** (Lk 2, 42 - 52) · **Ofertórium** (Ž 100, 2; 3) · **Komúnia** (Lk 2, 48; 49)

Druhá nedeľa po Zjavení Pána - Dominica II. Post Epiphaniam **(rúcho biele)**

Aj túto druhú alebo inú nedeľu po Zjavení Pána zatlačí nedeľa Septuagéziny a nemôže sa nahradiť po Turíciach, slávime ju v predchádzajúcu sobotu s výnimkami nedele (glória, krédo, prefácia o svätej Trojici). Spasiteľ zjavuje svoje Božstvo prvým zázrakom - slávime jeho zasnúbenie s nami (3. tajomstvo). Nedele po Zjavení Pána sú myšlienkovu pod vplyvom tohto sviatku, rozvádzajú úctu Krista Kráľa a jeho ríše. Táto svätá omša má charakter svadby Krista s Cirkvou a s dušou každého z nás. Na začiatku prežívame slávnostný príchod Kráľa v obraze príchodu kňaza k oltáru (introit). Počujeme Kráľov zákon o láske k blížnemu (lekcia) a obraz svadobnej hostiny, plnej lásky, na ktorej budeme účastní v tejto svätej omši (evanjelium). Pri príprave oltára ako trónu a posvätných spôsobov ako kráľovského rúcha Kráľa a nášho Ženícha spievame pieseň jasajúcej nevesty Kristovej, Cirkvi a našej duše (ofertórium). Sme svedkami zázračnej premeny nielen vína, ale i chleba na vlastnú podstatu Krista a tieto dary požívame na svadobnej hostine, ako svadobníci v Káne požívali zázračne premenené víno (komúnia). Vžívame sa do položenia svadobníkov a v ich osobe prežívame Baránkovu svadbu medzi nami.

Introit (Ž 66, 4; 1 - 2) · **Lekcia** (1 Rim 12, 6 - 16) · **Graduál** (Ž 107, 20 - 21; Ž 149, 2) · **Evanjelium** (Lk 2, 1 - 11) · **Ofertórium** (Ž 66, 1 - 2; 16) · **Komúnia** (Jn 2, 7; 8; 9; 10 - 11)

Tretia nedeľa po Zjavení Pána - Dominica III. Post Epiphaniam **(rúcho biele)**

Kristus je lekárom ľudstva, lieči aj nás. Touto nedeľou zanecháva liturgia dejiny skrytého života Kristovho. Odteraz si volí úseky z evanjelií, ktoré ako zázraky alebo náuky, objasňujú vlastnosti Krista Kráľa a jeho kráľovstva. Zrazu prichádza k nám Spasiteľ ako Kráľ, prevádzaný zástupmi anjelov (kňaz - jeho existencia - introit). Priznávame, že sme chorí a prosíme, aby Spasiteľ nad nás vystrel svoju pravicu (orácia). Lenže aj sami sa musíme liečiť zo svojich chýb a nedokonalostí a ochotne prijímať lieky, podávané v posvätnom učení Kristus uzdravuje malomocného (evanjelium) a v jeho osobe vidíme seba. Tušiac o nadprirodzených liečivých účinkoch tejto Najsvätejšej Obete, už vopred spievame s uzdraveným malomocným pieseň vďaky (ofertórium). Pravica Pánova dotýka sa aj nás vo svätých sviatostiach, najmä pri svätom krste, a v každej svätej omši. I dnes pri premenení prichádza Božský Lekár a dotýka sa ma pri svätom prijímaní. Máme naozaj obdivovať zázračné účinky svätého prijímania ako liečenia duše. Dnes prežívame obetu a obeťnú hostinu v duchu poníženého malomocného. Spevy tejto nedele (introit, graduál a aleluja, ofertórium a komúnia) opakujú sa nezmenene po všetky ďalšie nedele po Zjavení Pána.

Introit (Ž 97, 7 - 8; 1) · **Lekcia** (Rim 12, 16 - 21) · **Graduál** (Ž 102, 16 - 17; 97, 1) ·
Evanjelium (Mt 8, 1 - 13) · **Ofertórium** (Ž 118, 16; 17) · **Komúnia** (Lk 4, 32)

Štvrtá nedeľa po Zjavení Pána - Dominica IV. Post Epiphaniam **(rúcho zelené)**

Kristus je víťaz, aj my s ním zvíťazíme. Sme spojení zväzkom lásky (lekcia) v lodičke Kristovej (Cirkvi). Uvedomujeme si nebezpečenstvo i prosíme o pomoc (orácia). Okolo nás zúri víchor, vyvolávaný diablom, večným nepriateľom ríše Božej. Lenže nemáme sa čoho báť, lebo s nami je Spasiteľ, ktorý víťazí nad nepriateľskými mocnosťami; jeho dielo nepremôžu brány pekelné (evanjelium). V tejto svätej obete prichádza medzi nás Kristus - víťaz, a posilní nás v dôvere, uistí o svojej pomoci a nasýtených svojím Telom, urobí zas schopnými víťazstva nad nepriateľmi Kristovými aj nad nepriateľmi našej duše. V Najsvätejšej Obete prežívame s učeníkmi prítomnosť Krista, víťazného Pána prírodných síl a nepriateľskej moci. (Introit, graduál, aleluja, ofertórium a komúnia ako na 3. nedeľu po Zjavení Pána.)

Introit (Ž 97, 7 - 8; 1) · **Lekcia** (Rim 13, 8 - 10) · **Graduál** (Ž 102, 16 - 17; 97, 1) ·
Evanjelium (Mt 8, 23 - 27) · **Ofertórium** (Ž 118, 16; 17) · **Komúnia** (Lk 4, 32)

Piata nedel'a po Zjavení Pána - Dominica V. Post Epiphaniam **(rúcho zelené)**

Kristus je naším Sudcom, pripravujeme sa na stretnutie s Ním. Kristovi Kráľovi prislúcha aj najvyššia moc sudcovská. Ako Vykupiteľ sveta dostal od Otca všetku moc na nebi i na zemi. Otec nebude súdiť ľudstvo, túto moc dal svojmu Synovi. Ako jednotlivci stretneme sa s Ním pri smrti, ako celé ľudstvo na konci sveta. Odpúšťajme, aby aj Kristus nám odpustil (lekcia). Na tomto svete v ríši Kristovej spolunažívajú dobrí aj zlí (pšenica a kúkol): lež príde čas, že budú oddelení a odnesú si odmenu alebo trest (evanjelium). Vo svätej omši často sa stretávame s Kristom, naším budúcim Sudcom. Najmä dnes liturgia venuje Svätú Obetu a obetnú hostinu nášmu stretnutiu s Kristom Sudcom, aby sme žili stále v myšlienke na súd a aby sa naše posledné vyúčtovanie pred Kristom skončilo šťastlivo.

Introit (Ž 97, 7 - 8; 1) · **Lekcia** (Kol 3, 12 - 17) · **Graduál** (Ž 102, 16 - 17; 97, 1) ·
Evanjelium (Mt 13, 24 - 30) · **Ofertórium** (Ž 118, 16; 17) · **Komúnia** (Lk 4, 32)

Šiesta nedel'a po Zjavení Pána - Dominica VI. Post Epiphaniam **(rúcho zelené)**

Kristovo kráľovstvo vzrastá na zemi, musí rásť aj v našom vnútri. Kráľovstvo Božie sa rozširovalo hlásaním evanjelia už za apoštolských čias a bude sa šíriť do Kristovho príchodu (lekcia). Obrazom tohto zázračného pretvorenia celého sveta silou Kristovho učenia je vzrast horčičného zrna a účinok kvasu (evanjelium). No aj my sa musíme premieňať a dospievať v plnosť Kristovho veku. Na ofertórium obetujeme aj seba s chlebom a vínom. Ako chlieb a víno premenia sa na eucharistickú obetu, na Telo a Krv Kristovu, aj my máme zvliecť zo seba starého hriešneho človeka a obliecť si Ježiša Krista. Každá svätá omša, najmä dnešná, vo svätom prijímaní privádza nás bližšie k podobnosti s Kristom a k úplnému uskutočneniu jeho kráľovstva v našej duši. Naším vnútorným vzrastom celá Cirkev vzrastá a dospieva k podobnosti Kristovej.

Introit (Ž 97, 7 - 8; 1) · **Lekcia** (1 Sol 1, 2 - 10) · **Graduál** (Ž 102, 16 - 17; 97, 1) ·
Evanjelium (Mt 13, 31 - 35) · **Ofertórium** (Ž 118, 16; 17) · **Komúnia** (Lk 4, 32)

Prikázané sviatky (účasť na celej svätej omši): [každá nedel'a + sviatky]
(1.1.) Sviatok Obrezania Pána, Panny Márie Bohorodičky; (6.1) Traja králi;
(40. deň po Veľ'konočnej nedeli) Nanebovstúpenie Pána; (štvrtok po sviatku
Najsvätejšej Trojice) Sviatok Božieho Tela; (29.6.) Svätých Petra a Pavla,
apoštolov; (15.8.) Nanebovzatie Panny Márie;
(posledná nedel'a v októbri, novus ordo: pred 1. adventnou nedel'ou) Pána
Ježiša Krista Kráľa; (1.11.) Všetkých svätých; (8.12.) Nepoškvrnené Počatie
Panny Márie; (25.12.) Narodenie Ježiša Krista;

Nedeľa Septuagézimy - Dominica in Septuagesima (Deviatnik, Štácia u svätého Vavrinca za hradbami, rúcho fialové)

S pomocou Kristovou začíname svoj duchovný boj. Vzorom je svätý Vavrinec. Prarodičia zhrešili v raji; od tých čias ľudstvo znáša následky tohto úpadku (čítania 1. nokturnu cez týždeň). Celý náš život je zaplnený bojom proti nepriateľom duše. Začína sa príprava na Veľkú noc. Kristus sa pripravoval na svoje víťazstvo bojom proti nepriateľom Božím. Tento jeho boj nám sprítomňuje liturgia, počnúc dnešnou nedeľou po Veľkú noc. Zapájame sa do toho boja tak, že si staneme k bojujúcemu Spasiteľovi a budeme robiť to, čo On. Svätý Vavrinec, v ktorého chráme sme zhromaždení, bol horlivým spolubojovníkom Ježiša Krista. Pálili ho na rošte, ale vytrval a zvíťazil (introit). Náš svätý bol aj patrónom katechumenov, ktorí dnes začali bližšiu prípravu na prijatie svätého krstu vo veľkonočnú nedeľu. Náš život sa podobá zápasu v aréne a kto žije životom zdržanlivým, obsiahne vavrín víťazstva (Vavrinec varvínom ovenčený; lekcia). Božský Hospodár (Kristus) nás volá do svojej vinice, kde máme pracovať celý život a znášať ťarchu dňa a horúčavy (evanjelium). S radosťou sa pripravujeme na príchod Spasiteľa (ofertórium), ktorý nás povoláva za spolupracovníkov a spolubojovníkov. Posilnení a osvietení svätým prijímaním, odchádzame do zápasu každodenného života.

Keď v Ríme zaviedli dobu predpôstnu a zostavili omše troch nediel' (Septuagézimy, Sexagézimy a Kvinkvagézimy), večné mesto prežívalo ťažké časy. Zvonka ho obliehali Longorbardi vo vnútri zúril hlad a mor. Veriaci to pokladali za Boží trest a mnohí očakávali koniec sveta. Pečať týchto ťažkých časov vidíme v orácii a omšových spevoch. Štáciový chrám svätého Vavrinca leží ďaleko za Rímom. Veriaci kráčali v kajúcej procesii a kým dosiahli baziliku, poriadne ustali. Bolo to tiež obrazom nášho zemskeho putovania a námah za dobytie nebeského kráľovstva. Od Septuagézimy po Veľkú noc na všetkých omšiach po graduál vynecháva sa aleluja s veršom, jej miesto nahrádza traktus.

Introit (Ž 18, 5; 6; 7; Ž 18, 2 - 3) · **Lekcia** (1 Kor 9, 24 - 27; 1 Kor 10, 1 - 5) · **Graduál** (Ž 9, 10 - 11; 19 - 20) · **Traktus** (Ž 129, 1 - 4) · **Evanjelium** (Mt 20, 1 - 16) · **Ofertórium** (Ž 92, 2) · **Komúnia** (Ž 31, 17 - 18)

Najsvätejšie Srdce Ježišovo, príd' kráľovstvo Tvoje. (300 dní odpustkov)

Nedeľa Sexagézimy - Dominica in Sexagesima (Štácia u svätého Pavla, rúcho fialové)

Aj pri prekážkach pokračujeme v boji za kráľovstvo nebeské (vzorom je svätý Pavol). Minulú nedeľu sme nastúpili do boja. Dnes nám liturgia podáva nové dôvody a prostriedky, aby sme v začatom boji trpezlivo a verne vytrvali. Poukazuje najmä na príklad svätého Pavla, učiteľa národov. Hneď na začiatku (introit) počujeme zápasiaceho apoštola, v orácii sa dovolávame jeho podpory, v lekcii z jeho vlastných úst počujeme, koľko ťažkých bojov prebojoval za kráľovstvo Božie. Semeno Božieho kráľovstva prekonáva ťažkosti, ale keď sa dostane do dobrej pôdy, prináša hojný úžitok (evanjelium). Máme prepracovať svoju dušu na úrodnú zem. Na obetovanie v duchu kráčame k oltáru, ako robievali voľakedy prví kresťania, aby sme odovzdali svoje dary. Táto cesta nám je obrazom životnej cesty k Bohu (ofertórium). Takto prichádzame k oltáru aj pri svätom prijímaní a čerpáme z neho radosť a chuť do duchovného boja (komúnia).

Introit (Ž 44, 23 - 26; 2) · **Lekcia** (2 Kor 11, 19 - 33; 2 Kor 12, 1 - 9) · **Graduál** (Ž 83, 19; 14) · **Traktus** (Ž 60, 4; 6) · **Evanjelium** (Lk 8, 4 - 15) · **Ofertórium** (Ž 17, 5; 6 - 7) · **Komúnia** (Ž 43, 4)

Nedeľa Kvinkvagézimy - Dominica in Quinquagesima (Štácia u svätého Petra, rúcho fialové)

Kristus nám ukazuje cieľ boja. Kalváriu (smrť) a svetlo (zmŕtvychvstania). (Ďalším vzorom je svätý Peter.) Cieľ nasledujúceho Veľkého pôstu udáva nám liturgia tejto nedele: boj o víťazstvo - odumretie a zmŕtvychvstanie. S Kristom máme zomrieť a s Kristom povstať k novému, dokonalejšiemu životu. V mene Krista Spasiteľa, chystajúceho sa na smrť, spievame introit; s ním, z lásky k Nemu a k celému ľudstvu chceme trpieť (lekcia). po križovej ceste nasleduje víťazstvo a po tme pokánia svetlo vzkriesenia (evanjelium). aj my chceme prekonať s Kristom duchovnú liečbu Veľkého pôstu, aby sme na duši čistení a obnovení začali nový, dokonalejší život. Spasiteľ prichádza medzi nás ukázať nám cestu pokánia a otvoriť nám zrak pre cesty Božie. Pri svätom prijímaní sa nás dotýka ako voľakedy slepého v Jerichu. Kandidátov krstu menovali "osvietencami" (illuminati, photizomenoi). Sväté evanjelium má ohľad predovšetkým na nich. V duchu týchto aj my hľadáme Kristovo svetlo. Kostol svätého Petra je dnes strediskom svätej Cirkvi pri bohoslužbách. Vo svätom evanjeliu poukazuje Božský Spasiteľ na svoje horké umučenie a svätý Peter doslovne nasledoval svojho Majstra až na kríž.

Introit (Ž 31, 3 - 4; 2) · **Lekcia** (1 Kor 13, 1 - 13) · **Graduál** (Ž 77, 15; 16) · **Traktus** (Ž 100, 1 - 3) · **Evanjelium** (Lk 18, 31 - 43) · **Ofertórium** (Ž 119, 12 - 13) · **Komúnia** (Ž 78, 29 - 30)

Popolcová streda - Feria Quarta Cinerum (rúcho fialové)

Začíname sa postiť s Ježišom Kristom. Vstupujeme do vážnej doby Veľkého pôstu. Kedysi obliekali verejných hriešnikov do kajúceho odevu, posýpali ich popolom a vylučovali spomedzi veriacich. Dnes všetci sa podrobujeme tomuto obradu. Nesmie však byť len vonkajším úkonom, musí siahať do najhlbších záhybov našej duše. Dnes si vážne uvedomujeme, že za svoje hriechy dlhujeme Bohu náhradu. V Ríme sa veriaci schádzali v chráme svätej Anastázie. Tu pápež posvätil popol a sypal ho na hlavy prítomných. Potom sa pohla kajúca procesia do kostola svätej Sabíny na Aventíne. Veriaci spolu s pápežom vykonali túto cestu naboso. Popol je znakom pominuteľnosti, smútku a pokánia. V Starom zákone židia sypali si popol alebo prach na hlavu, keď ich postihol veľký smútok. Popol je z ratolestí, posvätených na Kvetnú nedeľu predošlého roka. Kňaz prichádza k oltáru v pluviali fialovej farby, pobožká ho v strede na znak lásky ku Kristovi a potom prejde na stranu lekciovú. Myšlienky omšových textov poukazujú na spôsob pravého pokánia, ktoré sa má spojiť s nádejou odpustenia (introit, traktus). Po napomenutí proroka Joela (lekcia) sám Božský Spasiteľ nás poučuje o duchu pôstu (evanjelium). Z ofertória vyznieva nádej víťazstva, ktoré sa uskutoční pri svätom prijímaní, keď si zaumienime žiť podľa zákona Božieho (komúnia).

Antifóna (Ž 69, 17; 2; Joel 2, 13; alebo Joel 2, 17; Est 13, 17) · **Responzórium** (Est 13; Joel 2; Ž 79, 9) · **Introit** (Múd 11, 23; 24; 26; Ž 57, 2) · **Lekcia** (Joel 2, 12 - 19) · **Graduál** (Ž 57, 2; 4) · **Traktus** (Ž 103, 10; Ž 79, 8 - 9) · **Evanjelium** (Mt 6, 16 - 21) · **Ofertórium** (Ž 30, 2 - 3) · **Komúnia** (Ž 1, 2; 3)

Prvá nedeľa pôstna - Dominica I. in Quadragesima (Štácia u svätého Jána v Lateráne, rúcho fialové)

Kristus je naším vzorom v boji proti nepriateľom duše (zmyselnosti, pýche a lakomstva). Pôvodne touto nedeľou začínal sa Veľký pôst (porovnaj sekrétu). Táto nedeľa sa počítala medzi významnejšie dni liturgického roka. Práve preto bola štácia v najpoprednejšej bazilike celého kresťanstva v chráme Božského Spasiteľa, inak zasvätenom aj svätému Jánovi Krstiteľovi. Bazilika lateránska aj dnes je sídelným chrámom svätého Otca. Príklad Božského Spasiteľa nás učí, ako máme zasvätiť dobu Veľkého pôstu: pôstom, bojom proti sebe a proti diablu (evanjelium). Svätý Pavol nám pripomína "čas milosti a deň spásy" (lekcia). Je ním Veľký pôst. Budeme bojovať so Spasiteľom, ktorému Otec prisľúbil pomoc a ochranu anjelom. Pripomína to žalm 90, z ktorého sú všetky spevy omše (traktus). Pokušiteľ zneužíva slová tohto žalmu a pravé preto Cirkev pokladá za odôvodnené prízvukovať ich a správne užívať.

Introit (Ž 91, 15 - 16; 1) · **Lekcia** (2 Kor 6, 1 - 10) · **Graduál** (Ž 91, 11 - 12) · **Traktus** (Ž 91, 1 - 7; 11 - 16) · **Evanjelium** (Mt 4, 1 - 11) · **Ofertórium** (Ž 91, 4 - 5) · **Komúnia** (Ž 91, 4 - 5)

Druhá nedeľa pôstna - Dominica II. in Quadragesima (Štácia u Panny Márie in Dominica, rúcho fialové)

Výsledok boja je oslávenie, ktoré chceme dosiahnuť spolu s Kristom. Aj my sa máme premeniť; zo starého človeka má sa stať nový. V túto nedeľu ráno svätou omšou skončila sa vigília kántrového týždňa. Túto vigíliu preložili však najprv na predvečerné, potom na ranné hodiny kántrovej soboty. Nedeľa by takto bola ostala bez vlastnej liturgie. Preto dnešná omša je zostavená z omší kántrových dní, spevy zo stredy, evanjelium zo soboty. Ustálená bola aj osobitná štácia. V tejto omši zhrnuté sú myšlienky kántrového týždňa, ktoré si ešte raz uvedomíme. Oltár nám je vrchom Tábor, na ktorom pri pozdvíhovaní pod závojom svätým spôsobom vidíme osláveného Krista. Mocou Najsvätejšej Obety a najmä svätým prijímaním sa pomaly, ale isto premeňame na podobnosť Kristovu.

Introit (Ž 25, 6; 3; 22; 1 - 2) · **Lekcia** (1 Sol 4, 1 - 7) · **Graduál** (Ž 25, 17 - 18) · **Traktus** (Ž 106, 1 - 4) · **Evanjelium** (Mt 17, 1 - 9) · **Ofertórium** (Ž 119, 47; 48) · **Komúnia** (Ž 5, 2 - 4)

Tretia nedeľa pôstna - Dominica III. in Quadragesima (Štácia u svätého Vavrinca pred hradbami, rúcho fialové)

Boj medzi silným a Silnejším (diablom a Kristom); len zo Silnejším zvíťazíme. Svätý Vavrinec bol patrónom katechumenov. Týmto týždňom začínali sa tzv. skrutínia, to jest skúšky kandidátov krstu, či sú rozumové a mravne dostatočne zrelí na krst, a Cirkev ich usposobovala na prijatie krstu rozličnými liturgickými úkonmi v rámci týchto skrutínií. Medzi nimi hlavne boli exorcizmy, vyhánania diablov, na to sa naráža v dnešnom evanjeliu. ako tma bojuje proti svetlu, tak bojuje diabol proti Kristovi. Zvíťazí svetlo. Sme synovia svetla a s prameňom svetla, Kristom, bojujeme proti mocnostiam temnosti (lekcia). So Silnejším (Kristom), bojujeme proti mocnostiam temnosti (lekcia). So Silnejším (Kristom) premôžeme silného diabla (evanjelium). V tomto boji dvíhame svoje oči k svetlu, ku Kristovi (introit, traktát). Kráčame pevným krokom v ústrety silnému Víťazovi (ofertórium), ktorý prichádza posilniť nás pokrmom vlastného Tela a Krvi, a s Ním dať záruku konečného víťazstva nad diablom.

Introit (Ž 25, 6; 3; 22; 1 - 2) · **Lekcia** (Ef 5, 1 - 9) · **Graduál** (Ž 9, 20; 4) · **Traktus** (Ž 123, 1 - 3) · **Evanjelium** (Lk 11, 14 - 28) · **Ofertórium** (Ž 19, 9 - 12) · **Komúnia** (Ž 84, 4 - 5)

Pane Ježišu Kriste, Spasiteľu sveta, večný Pastier, skrze najsladšie Srdce Tvoje vrúcne Ťa prosíme, neopušť svoje stádo v jeho trápení, ale vzbud' v ňom Ducha, ktorého si na apoštolov tak štedro vylial. Prosíme, volaj čím viacerých do kňazského a rehoľného stavu. A tých, ktorých si vyvolil, nech rozhreje horlivosť za česť Tvoju a spásu duší. Sila Tvoja nech ich posväcuje a Duch Tvoj proti všetkým protivenstvám nech ich posilňuje. Ježišu, daj nám kňazov a rehoľníkov podľa Srdca svojho. Amen.
(odpustky 7 rokov, modlené celý mesiac: plnomocné odpustky pri obvyklých podmienkach)

Štvrtá nedeľa pôstna - Dominica IV. in Quadragesima (Štácia u svätého Kríža v Jeruzaleme, rúcho ružové alebo fialové)

Jeruzalem (Cirkev) sa teší z vykúpenia. Ako v tretiu nedeľu adventnú, aj teraz sme v rímskom Jeruzaleme, v bazilike svätého Kríža jeruzalemského. Nový Jeruzalem, Cirkev, má viac príčin radowať sa: blíži sa Veľká noc, keď veriaci povstanú s Kristom k novému životu. Cirkev nemôže potlačiť radosť nad vykúpením ľudstva. V prvých storočiach celý rad katechumenov čakal na veľkonočné znovuzrodenie sviatostného krstu, a tým sa rozmnožil počet dieťať matky Cirkvi, ktorú ich aj v tejto svätej omši kŕmi mliekom Eucharistie (evanjelium). Ako v nedeľu Gaudete v advente, aj teraz kňaz môže sa obliecť do paramentov ružovej farby, diakon užíva dalmatiku a subdiakon tunicelu, oltár je ozdobený kvetmi a organ hrá po celú omšu. Ružová farba vznikla asi tak, že v túto nedeľu kresťania radi si podarúvali ruže. Pápež podnes svätí v tento deň zlatú ružu, ktorú potom podaruje zaslúžilej osobe.

Introit (Iz 66, 10; 11; Ž 122, 1) · **Lekcia** (Gal 4, 22 - 31) · **Graduál** (Ž 122, 1; 7) · **Traktus** (Ž 125, 1 - 2) · **Evanjelium** (Jn 6, 1 - 15) · **Ofertórium** (Ž 135, 3; 6) · **Komúnia** (Ž 122, 3 - 4)

Prvá nedeľa umučenia - Dominica I. Passionis (Štácia u svätého Petra, rúcho fialové)

Náš Veľkňaz obetoval sa na oltári Kríža. Touto nedeľou sa začína tzv. čas Umučenia (Tempus Passionis). Dosiaľ liturgia sa len výnimočne zaoberala Umúčením Kristovým, ododnes sa mu venuje výlučne. Stredom liturgie je Veľkňaz a jeho obetný oltár, Kríž. Kríž je zahalený, aby sa naznačovalo jeho tajomstvo, ktoré učeníci nepochopili a svet ho ani dnes nechápe. Cirkev ešte viac ukryva bohoslužobné nádoby, vynecháva žalm 42 zo stupňovej modlitby, lebo sa uvádza v introite. Táto zásada prešla aj na feriálne a zádušné omše, hoci introit je v nich iný. Vynecháme aj chváloslovie (Sláva Otcu) z Asperges a po Lavabo.

Introit (Ž 43, 1 - 2; 3) · **Lekcia** (Hebr 9, 11 - 15) · **Graduál** (Ž 143, 9 - 10; 18, 48 - 49) · **Traktus** (Ž 129, 1 - 4) · **Evanjelium** (Jn 8, 46 - 59) · **Ofertórium** (Ž 119, 17; 107) · **Komúnia** (1 Kor 11, 24 - 25)

V **druhom** čísle (vyjde koncom marca) misijného časopisu **Missio** nájdete opis tradičných omší z obdobia:
od **druhej nedele umučenia (Kvetná nedeľa)** až po **sviatok Božieho Tela**,
ako aj **biblické dejiny** z tohoto obdobia.

Neprikázané sviatky v tradičnom duchu

Sviatok očisťovania blahoslavenej Panny Márie (hromnice) - In Purificatione Beatae Mariae Virginis (rúcho fialové pri procesii, pri omši biele); 2. február

Matka Božia darovala svetu Svetlo. Slávime dve tajomstvá: obetovanie narodeného Spasiteľa v jeruzalemskom chráme a očisťovanie Panny podľa Mojžišovho zákona. Slávime sviatok Pána, ale aj Panny Márie. Podľa Mojžišovho zákona každá matka po pôrode, a to po pôrode chlapca za štyridsať dní a po pôrode dievčaťa za šesťdesiat dní, ostala nečistou, a preto nemohla vkročiť do chrámu. Po uplynutí štyridsiatich alebo šesťdesiatich dní musela sa očistiť tým, že obetovala jedného baránka a jedného holuba alebo, keď bola chudobná, párik hrdličiek alebo dve holúbútká. Po tejto obete kňaz ju vyhlásil za čistú. Iný zákon vzťahoval sa na prvorodených chlapcov. Podľa zákona všetko prvorodené bolo majetkom Božím. Prvorodených synov rodičia museli vykúpiť istou sumou. Matka Božia podrobila sa obidvom predpisom, hoci ako čistá Panna, ktorej panenstvo ostalo neporušené aj po pôrode, nepotrebovala očistenie. Spasiteľ sveta prvý raz sa stretáva úradne v jeruzalemskom chráme s ľudstvom a s kňazstvom Starého zákona. Ľudstvo zastupujú dvaja spravodliví: Simeon a Anna. Každý z nich zastupuje svoje pohlavie. Pre túto príčinu Gréci pomenovali dnešný sviatok Hypapante (Stretnutie). Týmto dňom, ako sviatkom Svetla, završujeme vianočné obdobie v širšom zmysle. Niekedy totiž nedel'a Septuagézimy, ktorá už prislúcha k veľkonočnému okruhu, predchádza Hromnice. Náš sviatok je akousi spojkou medzi vianočným a veľkonočným kruhom. Svätenie sviec a procesia, nasledujúca po ňom, majú až akýsi kajúci náter, preto ich liturgickou farbou je fialová, omša, hlavne v prefácii, prifarbuje sa vianočne a slúži sa v rúchu bielom. Sviatok vznikol v Jeruzaleme. Nábožná akvitánska pútnička Etéria na konci štvrtého storočia prežila tento sviatok v Jeruzaleme na štyridsiaty deň po sviatku Zjavenia Pána. Sviatok sa ujal v Ríme už v 6. storočí. Napokon v 7. storočí rozšíril sa po celom kresťanskom Západe. Rímska liturgia ozdobila ho vlastným prvkom, procesiou.

Svätenie sviec: Týmto svätením hromničná svieca stáva sa nielen sväteninou, ale i symbolom Svetla sveta, Ježiša Krista. Kňaz zastupuje Matku Cirkvi a spolu i Matku Ježišovu. V symbole horiacej sviece nám podáva Ježiša Krista. Vžívame sa do postoja Simeona a Anny a uzatvárame ho do svojho náručia.

Omša: V omši prežívame hromničné mystérium. Tešíme sa, že dnes v tomto kostole, ba v Cirkvi vždy prijímame do svojho náručia Spasiteľa (introit). Prorok Malachiáš predpovedal, že Kristus sa zjaví vo svojom chráme, ustanoví si nové kňazstvo (lekcia). Čo prorok predpovedal, evanjelium zvestuje ako skutočnosť. V tejto obete sme svedkami príchodu Spasiteľovho, vítame ho v duchu Siemeonovom (ofertórium) a vo svätom prijímaní uzatvárame ho do svojho náručia, ba ešte viac: prijímame ho do srdca ako vzácneho hosta (komúnia). V omši, pred ktorou sa konalo svätenie sviec, sa vynechajú stupňové modlitby. Aufer a nobis i Oramus te, Domine. Kňaz hneď pristúpil k oltáru, pobozká ho uprostred a modlí sa introit. Pri Evanjeliu a počas Kánonu sa držia v rukách zažaté sviece.

Svätenie sviec (Lk 2, 29 - 31; Lk 2, 26. 27. 28 - 29) · **Lekcia** (Mal 3, 1 - 4) · **Graduál** (Ž 48, 10 - 11; 9) · **Traktus** (Ž 129, 1 - 4) · **Evanjelium** (Lk 2, 22 - 32) · **Ofertórium** (Ž 44, 3) · **Komúnia** (Lk 2, 26)

Sviatok svätého Jozefa, ženícha blahoslavenej Panny Márie - S. Joseph Sponsi B. M. V. (rúcho biele); 19. marec

"Idte k Jozefovi!" Svätý Jozef, ženích Matky Božej a zákonitý otec Ježiša Krista, bol hlavou svätej Rodiny nazaretskej, a preto aj on bral podiel na vykupiteľskom diele Kristovom. Dnešný sviatok spomína v prvom rade túto hodnosť svätého Jozefa. Liturgická úcta svätého Jozefa datuje sa na

Modlitba k svätému Jozefovi

Slávny patriarcha svätý Jozef, ktorého moc dokáže urobiť možnými veci nemožné, príd mi na pomoc v týchto chvíľach úzkosti a ťažkostí. Vezmi pod svoju ochranu situácie tak ťažké a náročné, ktoré Ti zverujem, aby mali šťastlivé vyriešenie. Môj milovaný Otec, všetku svoju dôveru vkladám do Teba. Nech sa nepovie, že som Ťa vzýval márne; a pretože Ty všetko môžeš u Ježiša a Márie, ukáž mi, že Tvoja dobrota je taká veľká ako Tvoja moc. Amen.

Východe od desiateho, na Západe od päťdesiateho storočia. Zaslúžili sa o ňu svätá Brigita, svätý Bernardín Senenský a svätá Terézia, spomedzi

pápežov Gregor XV., ktorý v roku 1621 dnešný deň povýšil na prikázaný sviatok a Pius IX., ktorý ustanovil druhý sviatok svätého Jozefa ako patróna Cirkvi svätej. Symbol rodiny a cédra vyobrazujú Cnostný život svätého Jozefa (introit). Lekcia ho označuje za druhého Mojžiša, ktorý ochraňuje vyvolený ľud Boží. Evanjelium vyzdvihuje jeho hodnosť ako zákonitého otca Božského Dieťaťa a ochrancu panenstva jeho Matky. V jeho duchu a spoločenstve prežívame Kristovu prítomnosť v tejto svätej omši. Dnešné spoločenstvo v Kristom a svätým Jozefom zaručuje aj nám priazeň Božiu (ofertórium) a najväčšie spojenie s vteleným Slovom vo svätom prijímaní (komúnia). Ak tento sviatok pripadne na veľkopôstnu nedeľu, slávime ho v nasledujúci pondelok, ak by však pripadol na niektorý deň Veľkého týždňa, preložíme ho do prvého týždňa po veľkonočnej oktáve.

Introit (Ž 92, 13 - 14; Ž 92, 2) · **Lekcia** (Sir 45, 1 - 6) · **Graduál** (Ž 21, 4 - 5) · **Evanjelium** (Mt 1, 18 - 21) · **Komúnia** (Mt 1, 20)

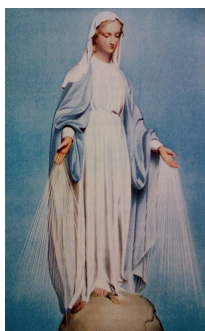
Ježiš, Mária, milujem Vás, zachráňte duše. (za duše v očistci)
Ježiš, Mária, Jozef, milujem Vás, zachráňte duše.

Sviatok zvestovania blahoslavennej Panny Márie - In Annuntiatione Beatae Mariae Virginis (rúcho biele); 25. marec

"A Slovo telom sa stalo." Od dnešného dňa, dňa počatia Syna Božieho, do Vianoc (25. december) je práve deväť mesiacov; za ten čas sa vtelené Slovo Božie pripravovalo v lone svojej Matky na narodenie. Boh svojmu jednorodenému Synovi vyvolil za matku nepoškvrnenú a poníženú Pannu nazaretskú z rodu Dávidovho. Posiela k nej archanjela Gabriela, ktorý ju v jeho mene pozdravuje: "Zdravas, milosti plná" (evanjelium). Panna slovami "Staň sa!" dáva súhlas, a by sa v jej živote Slovo stalo telom. Stáva sa matkou, ale je panenstvo ostáva neporušené (lekcia). V spoločenstve Panny nazaretskej slávime túto najsvätejšiu obeť (ofertórium), vžívame sa do jej ducha a citov, akými prijala do svojho života Syna Božieho (komúnia). Aj my ho podobne prijímame do svojho srdca. Ak tento sviatok pripadne na niektorú veľkopôstnu nedeľu, slávime ho nasledujúci pondelok, ak by však pripadol na niektorý deň Veľkého týždňa, prekladáme ho do prvého týždňa po veľkonočnej oktáve.

Introit (Ž 45, 13; 15; 16; 2) · **Lekcia** (Iz 7, 10 - 15) · **Graduál** (Ž 45, 3; 5) · **Traktus** (Ž 45, 11; 12; 45, 13; 10; 45, 15 - 16) · **Evanjelium** (Lk 1, 26 - 38) · **Ofertórium** (Lk 1, 28; 42) · **Komúnia** (Iz 7, 14)

Pobožnosť a novéna k Nepoškvrnenej

Pobožnosť: Nepoškvrnená Panna Mária zázračnej medaily, Ty si sa zo súcitu s nami zjavila svätej Kataríne Labouré. Chcela si nám povedať, že vieš o našich ťažkostiach a trápeniach, že chceš od nás oddialiť Božie tresty a vyprosiť nám Jeho milosť. Pomôž nám v ťažkostiach, ktoré na nás teraz doliehajú a vypros nám milosť, o ktorú ťa s dôverou prosíme...

Zdravas' Mária + Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k Tebe utiekame. (3x)

Nepoškvrnená Panna Mária, Ty si nám dala svoju medailu ako pomoc v duchovných a telesných trápeniach, ktoré nás sužujú. Ak ju budeme s dôverou nosiť, môžeme v nej nájsť ochranu pre dušu a liek pre telo. S vďačnosťou a dôverou bozkávame Tvoju medailu, tisneme si ju k srdcu a pre ňu Ťa prosíme, aby si vyslyšala našu modlitbu. **Zdravas' Mária + Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k Tebe utiekame. (3x)**

Nepoškvrnená Panna Mária, Ty si slúbila, že dosiahnu veľké milosti tí, čo budú s dôverou nosiť Tvoju medailu a budú Ťa vzývať tou krátkou modlitbou, ktorú si nás naučila. Plní dôvery v Tvoj prísľub sa utiekame k Tebe a pre Tvoje Nepoškvrnené počatie Ťa prosíme o milosť, ktorú teraz tak veľmi potrebujeme... **Zdravas' Mária + Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k Tebe utiekame. (3x)**

Novéna: Nepoškvrnená Panna Mária, Matka Božia a Matka naša, dôverujeme v Tvoje mocné orodovanie, ako aj v Tvoju pomoc, ktorú si toľkokrát preukázala prostredníctvom svojej medaily. Pokorne Ťa prosíme, oroduj za nás u svojho Syna, aby nám udelil **milosť**, o ktorú touto novénou **prosíme...** Panna Mária zázračnej medaily, Ty si sa zjavila svätej Kataríne ako sprostredkovateľka milostí. Vypočuj teda našu naliehavú prosbu. Do Tvojich materinských rúk vkladáme všetky svoje úmysly, duchovné a hmotné záujmy.

Osmelujeme sa zveriť Tvojej materinskej добрote aj túto **osobitnú žiadosť...** Dobrá Matka, pokorne Ťa prosíme, prednes ju svojmu Božskému Synovi. Ak sa neprotiví Jeho vôli a slúži nám na posvätenie, vypros nám ju. Pozdvihni teda, mocná Panna, svoje prosiace ruky najprv k Pánovi, potom ich vystri k nám a zošli na nás lúče svojich milostí, aby sa v ich svetle a teple naša duša očistila, aby nelipla na pozemských veciach a kráčala za Tebou až do dňa, keď sa stretneme v nebeskej sláve. Amen.

Rozpamätaj sa, svätá Panna Mária, že nikdy nebolo počuť, že by bol niekto opustený, kto sa utiekal pod Tvoju ochranu a Teba o pomoc alebo o príhovor žiadal. Aj ja touto dôverou povzbudený k Tebe, Matka, Panna panien, sa ponáhľam, k Tebe prichádzam, k Tebe sa uchylujem, ja úbohý hriešnik. Matka večného Slova, nezavrhní moje slová, ale ma milostivo vypočuj a vyslyš. Amen.

Duchovný testament a odpustkové modlitby

Za pápeža a kňazov

Pane Ježišu, vezmi pod ochranu svojho Božského Srdca nášho svätého Otca, pápeža... Bud' mu svetlom, silou, potechou.
(300 dní odpustkov)

Ježišu, Vykupiteľu sveta, posväť kňazov a všetkých služobníkov svojej svätýne.
(300 dní odpustkov)

Pane, pošli svojej Cirkvi svätých kňazov a horlivých rehoľníkov.
(300 dní odpustkov)

Pane, pošli robotníkov do svojej žatvy.
(300 dní odpustkov)

Duchovný testament

M: V mene Najsvätejšej a Nerozdielnej Trojice.

Všetci: V mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen.

Porúčam svoju dušu do rúk svojho Stvoriteľa a Vykupiteľa: telo ponechám zemi, z ktorej je. S radosťou sa zriekam všetkých časných majetkov, slávy a radovánok a túžim iba po Bohu. Ľutujem z celého srdca za svoje hriechy, a to najviac preto, že som urazil Teba, svojho Boha, ktorého nadovšetko milujem. Som teraz pevne odhodlaný, Teba už neurážať: udel' mi k tomu svojej milosti. Z celého srdca odpúšťam všetkým, ktorí ma urazili, pokorne prosím o odpustenie všetkých, ktorých som urazil alebo im krivdil. Všetko verím, čo učí katolícka Cirkev. Bože môj, dúfam, že mi odpustiš hriechy a dáš večný život pre zásluhy Ježiša Krista. Milujem Ťa, pravý a Trojjediný Bože, moje jediné a najväčšie dobro, z celého srdca, z celej duše, zo všetkých síl. Vďačne prijmem z Tvojich rúk príjemné i nepríjemné veci a celkom sa odovzdávam do Tvojej svätej vôle.

Matka Božia Mária, svätý anjel strážca, svätý Jozef, svätá Barbora a moji svätí ochrancovia, prajem si, aby ste boli svedkami mojej poslednej vôle a orodovali za mňa. Podporujte zbožné priania a prosby môjho chránenca. Amen.

Svätý Peter a jeho poslanie v Cirkvi

Existujú **tri druhy stolíc**. **Kráľovská**: "*Dávid šiel, posadil sa pred Pána*" (2 Sam 7, 18); **kňazská**: "*Veľkňaz Héli sedel v kresle pri verajach Pánovho chrámu*" (1 Sam 1, 9); **učiteľská**: "*Zákonníci a farizeji zasadli na Mojžišovu stolicu*" (Mt 23, 2). **Svätý Peter zasadol na kráľovskú stolicu, pretože bol najväčší zo všetkých kráľov, na kňazskú stolicu, pretože bol pastierom všetkých kňazov, a na učiteľskú stolicu, pretože bol učiteľom všetkých kresťanov.** Na sviatok **Katedry svätého Petra** Cirkev oslavuje povýšenie svätého Petra na stolec katedrály v Antiochii. Zavedenie tejto slávnosti možno pripísať štyrom príčinám. Keď Peter kázal v Antiochii, tamojší prefekt Teofil sa ho spýtal: "Peter, prečo obraciaš môj ľud?" Peter mu chcel kázať vieru v Krista, no prefekt ho dal spútať reťazami a nedovolil, aby mu dali piť ani jesť. Keď bol Peter na pokraji mdlôb, pozbieral sily a s očami upretými na nebo prosil: "Ježišu Kriste, pomoc nešťastných, príd mi na pomoc! Tieto skúšky ma takmer zničili!" Pán odpovedal: "*Peter, myslíš si, že ťa opúšťam? Urážaš moju dobrotu, keď sa nebojíš povedať mi také veci. Čoskoro sa objaví ten, ktorý zmierni tvoje utrpenie.*" Keď sa Pavol dozvedel o Petrovom väzení, šiel za Teofilom a predstavil sa ako zručný remeselník vo všetkých druhoch prác a umení. Tvrdil, že vie vyrezávať z dreva, robiť sochy, tkať stany a je zručný aj v mnohých iných prácach. Teofil ho požiadal, aby zostal v jeho dome. Ubehlo niekoľko dní a Pavol zašiel tajne do cely za Petrom. Keď ho videl takmer mŕtveho, horko sa rozplakal, objal ho a zvolal: "Ó, Peter, brat môj, moja sláva, moja radosť, polovica mojej duše, tu som, aby som mohol nabráť síl." Peter otvoril oči, spoznal Pavla a dal sa do plaču, ale nedokázal hovoriť. Pavol mu rýchlo otvoril ústa a vložil mu do nich kúsok jedla, čo Petrovi vlialo do údov trochu tepla. Keď sa posilnil jedlom, vrhol sa Pavlovi do náručia a obaja svorne plakali. Potom Pavol zašiel za Teofilom: "Ó, dobrý Teofil, veľká je tvoja sláva a tvoja zdvorilosť je priateľskou cti. Ale pomysli na spôsob, akým si zaobchádzal s uctievačom Boha menom Peter, akoby to bol niekto dôležitý. Je odetý v handrách, znetvorený, vychudnutý, je to nikto, zachoval si len jasnú myseľ. Myslíš si, že bolo správne uväzniť ho? Keby si mohol užívať slobodu, na akú bol zvyknutý, mohol by byť užitočným sluhom. Hovorí sa, že ten muž lieči chorých a kriesi mŕtvych. Teofil odvetil: "To sú len prázdne reči, Pavol, prázdne reči! Keby dokázal kriesiť mŕtvych, oslobodil by z väzenia aj seba." Pavol povedal: "Tak ako Kristus vstal z mŕtvych, ale nechcel zostúpiť z kríža, alebo sa to aspoň hovorí, ani Peter sa neoslobodí, aby nasledoval jeho príklad. Nebojí sa trpieť pre Krista." Teofil odpovedal: "Povedz mu teda, nech vzkriesi môjho syna, ktorý zomrel pred štrnástimi rokmi, a ja ho nechám na slobode a v bezpečí." Pavol šiel za Petrom a povedal mu, že prefektovi slúbil vzkriesenie jeho syna. Peter poznamenal: "To, čo si slúbil, Pavol, je ťažké, ale vďaka Božej pomoci to bude ľahké." Peter vyšiel zo žalára, dal otvoriť hrob a modlil sa za mŕtveho Teofilovho syna, ktorý okamžite vstal z mŕtvych. V tomto príbehu je však viacero neveľmi vierohodných tvrdení, napríklad Pavlovo predstieranie, že ovláda všetky druhy remesiel. V každom prípade však Teofil a ľudia z Antiochie a iných miest uverili v Pána a postavili veľký kostol, v ktorého strede

umiestnili vysokú katedru pre Petra, aby ho všetci mohli vidieť a počuť. Sedával na nej sedem rokov. Potom odišiel do Ríma a z tamojšej katedry viedol Cirkev dvadsaťpäť rokov. Cirkev však oslavuje túto prvú, lebo to bol počiatok zvyku, podľa ktorého sa biskupi rozlišujú podľa miesta, moci a mena. Tak sa naplnilo slovo žalmu: "*V zhromaždeniach ľudu nech ho velebia a nech ho chvália v zbore starších*" (Ž 107, 32). Treba poznamenať, že blahoslavený Peter bol oslávený v troch zhromaždeniach - bojujúcom, hriešnom a víťaznom. Odtiaľ pochádzajú tri sviatky, ktoré Cirkev slávi v spojení s jeho menom. Je oslavovaný v bojujúcom zhromaždení, ktorému predsedal a ktoré chvályhodne viedol svojím duchom, vierou a čnostným životom. To je dôvod sviatku Katedry svätého Petra, ktorý pripomína, že apoštol prijal pápežský stolec v Antiochii a slávne tam viedol Cirkev sedem rokov. Oslavovaný je aj v zhromaždení hriešnikov, ktoré zničil a obrátil na vieru. Odtiaľ sviatok svätého Petra v okovách, ktorý pripomína, že apoštol bol pre ohlasovanie Božieho slova trápený a väznený. A napokon je Peter oslavovaný vo víťaznom zhromaždení, čo je pripomienkou sviatku jeho umučenia, skrze ktoré sa stal súčasťou víťaznej Cirkvi. Treba povedať, že existujú aj ďalšie dôvody, prečo Cirkev venuje tieto tri sviatky Petrovi, napríklad jeho úrad, výsady, dlh, ktorý voči nemu máme, alebo príklad, ktorý nám dáva. V **prvom rade** si ho ctíme pre výsady, ktoré mal v porovnaní s ostatnými apoštolmi. Tešil sa vyššej dôstojnosti než ostatní z titulu svojej autority, lebo bol knieža apoštolov a dostal kľúče od nebeského kráľovstva; bol najhorlivejší v láske, pretože miloval Krista väčšmi než ostatní, ako dokazujú rôzne úryvky z evanjelia; mal najúčinnnejšiu moc, pretože v Skutkoch apoštolov sa píše, že dokonca jeho tieň uzdravoval chorých. V druhom rade si ho ctíme pre úrad, ktorý spočíval vo vedení univerzálnej Cirkvi, lebo Peter bol kniežaťom a predsedal celej Cirkvi, rozšírenej v troch častiach sveta - v Ázii, Afrike a Európe. Preto Cirkev slávi jeho sviatky trikrát do roka. Do tretice si ho ctíme pre výhody, ktoré poskytuje, pretože dostal moc zväzovať a rozväzovať, oslobodzovať nás od troch druhov hriechov, ktorými sú hriechy mysle, slova a činu, čiže hriechy, ktoré páchame proti Bohu, proti bližným a proti sebe samým. Je tu aj ďalší trojitý úžitok, ktorý hriešnik získava skrze moc kľúčov - absolúcia hriechov, premena večných trestov na časné tresty a odpustenie časti týchto časných trestov. Po štvrté si ho ctíme pre dlh, ktorý máme voči nemu, pretože nás podporuje a podporoval tromi spôsobmi: slovom, príkladom a časnou pomocou, čiže svojimi modlitbami. Preto sme povinní vzdávať mu česť trikrát. Piatym dôvodom na úctu k svätému Petrovi je jeho príklad. Žiadny hriešnik by si nemal zúfať, aj keby trikrát zaprel Boha ako Peter; ak ho - podobne ako on - túži vyznávať srdcom, slovom aj skutkami. **Ďalší dôvod**, prečo bol tento sviatok ustanovený, je prevzatý z Klementovho Itineraria. Keď Peter kázal Božie slovo v blízkosti Antiochie, všetci obyvatelia tohto mesta prišli k nemu bosí, odetí do vrecoviny, s hlavami posypanými popolom, aby sa kajali za to, že vystupovali proti nemu a za čarodejníka Šimona (Sk 8, 9 - 24). Keď Peter videl, že to ľutujú, vzdal vďaka Bohu. Priviedli k nemu chorých a posadnutých diablami a Peter nad nimi vzýval meno Pána. Potom sa objavilo žiarivé svetlo a všetci boli uzdravení. Všetci utekali za apoštolom a bozkávali jeho stopy. Za sedem dní bolo pokrstených viac než desaťtisíc mužov. Z domu prefekta Teofila sa stala bazilika a on sám v nej dal umiestniť

na vyvýšené miesto stolec, katedru, aby Petra mohli všetci vidieť a počuť. Toto rozprávanie nie je v rozpore s tým, čo bolo povedané predtým. Možné je aj to, že vďaka Pavlovmu prostredníctvu Teofil a obyvatelia mesta prijali Petra veľkolepo, a až po jeho odchode podľahli vplyvu čarodejníka Šimona. Potom sa však kajali a znovu prijali apoštola s veľkými poctami. **Tretia príčina** zavedenia sviatku Katedry svätého Petra sa zakladá na zvyku nazývať ho sviatkom hostiny svätého Petra. Majster Ján Beleth vysvetľuje, že pohania každý rok v určitý deň mesiaca február prinášali obety z mäsa na hroby svojich predkov. v noci to mäso zjedli diabli, ale pohania si mysleli, že to boli duše, ktoré blúdia okolo hrobov a ktoré nazývali tieňmi. Ľudia kedysi dávno tvrdili, že keď sú duše v ľudskom tele, volajú ich duše, keď sú v podsvetí, nazývajú ich manes, keď vystúpia do neba, volajú sa duchovia, a keď sú čerstvo pochované alebo blúdia okolo hrobov, sú to tiene. Cirkevní otcovia chceli medzi kresťanmi tento zvyk hostín na hroboch odstrániť, ale vedeli, že by to bolo ťažké, a tak namiesto neho ustanovili sviatok Katedry svätého Petra. Toto spojilo rímske a antiochijské sviatky do rovnakého dňa, ako sa konali staré hostiny, a podaktorí i dnes nazývajú tento deň sviatkom Hostiny svätého Petra. **Štvrtým dôvodom** zavedenia tohto sviatku je úcta, ktorú preukazujeme klérickej korune, ktorá podľa Tradície bola pôvodom tonzúry. Keď Peter kázal v Antiochii, z nenávisti voči kresťanom mu oholili vrch hlavy, a to, čo malo byť znakom pohrdania Kristom, sa neskôr stalo znakom cti pre celý klérus. Je však potrebné zvážiť tri aspekty týkajúce sa klerickej tonzúry: oholenie hlavy, strihanie vlasov a kruhový tvar: Hlava je oholená v hornej časti z troch dôvodov, z ktorých dva uvádza Dionýz vo svojej Hierarchii Cirkvi: "Strihanie vlasov znamená čistý a jednoduchý život bez ozdôb." V skutočnosti sú výsledkom oholenia hlavy tri veci: čistota, chýbajúca ozdoba a odhalenie. Čistota, pretože vlasy na hlavy zachytávajú nečistoty. Chýbajúca ozdoba, pretože vlasy slúžia ako ozdoba hlavy. Tonzúra teda znamená čistý a jednoduchý život, čo naznačuje, že duchovné osoby musia byť čisté v srdci a navonok zbavené všetkého. Odhalenie, pretože medzi nimi a Bohom nesmie byť nič, musia s ním byť priamo spojení a kontemplovať Pánovu slávu bez závoja, ktorý by im zakrýval tvár: Vlasy na hlave sú ostrihané, aby tak dali najavo, že duchovní musia zo svojho ducha odstrániť všetky nadbytočné myšlienky, mať vždy ucho pripravené a ochotné počúvať Božie slovo a úplne sa vzdialiť od svetských vecí, okrem tých, ktoré sú absolútne nevyhnutné. Tonzúra má kruhový tvar z viacerých dôvodov: Po prvé preto, lebo tento tvar nemá začiatok ani koniec. Po druhé preto, lebo kruhový tvar bez uhlov znamená, že duchovní nemajú mať vo svojom živote žiadnu nečistotu (ako hovorí Bernard, kde sú uhly, tam sa drží nečistota) a majú zachovávať pravdu v doktríne (podľa Hieronyma pravda nemiluje uhly). Po tretie preto, lebo tento tvar je najkrajší zo všetkých, ktorý Boh použil pri stvorení nebeských tvorov, aby naznačil, že duchovní musia mať vnútornú krásu v srdci a vonkajšiu krásu v spôsobe života. Po štvrté preto, lebo tento tvar je zo všetkých najjednoduchší a podľa Augustína žiadny iný okrem kruhu nemožno nakresliť jednou čiarou. Z toho vyplýva, že duchovné osoby by mali disponovať jednoduchosťou holubíc, ako hovorí Matúšovo evanjelium: "*Buďte jednoduchí ako holubice*" (Mt 10, 16).

Biblické dejiny - Príprava na verejné vystúpenie

Hlas volajúceho na púšti.

Svätý Ján krstí. V tom čase, keď Pán Ježiš žil v Nazarete, medzi pustými skalami púšte neďaleko Mŕtveho mora žil **svätý Ján**. Prísny pokáním a modlitbou pripravoval sa na svoj úrad. Nosil drsné rúcho z ťavej srsti, prepásané koženým opaskom. Živil sa sušenými kobyolkami a lesným medom, čiže stravou najchudobnejších obyvateľov. Na pokyn od Ducha Svätého **začal kázať** na východnom brehu Jordána, kde sa križujú karavánne cesty, takže zvesť o Jánovi sa rýchlo rozniesla po celej krajine.

Vtedy v Palestíne panovali smutné pomery. Archealus bol poslaný do vyhnanstva (rok 6 po Kristu Pánu) a celú moc v Judei a v Samárii dostal rímsky prokurátor. Od roku 26 po Kristu Pánu prokurátorom bol Pilát, rodom z Pontu, zvaný preto Pontský. Vo väčších mestách krajiny osadili sa rímske légie, ktoré mali udržať pokoj. Pohanskí vojaci svojimi zvykmi pohoršovali ľud. Smutný stav vyvolával v národe túžbu po Mesiášovi. Keď svätý Ján vystúpil, ľud sa hrnul k nemu v nádeji, že prišiel sľúbený Mesiáš.

Svätý Ján kázal: "**Čiňte pokánie, lebo sa priblížilo kráľovstvo nebeské.**" Ľudia oplakávali svoje hriechy a Ján ich krstil v rieke Jordáne. Jeho krst sa konal ponorením do vody. Nebol sviatosťou, len prípravou na krst Spasiteľov.

Aj farizeji a saduceji prišli k Jánovi a dali sa pokrstiť. Ján ich karhal: "Hadie plemä, kto vám ukázal ujsť pred budúcim hnevom? **Prinášajte hojné ovocie pokánia, lebo sekera je už priložená na koreň stromu. Každý strom, ktorý nerodí dobré ovocie, bude vyťatý a hodený na oheň.**" (Lk 3, 7 - 9)

I mýtnici, vojaci a verejní hriešnici (publikáni) prosili Jána, aby ich pokrstil. Svätý Ján napomínal všetkých: bohatých, aby dávali almužny, mýtnikov, aby nevyberali nespravodlivé poplatky, vojakov, aby nedrancovali krajiny a všetkých, aby nábožne žili.

Vyznanie Jánovo. Keď sa celý národ schádzal k Jánovi, jeruzalemská veľrada poslala k nemu kňazov a levitov, aby sa ho spýtali, či je Mesiáš. Svätý Ján úprimne vyznal: "**Ja nie som Kristus.**" Pýtali sa ho: "Eliáš si?" Povedal im: "Nie som." "Prorok si?" Vyhlásil: "Nie." Prekvapení kňazi naliehali naň, aby im povedal, kto je. Ján hovoril: "**Ja som hlas volajúceho na púšti. Pripravte cestu Pánovi, urovnajte preň chodníky!**" A dozvedali sa ďalej: "Prečo teda krstiš, keď nie si Kristus, ani Eliáš, ani prorok?" Vtedy im riekol: "**Ja vás krstím vodou, ale po mne príde mocnejší odo mňa, ktorému nie som hoden rozviazať remienok na obuvi. On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom, vyčistí svoje humno, zhromaždí pšenicu do stodoly a plevy spáli v neuhasiteľnom ohni.**" (Lk 3, 16, 17). Tak svätý Ján zvestoval veľkosť Mesiáša a pripravoval ľud na Jeho príchod.

Rozprava. Svätý Ján žil dlhé roky ako pustovník. Čo sú pustovníci? Rehoľný stav: Dočasné a večné sľuby. Ľudové misie.

Poučenie. Modli sa za kňazov a za klerikov!

Baránok Boží

Ježišov krst. Zvest' o účinkovaní svätého Jána dostala sa aj do Nazareta. Ľud sa tešil, že prišli "dni Mesiáša". Podľa ľudového podania v tom čase mal nastať v krajine "zlatý vek", nikdy nevidaný blahobyť.

Pán Ježiš mal práve tridsať rokov. Nadišiel čas, aby začal verejne účinkovať. (V Palestíne pred tridsiatym rokom nik nesmel vyučovať, ani zastávať verejný úrad.) Spasiteľ zanechal remeslo, rozlúčil sa s matkou a odišiel k svätému Jánovi, aby sa dal pokrstiť. Z vnuknutia Ducha Svätého Ján Ho poznal a hovoril mu: "Ja by som sa mal Tebe dať pokrstiť a Ty prichádzaš ku mne?" Ale Pán ho uspokojil: **"Nechaj len, lebo tak sa nám sluší splniť všetku spravodlivosť."** Vtedy Ježiš vstúpil do vody a Ján Ho pokrstil.

Svedectvo z neba. Po krste Pán Ježiš vystúpil z vody a modlil sa k nebeskému Otcovi. I otvorilo sa nebo a Duch Svätý v podobe holubice zostúpil nad Ježiša. Z neba sa ozval hlas: **"Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zalúbenie."** (Mt 3, 17) Otec nebeský dosvedčil, že Ježiš je Syn Boží, čiže pravý Boh.

Pán Ježiš sa dal pokrstiť, lebo vzal na seba naše hriechy a preto chcel byť podobný ľuďom aj v pokání.

Ježiš na púšti. Od Jordána Spasiteľ odišiel na púšť, kde strávil štyridsať dní a štyridsať nocí v prísnom pôste a v modlitbe. Od hladu veľmi zoslabol. Vtedy prišiel k Nemu diabol a pokúšal Ho: "Keď si Syn Boží, povedz, aby sa tieto kamene stali chlebom." Diabol chcel v ňom vzbudiť nezriadenú túžbu po pokrmu a naviesť Ho tak na hriech. Ale Ježiš mu povedal: **"Človek žije nielen z chleba, ale z každého slova, ktoré pochádza z Božích úst."** Diabol Ho potom vzal do svätého mesta, postavil Ho na vrchol chrámu a vyzval Ho: "Keď si Syn Boží, hod' sa dolu, veď je napísané: Anjelom svojim prikázal o Tebe a na rukách Ťa ponesú, aby si azda neurazil svoju nohu o kameň." Ježiš ho zasa odbil slovami: **"Písané je: 'Nebudeš pokúšať Pána Boha svojho.'"** (Skočiť do priepasti z chrámového múru bolo by pokúšaním Pána Boha.) Napokon diabol pojal Pána Ježiša na vysokú horu. Podľa podania vzal Ho na skalnatú horu západne od Jericha. Odtiaľ mu ukázal všetky kráľovstvá sveta (okolné krajiny) a sľuboval Mu: "Toto všetko Ti dám, keď padneš na kolená a budeš sa mi klaňať." Vtedy Spasiteľ rázne odohnal satana, hovoriac: **"Id', satan, lebo je napísané: 'Pánu Bohu svojmu budeš sa klaňať a Jemu jedine Božskú poctu vzdávať.'"** Diabol sa ihneď vzdialil. Zjavili sa anjeli, posluhovali Ježišovi, občerstvili Ho a pomohli Mu vrátiť sa z pustého kraja. (Mt 4, 1 - 11)

°Spasiteľ dal sa pokúšať, aby nám zaistil víťazstvo v pokušení a aby nám dal príklad, ako sa máme správať v pokušení. Na pamiatku Ježišovho pôstu zaviedla svätá Cirkev štyridsaťdenný pôst pred Veľkou nocou.

Prvú učeníci. Pán Ježiš odišiel zasa k Jordánu ku svätému Jánovi. Keď Ho Ján uzrel prichádzať, upozornil svojich učeníkov: **"Hľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriechy sveta."** (Jn 1, 29) Medzi Jánovými učeníkmi boli aj rybári od Genezaretského jazera. Dvaja z nich, **Ondrej** a **Ján** šli za Ježišom, keď odchádzal od Jordánu, a stali sa Jeho učeníkmi. Na druhý deň Ondrej zavola svojho brata **Šimona** a povedal mu: "Našli sme

Mesiáša." Keď priviedol Šimona k Ježišovi, Ježiš pozrel naň a povedal mu: "**Ty si Šimon, Jonášov syn. Odteraz sa budeš volať Peter, čiže Skala.**" (Jn 1, 42)

V nasledujúci deň odišli všetci do Galiley. Na ceste stretli **Filipa**, Petrovho krajanu. Pán Ježiš ho oslovil: "Pod' za mnou!" Filip hneď išiel s nimi a zavolať aj svojho priateľa **Natanaela** (ináč **Bartolomej**), ktorý pochádzal z Kány v Galilei. Aj Natanael sa pripojil k Pánu Ježišovi. To boli **prvých Ježišovi učeníci**, ktorí sa stali aj Jeho apoštolmi.

Rozprava. Slová: "Hľa, Baránok Boží..." (latinsky *Ecce Agnus Dei...*) hovorí kňaz, keď pred svätým prijímaním drží v ruke svätú hostiu a ukazuje ju ľudu. Čo je svätý krst? Krst vodou, túžby a krvou. Veľký pôst. Pôstny predpis. Čo je pokušenie a čo hriech?

Poučenie. Modli sa za kňazské a reholné povolania.

Ježiš sa predstavuje ľudu

Prvý zázrak v Káne. Od svätého Jána odišiel Spasiteľ s prvými učeníkmi do svojho kraja. Na ceste zastavil sa v **Káne**, bydlisku Natanaelovom. Ktorýsi príbuzný Pánov práve mal svadbu a pozval Ježiša a Jeho spoločníkov na veselie. Bola tam aj Pánova matka. Svojho syna, ktorý ju pred niekoľkými týždňami opustil, po prvý raz stretla ako učiteľa, obklopeného učeníkmi. Prišli nečakaní hostia a tak sa minuli zásoby vína, ktoré ženích prichystal. Ježišova matka zbadala nedostatok. Verila, že jej Syn môže príbuzným pomôcť, a podotkla Mu: "**Nemajú vína.**" Ale Ježiš jej vravel: "**Čo mňa a Teba do toho, žena? Ešte neprišla moja hodina.**" (Na východe "žena" je čestné oslovenie.) Ježiš tak upozornil svoju matku, že sa vo všetkom musia podrobiť vôli nebeského Otca. Mária dúfala v zázračnú pomoc Synovu a upozornila sluhov: "Urobte všetko, čo vám povie!"

V predsieni stálo šesť kamenných nádob na vodu, ktorá sa používala na obradné umývanie rúk. Keď sa nedostatok vína javil už veľmi cititeľne, Ježiš vyzval sluhov: "**Naplnite nádoby vodou!**" A sluhovia naplnili ich až po samý vrch. Potom Kristus Pán kázal: "Teraz načrite a zaneste starostovi svadby!" Sluhovia zanesli. Starejší okúsil nápoj a uznal ho za veľmi dobré víno. Zavolať mladoženícha a upozornil ho: "Každý človek predkladá najprv dobré víno a keď sa hostia podnapijú, predloží planšie, ale ty si zachoval dobré víno až dosiaľ." Až od sluhov sa starosta dozvedel, odkiaľ pochádza dobré víno. (Jn 2, 1 - 11)

Na prosbu svojej matky Ježiš učinil prvý zázrak, aby dokázal svojim učeníkom, že je Syn Boží. Zvesť o zázraku rozniesla sa medzi ľuďmi a pôsobila veľký rozruch. Všade sa začalo hovoriť o Mesiášovi.

Prvé uzdravenie chorého. Podnebie Palestíny je veľmi premenlivé. Denné horúčosti striedajú sa s chladnými nocami. Zimné dažde odrazu ustúpia letným horúčavám. Náhle zmeny počasia zapríčiňujú časté choroby. Najčastejšie nákazlivé choroby sú úplavica, prašina a rôzne očné choroby.

V evanjeliu čítame o mnohých zázračných uzdraveniach. Pán Ježiš v Káne po prvý raz ukázal svoju všemohúcu moc nad prírodou. V tomto mestečku predstavuje nám Ho evanjelium aj ako "zázračného lekára" ľuďi.

Akýsi **kráľovský úradník** z Kafarnauma prosil Pána Ježiša, aby mu išiel uzdraviť syna, ktorý už zomieral. Ježiš skúšal jeho vieru a povedal: "Ak nevidíte zázraky, neveríte." Ale úradník prosil: "Pane, pod' skôr, než mi syn zomrie." Ježiš ho uspokojil: "**Id', tvoj syn žije!**" Úradník uveril Spasiteľovi a ponáhlal sa domov. Už pred domom sluhovia mu oznámili, že jeho syn žije. Otec sa dozvedel, v ktorú hodinu sa lepšie cítil, a sluhovia mu povedali: "Včera o siedmej hodine (u nás trinásť) prestala mu zimnica." Otec poznal, že to bol čas, kedy mu Ježiš povedal: "Id', tvoj syn žije." Vďačný otec a všetci domáci uverili v Pána Ježiša. (Jn 4, 46 - 53)

Ježiš v Nazarete. Už sa hovorilo v celej krajine o Pánu Ježišovi ako o zázračnom učiteľovi. Všade Ho očakávali. Ale Ježiš chcel poučiť o Božom kráľovstve najprv svojich krajanov, preto po druhom zázraku v Káne navštívil svoju domovskú obec - **Nazaret**. V sobotu vošiel do synagógy, kde sa zhromažďovali Židia k modlitbe a počúvali výklad Písma svätého. Podľa obyčaje Ježiš vstal, vypýtal si Písmo sväté, lebo chcel čítať. Podali Mu knihu proroka **Izaiáša**. Ježiš rozvinul zvitok a čítal: "**Duch Pánov je nado mnou, preto ma pomazal. Poslal ma zvestovať evanjelium chudobným, ohlasovať slepým videnie a prepúšťať utlačených na slobodu.**" (Iz 61, 1)

Keď prečítal odsek, sadol si. Oči všetkých boli naňho upreté. Ježiš začal poučovať prítomných, že predpoveď Písma svätého sa splnila, lebo prorok slová napísal o Ňom. Nazareťania Mu prisviedčali a divili sa jeho vznešenej náuke. Medzi sebou však hovorili: "Odkiaľ má takú múdrosť? Či to nie je syn tesára Jozefa?" Ježiš, vidiac ich pochybovačnosť, povedal im: "**Veru, hovorím vám, že ani jeden prorok nie je vzácný vo svojej vlasti.**" (Lk 4, 24) Keď ich potom karhal pre neveru, povstali proti Nemu, vyhodili Ho zo synagógy a viedli Ho na okraj vrchu, na ktorom stálo ich mesto, a chceli ho zhodiť do priepasti. Ale Ježiš spôsobil, že všetci ostali nehybne stáť, a On spokojne prešiel uprostred zástupu a odišiel z mesta.

V Kafarnaume. Spasiteľ opustil nevďačných krajanov a zostúpil z galilejských vysočín ku Genezaretskému jazeru. Osadil sa v **Kafarnau** v dome Šimona Petra, ktorý tam býval ako rybár. Kafarnaum bolo obchodné stredisko Galiley na malebnom pobreží Genezaretského jazera. Ježiš ho pomenoval "svojím mestom". Na okolí jazera Pán Ježiš veľmi často vyučoval, učinil tam mnoho zázrakov a odiaľ vychádzal do celej krajiny hlásať evanjelium.

°Zázrak je neobyčajný, ale viditeľný. Boží skutok, ktorý nemôže vykonať nijaká prirodzená sila. Pri zázraku pozorujeme účinok, ale príčina - všemohúci Boh - je neviditeľná. Zázrakom sa nerušia zákony sveta. Boh, ktorý dal svetu zákony, a je na nich nezávislý, môže do nich slobodne zasiahnuť bez toho, že by ich rušil. Keď teda robí zázrak, vyníma určitý prípad spod všeobecného pravidla. (Voda sa premenila na víno, čo sa v prírode nestáva, ťažko chorý sa náhle uzdravil, kým pravidelne uzdravenie prichádza pomaly a choroba vyžaduje starostlivé liečenie.)

Zázraky sú skvelé prejavy všemohúcnosti Božej a nepodvratné dôkazy Božstva Ježiša Krista, lebo ani človek ani sily prírody nie sú schopné ich vykonať. (Ani človek, ani príroda nemôžu dať mŕtvemu život.) Preto nepriatelia Cirkvi a kresťania popierajú

pravdivosť zázrakov, ale nemôžu uviesť nijaké presvedčivé dôkazy proti zázraku, ba utiekajú sa často k hanobnému klamstvu. Kto by chcel poprieť zázraky, musí zavrhnúť evanjelium a tým zavrhuje Ježiša Krista.

Rozprava. *Vid', aká mocná je prímluva Panny Márie! Aj dnes sa stávajú zázraky na jej prímluvu. Lourdes. Naše pútnické miesto. Vymenujte známejšie modlitby k Panne Márii! Bratstvá Panny Márie. Mariánske kongregácie. - Kto chce, aby mu Pán Boh pomohol v ťažkosti, musí silno veriť. Hriech vyháňa Ježiša z duše.*

Poučenie. *Medzi mariánskymi ctiteľmi sú aj veľkí učitelia, štátnici a vojvodcovia. Staň si hrdo do ich radu!*

Ježiš sa predstavuje vodcom národa

Ježiš vyháňa predavačov z chrámu. Po verejnom vystúpení v Galilei šiel Pán Ježiš do hlavného mesta **Jeruzalema** na veľkonočné sviatky. Tam sídlila židovská veľrada a najvyšší predstavení národa. Ježiš aj pred nimi vystúpil ako Mesiáš. Vošiel do chrámu a na nádvorí našiel obchodníkov, predávajúcich voly, ovce a holuby na obety. Sedeli tam aj peňazomenci a zamieňali rímske peniaze za židovské, lebo len takými sa platilo v chráme. Ohlušujúci krik sa rozliehal nádvorím, prenikal až do chrámu a rušil pobožnosti. Obchodníci a peňazomenci dopúšťali sa tam klamstva a úžery. Spasiteľ, naplnený svätým pohoršením, uplietol si z povrazov korbáč a vyhnal všetkých z chrámu. Prŕažníkom poprevracal stoly a rozsypal peniaze. Predavačom holubov, ktoré kupovali len chudobní a pri predaji ktorých nedalo sa veľa klamať, povedal: **"Odnešte to oditaľto a nerobte z domu môjho Otca kupecký dom."** Dôstojné a rázne vystúpenie Pána naplnilo všetkých bážňou a neodvážili sa odporovať Mu. O chvíľu prišli k Ježišovi zástupcovia veľrady, farizeji a kňazi a pýtali sa Ho: "Aký znak nám ukážeš, že toto robíš?" Spasiteľ ich vyzval: **"Zrúcajte tento chrám a za tri dni ho vystavím."** (Jn 2, 19) Farizeji sa Mu vysmievali: "Štyridsaťšesť rokov stavali náš chrám, a Ty ho postavíš za tri dni?" Ale Ježiš myslel na svoje telo, ktoré po smrti na tretí deň oslávené vstane. Učeníci porozumeli Ježišovej reči až po Jeho vzkriesení. Tak sa Ježiš hneď pri prvom vystúpení v chráme rozišiel s vedúcimi národa.

Rozhovor s Nikodémom. Cez sviatky Pán Ježiš vykonal v Jeruzaleme veľa zázrakov a mnohí uverili v Neho. Aj popredný farizej **Nikodém**, člen veľrady, uveril v Ježiša. Z obavy pred ostatnými členmi rady prišiel v noci k Ježišovi a povedal Mu: "Pane, viem, že si vyšiel od Boha ako učiteľ, lebo nik nemôže robiť zázraky, ktoré ty robíš, iba ak je Boh s ním."

Pán Ježiš ho poučil, ako možno dosiahnuť spasenie: **"Veru, veru, kto sa nenarodí znovu z vody a z Ducha Svätého, nemôže vojsť do kráľovstva Božieho."** Narodiť sa znovu z vody a z Ducha Svätého znamená dať sa pokrstiť a tak očistiť si dušu posväcujúcou milosťou. Potom mu Spasiteľ rozprával o svojej smrti: **"Ako Mojžiš povýšil hada na púšti, tak musí byť povýšený Syn človeka, lebo Boh tak miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nezahynul nikto, kto v Neho verí, ale mal život večný."** (Jn 3, 14 - 16)

Pán Ježiš sa predstaví Samaritánom. Po sviatkoch Ježiš začal kázať na vidieku v Judei. Ale farizeji sa pohoršovali nad tým. Aby vyhol ich nástrahám, Ježiš odišiel **cez Samariu** zasa do Galiley. Na ceste sa zastavil pri Jakubovej studni vedľa mestečka Sichar. Apoštoli odišli nakúpiť potravín a Pán odpočíval pri studni. Akási Samaritánka prišla načrieť vody zo studne. Pán Ježiš ju prosil: "Daj sa mi napiť." Ale žena sa divila Jeho žiadosti: "Akože, Ty žiadaš vodu odo mňa, Samaritánky?" Podľa šiat pokladala Pána Ježiša za príslušníka židovského národa a Židia sa nestýkali so Samaritánmi. Ježiš jej vravel: "Keby si vedela, kto hovorí s tebou, pýtala by si a ja by som ti dal **živej vody**." Podľa východného chápania pod "živou vodou" sa myslí voda z prameňa. Žena pochybovala: "Pane, nemáš čím načrieť. Teda odkiaľ máš živú vodu? Či si ty väčší ako náš praotec Jakub?" Pán jej povedal: **"Kto bude piť z vody, ktorú mu ja dám, nebude smädný naveky."** Pán Ježiš myslel na "milosť". Žena prosila: "Pane, daj mi tej vody, aby som nemusela chodiť sem načierať." Vtedy Ježiš vyčítal žene, aké hriechy spáchala. Ona zvolala: "Pane, vidím, že si prorok", a prosila Pána, aby ju poučil, ako treba uctievať Pána Boha. Ježiš jej riekol: **"Boh je duch, a tí, ktorí sa Mu klaňajú, musia sa Mu klaňať v duchu a v pravde."** (Jn 4, 24) Žena sa ospravedľovala: "Viem, že príde Mesiáš a oznámi nám všetko." Ježiš jej povedal: **"Ja som to, ktorý hovorím s tebou."**

Žena odbehla a porozprávala v meste, čo sa jej prihodilo. Ľudia sa ponáhľali k Ježišovi a On ostal u nich za dva dni. Mnohí uverili v Neho. Tak sa Spasiteľ ukázal aj Samaritánom, ktorými ostatní Židia opovrhovali.

Rozprava. Neslušné držanie v kostole uráža Boha. Cirkevný predpis o šatách žien. Čo je modlitba? Rozjímanie, exercície.

Poučenie. Zaštep si hlboko do pamäti slová: "Boh tak miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal." Ako prejavíš svoju vďaku Bohu?

Ježiš - učiteľ a zbor jeho apoštolov

Kristovo učenie. Po návrate do Galiley Pán Ježiš začal vyučovať v synagógach. Všetci obdivovali Jeho múdrosť a vznešenú náuku. Vtedy učiteľmi ľudu boli **zákonníci**, čiže učelia zákona, ktorí vykladali predpisy Mojžišovho zákona. Boli prívržencami farizejov a prísne dbali len na vonkajšie plnenie predpisov, ale o vnútornú čistotu nedbali. Spasiteľ nevysvetľoval Starý Zákon, **Jeho náuka bola celkom nová, vlastná.** Svätý život Kristov a mnohé zázraky dodávali jej vážnosti, preto Jeho náuka zaujala myseľ ľudu. Čochvíľa synagógy nestačili pojať Jeho poslucháčov, preto Pán Ježiš začal vyučovať na priestranných dvoroch, na verejných miestach, alebo vo voľnej prírode, na horách, na brehu jazera atď.

Príprava apoštolov na povolanie. Spasiteľ chcel, aby sa Jeho učenie podávalo ľuďom až do konca sveta. Preto hneď po verejnom vystúpení povolával k sebe nábožných a úprimných mužov a chystal sa vybrať si z nich apoštolov. Aby si získal ich dôveru, vykonal v ich prítomnosti veľké zázraky.

Ježiš vyháňa diabolstvo. Pán Ježiš v sobotu učil v kafarnaumskej synagóge. Medzi poslucháčmi bol aj človek, **posadnutý zlým duchom.** Nešťastník zrazu vykrikol:

"Čo Ťa je do nás, Ježiš Nazaretský? Prišiel si nás zahubiť? Poznám Ťa, že si Svätý Boží!" Všetci sa zhrozili nad slovami, len Pán Ježiš ostal spokojný. Zahriakol zlého ducha a prikázal mu: **"Umíkní a vyjdi z človeka!"** Diabol vyšiel z neho. Hodil síce posadlého do prostriedku synagógy, ale mu neublížil. Prítomných pojala bázeň a hovorili: "Aké je to slovo, že svojou silou rozkazuje nečistým duchom a vychádzajú?" (Lk 4, 33 - 36)

Ježiš uzdraví Šimonovu svokru. Zo synagógy odišiel Pán Ježiš do domu Šimona Petra, aby si odpočinul. Petrova svokra mala ťažkú zimnicu. Domáci prosili Spasiteľa, aby ju uzdravil. Pán vyhovel ich prosbe. Na Jeho pokyn svokra sa hneď uzdravila, vstala a posluhovala Pánovi a jeho učeníkom.

Zvesť o zázraku rozniesla sa po meste. Po západe slnka ľudia prinášali chorých k Pánu Ježišovi. Pán kládol na nich ruky, uzdravoval ich a vyhánal diabolstvá. Učeníci sa presvedčili o Pánovej zázračnej moci.

Na druhý deň za svitania Pán Ježiš opustil Petrov dom, odišiel na osamelé miesto a modlil sa. Ale ľud prichádzal zo všetkých strán a pýtal sa Naň. Peter a Ján šli Ho hľadať. Keď Ho našli, povedali Mu: "Všetci Ťa hľadajú." Ale Pán im riekol: **"Aj iným mestám musím zvestovať kráľovstvo Božie."**

Zázračný lov rýb. O krátky čas vyšiel Pán Ježiš na breh Genezaretského jazera. Zišlo sa tam veľa ľudí a všetci chceli počuť Jeho učenie. Pri brehu kotvili dve rybárske lodky. Jedna bola Petrova a druhá patrila bratom Jakubovi a Jánovi. Pán Ježiš vstúpil do Petrovej lodky a z nej učil zástupy, ktoré si posadali na breh jazera. Keď dokončil reč, povedal Petrovi: "Odplávaj na hlbinu a rozostrite si siete na lovenie!" Šimon Peter vrazil: **"Učiteľ, cez celú noc sme pracovali a nič sme nechytli, ale na Tvoje slovo rozostriem sieť."** (Lk 5, 5) Len čo ju rozostreli, chytili také množstvo rýb, až sa im sieť trhala. Zakývali na rybárov v druhej lodke, aby im šli pomáhať. A naplnili obe lodky rybami, takže sa skoro ponorili.

Rybári až strpli nad zázračným lovom. Peter padol k Ježišovým nohám a skrúšene vyznal: "Odíd' odo mňa, Pane, lebo som hriešny človek." Ale Pán ho povzbudil: **"Neboj sa, odteraz budeš loviť ľudí."** (Lk 5, 10) Potom učeníci priveslovali k brehu, zanechali všetko a nasledovali Pána Ježiša.

Povolanie Matúša. O niekoľko dní šiel Spasiteľ so svojimi učeníkmi do Kafarnauma. Pri mýte uzrel mýtnika **Leviho (Matúša)** a vyzval ho: "Poď za mnou!" Levi s radosťou poslúchol Spasiteľa.

Z vďačnosti, že ho Pán povolal medzi svojich učeníkov, usporiadal hostinu. Farizeji a zákonníci sa pohoršovali, že Pán Ježiš vošiel do domu hriešnika, a hovorili to apoštolom. Pán sa ospravedlnil slovami: "Zdraví nepotrebujú lekára, ale tí, čo sa majú zle. **Neprišiel som povolávať spravodlivých, ale hriešnikov k pokániu.**" (Lk 5, 31, 32) Od toho dňa aj Matúš zanechal všetko, čo mal, a nasledoval Pána Ježiša.

Zbor apoštolov. Počet Ježišových poslucháčov zo dňa na deň rástol. Ľud sa hrnul k Nemu, aby počul Jeho Božské nauky. Spasiteľ ľutoval zástupy, lebo boli ako ovce bez pastiera. Raz upozornil apoštolov: **"Žatva je síce veľká, ale robotníkov málo."**

Proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov do svojej žatvy." Potom vystúpil na blízku horu a cez celú noc sa modlil. Tak sa chystal na voľbu apoštolov.

Ráno zavolať svojich učeníkov a **vyvolil z nich dvanástich**, ktorých nazval **apoštolmi**. (Apoštol je z gréckeho slova posl.) Za apoštolov boli vyvolení: **Šimon-Peter** a jeho brat **Ondrej, Jakub** a jeho brat **Ján** (synovia Zebedejovi), **Jakub mladší** a jeho brat **Júda** (synovia Alfejovi, bratranci Ježišovi), **Filip** a **Bartolomej, Matúš** a **Tomáš, Šimon**, ktorý sa volá Horlivec, a **Judáš** Iškariotský, ktorý sa stal zradcom. Apoštoli najskôr chodili s Pánom Ježišom a počúvali jeho nauky. Neskôr ich Pán posielal samých vyučovať a dal im aj moc robiť zázraky. Neskôr ich Pán posielal samých vyučovať a dal im aj moc robiť zázraky. V zoznamoch apoštolov (Mt 10, 2 - 4 a Lk 6, 14 - 16) svätý Peter je vždy na prvom mieste, lebo bol predurčený za hlavu Cirkvi.

Zbor učeníkov. Neskôr si vybral Spasiteľ ešte 72 učeníkov, ktorí pomáhali apoštolom kázať.

Rozprava. Biskupi a kňazi sú nástupcami apoštolov. Aká je ich moc? Povolanie k duchovnému stavu je veľká milosť.

Poučenie. Boh sám volá ľudí k duchovnému stavu. Ak ťa Pán volá, poslušni Jeho hlas!

Ústava Božieho kráľovstva

Tento článok treba rozdeliť na viac hodín a dôkladne prebrať. Najdôležitejšie nauky treba sa naučiť naspamäť. Reč na hore sústavne uvádza svätý Matúš v hlave 5-7.

a) Blahoslavenstvá

Pán Ježiš aj preto prišiel na zem, aby založil nové **kráľovstvo Božie - Cirkev**, ktorá by ľudí viedla k spásu. Najprv vyhlásil **ústavu**, čiže základné zákony svojho kráľovstva, tak, ako v Starom zákone vyhlásil Pán Boh na hore Sinaj ústavu teokracie (Božiu vládu nad vyvoleným národom.)

Reč na hore. Po voľbe apoštolov veľké zástupy ľudí zišli sa k Pánu Ježišovi. Boli medzi nimi aj farizeji a zákonníci, ale aj veľa pohanov z okolitých krajín. Všetci túžili počuť Jeho slová. Spasiteľ sadol si na vyvýšenom mieste na hore, apoštoli stáli pri ňom a ľud sa rozložil na úbočí. Pán Ježiš ich učil. Najprv slávnostne vyhlásil základné zákony: **blahoslavenstvá**.

"Blahoslavení chudobní duchom, lebo ich je nebeské kráľovstvo.

Blahoslavení tichí, lebo oni budú vládnuť zemou.

Blahoslavení, ktorí truchlia, lebo budú potešení.

Blahoslavení, ktorí lačnejú a smädia po spravodlivosti, lebo budú nasýtení.

Blahoslavení milosrdní, lebo dôjdu milosrdenstva.

Blahoslavení čistého srdca, lebo uvidia Boha.

Blahoslavení pokojamilovní, lebo sa budú volať Božími dietkami.

Blahoslavení, ktorí trpia prenasledovanie pre spravodlivosť, lebo ich je

nebeské kráľovstvo.

Blahoslavení ste, keď vám budú zlorečiť, keď vás budú prenasledovať a falošne budú na vás hovoriť všetko zlé pre mňa. Radujte sa a plesajte, lebo vaša mzda je hojná v nebesiach."

Vysvetlivky: Blahoslavený znamená šťastlivý, blažený.

1. *chudobní duchom* sú tí, čo *netúžia hriešne po majetkoch*. Aj bohatý môže byť chudobný duchom, ak používa bohatstvo na miernenie biedy blížnych a neprilipne dušou k nemu.

2. *Blahoslavení trúčliaci...* dopln: nad hriechmi...

3. V poslednom blahoslavenstve myslí sa najmä na prenasledovanie pre vieru v Krista, ale aj na iné bezprávne sužovanie za pravdu.

b) Kresťanská dokonalosť

Po vyhlásení blahoslavenstiev podal Spasiteľ pravidlá kresťanskej dokonalosti.

Novou ústavou Spasiteľ zdokonalil zákon daný ľuďom na hore Sinaj a preto predstavení i veriaci nového kráľovstva musia žiť dokonalejšie ako ľudia v Starom zákone. Kristove pravidlá sú:

a) Dávaj dobrý príklad

"Vy ste sol' zeme. Keď sol' vyvetrá, čím sa osolí? Na nič nie je súca, iba aby sa vyhodila a pošliapala od ľudí. **Vy ste svetlo sveta.** Keď zažnú sviecu, nepoložia ju pod mericu, ale na svietnik, **aby** svietila všetkým, čo sú v dome. **Tak nech svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach."** Predstavení Cirkvi musia svietiť dobrým príkladom veriacim. Veriaci zase musia dávať dobrý príklad inovercom a pohanom, lebo ináč ako zvetralá sol' sú len na prekážku Kristovmu kráľovstvu.

b) Konaj všetko s dobrým úmyslom!

"Dajte si pozor, aby ste nekonali svoju spravodlivosť pred ľuďmi, žeby vás videli, lebo nebudete mať odmeny u vášho Otca, ktorý je na nebesiach."

S dobrým úmyslom máme konať:

Skutky nábožnosti: "Keď sa **modlíš**, vojdí do svojej izby, zatvor dvere a **modli sa k svojmu Otcovi v skrytosti** a tvoj Otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí ti."

Skutky dobročinnosti: "Keď **rozdávaš almužnu**, nevytrubuj pred sebou, ako to robia pokrytci, aby boli uctení od ľudí. **Nech nevie tvoja ľavá ruka, čo činí pravá**, aby tvoja almužna bola v skrytosti, a tvoj Otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí ti."

Skutky sebazaprenia: "Keď **sa postíš**, nebudte smutní ako pokrytci. Pokrytci si zohavujú tvár, aby sa zdali ľuďom vypoštení. **Keď sa ty postíš, umy si tvár, aby si sa nevidel vypoštený ľuďom**, ale svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti. A Otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí ti."

c) *Vyhýbaj pokušeniu*

"**Keď ťa pohoršuje tvoje pravé oko, vylúp ho a odhod' od seba!** Keď ťa pohoršuje tvoja pravá ruka, odtni ju a odhod' od seba, lebo lepšie ti je, aby zahynul jeden tvoj úd, ako by celé tvoje telo bolo uvrhnuté do pekla."

Spasiteľ nijako nechcel, aby sme sa dokaličili. Chcel nás len presvedčiť, že: hoci by nám niekto alebo niečo bolo tak vzácne, ako vlastné oko alebo ruka, ale pokúšalo by nás k hriechu, musíme to odstrániť od seba silou-mocou. Lepšie je stratiť časné výhody alebo utrpieť aj časnú škodu, ako dostať sa do pekla!

d) *Neprisahaj zbytočne!*

"Hovorím vám, aby ste vôbec neprisahali. **Vaša reč nech je áno - áno, nie - nie,** lebo čo je od toho viac, je zo zlého."

Pravdovravnému uveria aj na slovo áno, alebo nie. Spasiteľ nezakázal posvätnú prísahu pri súde, prísahu vojska, úradníkov, mučeníkov, atď.

e) *Miluj blížneho!*

1. Znášaj krivdy pre pokoj s ním: Spasiteľ zavrhol starodávne právo krvnej pomsty: "Počuli ste, že bolo povedané: Oko za oko, zub za zub. No ja vám hovorím, aby ste sa neprotivili zlému. **Keď ťa kto udrie po tvom pravom líci, nastav mu i druhé,** a tomu, kto sa chce s tebou pravotiť a vziať ti oblek, prepustiť mu aj plášť." Kresťan sa nesmie pomstiť! Aj o tomto bude platiť, čo bolo povedané pod c).

2. Nehnevaj sa naň, je tvoj brat v Kristu: "Kto sa hnevá na svojho brata (blížneho), vinný bude súdu. Kto povie svojmu bratovi ráka (to jest darebák), vinný bude rady (vyšší súd), a kto mu povie blázon, vinný bude pekelného ohňa. Preto keď prinášaš svoj dar na oltár a rozpomenieš sa, že tvoj brat má niečo proti tebe, **nechaj tam svoj dar a id' najprv zmieriť sa s bratom.** Potom prídi a prines svoj dar." Spasiteľ prísno odsúdil hnev, lebo z neho povstávajú veľké zlá: zvady, sváry, ba aj vraždy.

3. Neposudzuj ho, ale súd' seba: "**Nesúďte, aby ste neboli súdení,** lebo akým súdom budete súdiť, takým budete súdení, a akou mierou budete merať, takou nameria sa vám. Čože vidíš smeť v oku svojho brata, ak brvno vo svojom oku nevidíš? Ako môžeš povedať svojmu bratovi: Počkaj, vytiahnem ti smeť z oka, ak máš vo svojom brvno? **Pokrytec, najprv vytrahni brvno zo svojho oka a potom hľad' vytrahnuť smeť z oka svojmu bratovi!**"

4. K blíznym chovaj sa podľa pravidla: "**Čo chcete, aby ľudia činili vám, aj vy činite im!**"

f) *Miluj aj nepriateľov!*

"**Milujte svojich nepriateľov, robte dobre tým, ktorí vás nenávidia, a modlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú a osočujú,** aby ste boli dieťkami vášho Otca, ktorý je na nebesiach. Veď aj On dáva vychádzať svojmu slnku ponad dobrých i zlých a dáva dážd' spravodlivým aj nespravodlivým. Keď milujete len tých, ktorí vás milujú, akú odmenu obsiahnete? Či to nerobia aj pohania a hriešnici? **Vy buďte dokonalí, ako aj váš nebeský Otec je dokonalý!**"

g) Dôveruj v Boha!

"Nebudte ustarostení o svoj život, čo budete jesť, ani o svoje telo, čím sa odejete. To všetko vyhl'adáajú pohania. Pozrite sa na vtáctvo, neseje, ani nežne, ani nezhrmažďuje do stodôl, a váš Otec nebeský kŕmi ho. Či vy nie ste oveľa viac ako ono? A o rúcho čo ste ustarostení? Pozrite si poľné l'alie, ako rastú! Nepracujú, ani nepradú a hovorím vám, že ani Šalamún vo všetkej svojej sláve nebol tak zaodený ako jedna z nich. Keď Boh tak šatí poľnú trávku, ktorá dnes je a zajtra sa hodí do pece, čím viac vás, maloverní. váš Otec vie, že to všetko potrebujete. **Hľadajte teda najprv Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť** (dokonalý život) **a ostatné všetko sa vám pridá.**" Ak sa kresťan stará najprv o svoje spasenie a o Božiu slávu, vtedy mu Boh pomáha v hmotných starostiach.

h) Netúž po bohatstve!

"**Nezhromažďujte si poklady na zemi**, kde ich hrdza a mol' kazia, kde sa zlodeji podkopávajú a kradnú. **Ale zhromažďujte si poklady v nebi**, kde ich ani hrdza ani mol' nekazí a kde sa zlodeji nepodkopávajú a nekradnú, lebo **kde je tvoj poklad, tam je aj tvoje srdce. Nikto nemôže slúžiť dvom pánom.** Buď jedného bude milovať a druhého nenávidieť alebo s jedným držať a druhým pohŕdať. **Nemôžete slúžiť Bohu aj mamone!**" Kristus Pán zakazuje prehnanú túžbu po zbohatnutí a priveľkú starosť o majetky, lebo vtedy srdce človeka zatvrdne proti Bohu.

i) Chci a konaj!

"**Nie ten, kto mi hovorí: Pane, Pane, vojde do nebeského kráľovstva, ale kto plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach.**" Kresťan musí zachovávať Božie prikázania, lebo nestačí len ozdobiť sa Kristovým menom. - Kto zachováva prikázania, obsiahne večný život.

j) Chod' úzkou cestou Božích prikázaní!

"**Vchádzajte úzkou cestou**, lebo široká brána a priestranná cesta, vedúca do záhuby, a veľa je tých, čo vchádzajú ňou. Aká tesná je brána a úzka cesta, ktorá vedie do života, a málo je tých, ktorí ju nachádzajú!" Úzka alebo trnistá cesta je život plný sebazaprenia. Kristus Pán ju ustanovil ako **prostriedok dokonalosti**. Kto sa zapiera alebo trpí pre Krista, získa väčšiu slávu v nebi.

k) Vyhýbaj falošným prorokom!

"**Chráňte sa nepravých prorokov**, ktorí prichádzajú k vám v ovčom rúchu, ale zvnútra sú dravými vlkmi. **Poznáte ich po ovocí, lebo každý dobrý strom rodí dobré ovocie, ale zlý strom rodí zlé ovocie.**" Veriaci musí dbať, aby ho bludári alebo hriešnici nezviedli na nesprávne cesty.

Zakľúčenie reči

Dom na skale. Pán Ježiš dokončil svoju reč týmto podobenstvom. "Každý, kto počúva tieto moje slová a plní ich, podobný je múdremu mužovi, ktorý si vystavil **dom na skale**. I spustil sa dážď a prišiel prívál, dudy vetry a oborili sa na dom, ale dom nespadol, preto, že bol založený na skale. Každý, kto počuje tieto moje slová a neplní

ich, podobá sa pochabému mužovi, ktorý si vystavil **dom na piesku**. I spustil sa dážď, prišiel prívál, dudy vetry a oborili sa na dom a dom spadol a jeho zhorenisko bolo veľké."

Pán Ježiš chcel podobenstvom upozorniť, že nestačí len počúvať slovo Božie, ale treba ho dôkladne v živote uskotočňovať.

* *Nový zákon.*

V reči na hore odsúdil Ježiš náuku farizejov, ktorí zdôrazňovali plnenie zákona na úkor vnútornej dokonalosti a zavrhol aj bludy mnohých pohanských mysliteľov, ktorí pokladali za čnosť vonkajšiu krásu a zdatnosť alebo rozumové vzdelanie. Za základ *dokonalosti* postavil Spasiteľ *čnosti* uvedené v ôsmich blahoslavenstvách a za základ *spoločenského života* vyhlásil bratskú lásku. *Nový zákon Kristov po jeho vyhlásení zaväzuje všetkých ľudí až do konca sveta.*

Rozprava. *Je možný raj na zemi? Ako sa máme správať v trápení a v chudobe? Máme právo aj povinnosť brániť svoju česť, najmä ak to vyžaduje verejný záujem.*

Poučenie. *Kto chce byť naozaj šťastlivý, musí sa riadiť slovami Pána.*

Ježiš divotvorca

Uzdravenie prašivého. Po horskej reči Pán Ježiš sa vybral s apoštolmi do okolitých miest a osád hlásať kráľovstvo Božie. Zástupy šli za Ním. Spasiteľ chcel ich presvedčiť, že je Boh, preto konal mnohé zázraky. Keď sa blížil k istému mestečku, prišiel k Nemu **prašivý** človek, padol pred Ním na tvár a prosil Ho: "**Pane, ak chceš, môžeš ma očistiť.**" Pán Ježiš sa ho dotkol rukou a povedal: "**Chcem, buď čistý!**" A ten človek hneď ozdravel. Pán Ježiš ho vyzval: "Choď, ukáž sa kňazovi a obetuj dar, ktorý predpisuje zákon!" Potom sa Pán Ježiš vrátil do Kafarnauma.

Prašivci boli vylúčení zo spoločnosti a žili za mestami v jaskyniach a na cintorínoch. Keď sa uzdravili, museli sa dať prezrieť kňazovi, ktorý bol aj lekárom, a obetoval predpísanú obeť. Kňaz dosvedčil, že človek je zdravý.

Stotník v Kafarnau. V tom čase v Kafarnau žil **pohanský stotník**, veliteľ tamojšej cisárskej posádky. Bol dobrosrdečným mužom a preukázal obyvateľom veľa dobrodenia. Vystavil im aj synagógu. Stotníkovi ochorel verný sluha. Keď sa Pán Ježiš vrátil do mesta, sluha zomieral. Stotník počul o Spasiteľových zázrakoch a pevne veril, že Ježiš uzdraví aj jeho sluhu. Pokladal sa však za nehodného ísť k Pánu Ježišovi, preto poslal k Nemu starších z mesta (členov mestskej rady) a prosil Ho, aby prišiel uzdraviť jeho sluhu. Židia sa prihovárali za stotníka. Pán Ježiš šiel so staršími. Keď sa blížil k stotníkovmu domu, stotník mu vyšiel v ústrety a povedal: "**Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz len slovo a uzdraví sa môj sluha.** Veď i ja som človek postavený pod mocou, a keď ako veliteľ vojakov poviem jednému: "Id!" ide. A inému: "Pod' sem!" A príde. Poviem sluhovi: "Sprav to!" A spraví." (Lk 6, 6 - 8) Keď Pán Ježiš počul stotníkove slová, obrátil sa k zástupu, ktorý išiel za Ním, a poznamenal: "Veru, hovorím vám, ani u Izraelitov nenašiel som toľko viery." Potom potešil stotníka slovami: "Id', nech sa ti stane, ako si veril." A sluha ozdravel v tú hodinu.

°Stotníkové slová "Pane, nie som hodný..." (latinsky Domine, non sum dignus...) opakuje svätá Cirkev pred svätým prijímaním, lebo Pána Ježiša máme prijať s takou poníženosťou a s toľkou vierou, ako Ho prijal stotník.

Uzdravenie porazeného. Keď Pán Ježiš uzdravil sluhu, uchýlil sa do domu Šimona Petra. Ale zástupy ľudu aj tá Ho nasledovali, ba prišli aj mnohí farizeji a učitelia zákona z Galiley aj z Jeruzalema, aby Ho počúvali. Pán Ježiš si sadol a učil zhromaždený ľud.

Vtedy muži priniesli na lôžku z rohože porazeného človeka a chceli ho položiť pred Spasiteľa, aby ho uzdravil. Ale pre veľký zástup ľudu nemohli sa dostať dnu. Obišli teda dom, vystúpili na plochú strechu, v povale urobili otvor a otvorom spustili lôžko s porazeným pred Ježiša. Vidiac ich vieru, Pán povzbudil porazeného: **"Dúfaj, synu, odpúšťajú sa ti hriechy!"** Vtedy niektorí zákonníci si mysleli: "Rúha sa. Iba Boh môže odpúšťať hriechy." Ježiš čítal ich myšlienky a povedal: "Čo si to myslíte vo svojich srdciach? Čo je ľahšie povedať? Odpúšťajú sa ti hriechy, a či riecť: 'Vstaň a chod!' Ale aby ste vedeli, že Syn človeka má moc na zemi odpúšťať hriechy," povedal porazenému: **"Vstaň, vezmi si lôžko a id' domov!"** Chorý hneď vstal a s lôžkom odišiel. Ľud velebil Pána Boha. (Lk 5, 17 - 26)

Vzkriesenie mládenca z Naimu. O krátky čas Pán Ježiš zasa chodil po Galilei a kázal. Blížil sa s apoštolmi a s veľkým zástupom k mestečku **Naim**, ktoré ležalo južne od Nazareta. Pri bráne mesta stretli sa s veľkým pohrebným sprievodom. Pochovávali mládenca, jediného syna istej vdovy. Mŕtvy ležal na márach, zavinutý do plachiet. Keď Pán Ježiš uzrel plačúcu vdovu, pohnutý milosrdenstvom tešil ju: "Neplač!" Potom pristúpil k márom a dotkol sa ich. Muži, nesúci mŕtveho, postáli. Pán Ježiš zavolať na mŕtveho: **"Mládenec, hovorím ti, vstaň!"** (Lk 7, 14) Mládenec sa posadil a začal rozprávať. Pán Ježiš ho odovzdal jeho matke.

Všetci prítomní, plní Božej bážne, velebili Pána Boha hovoriac: **"Veľký prorok povstal medzi nami a Boh navštívil svoj ľud."** Zvesť o zázrakoch rozniesla sa po celej krajine. Takto dokázal Pán Ježiš, že je pravý Boh, a potvrdil svoje náuky o Božom kráľovstve.

Rozprava. Pán Ježiš používal pri zázrakoch vonkajšie úkony (dotkol sa chorého, spravil blato, vystrel ruku atď.). Cirkev používa viditeľných znakov pri udeľovaní sviatostí. Ktoré sú to? Pohrebom sa vzdáva patričná úcta telu zomrelého, ktoré bolo schránkou duše. Ktoré sú najdokonalejšie pohrebné obrady? Prečo Cirkev odopiera pohreb samovrahom, nevercom, verejným hriešnikom? Spaľovanie mŕtvol je zakázané.

Poučenie. Približuj sa k Sviatosti Oltárnej s takou úctou, akú mal stotník k Pánu Ježišovi. Hovor: "Pane, nie som hodný..."

Uväznenie a smrť svätého Jána

Svätý Ján v žalári. Po verejnom vystúpení Pána Ježiša Jeho predchodca svätý Ján ďalej vyučoval a krstil pri Jordáne. Aj on mal svojich učeníkov. Keď Jánovi učeníci zbadali, že ľud opustil ich učiteľa a hrnul sa za Pánom Ježišom, pohoršovali sa nad tým,

ale svätý Ján im úprimne priznal: **"On musí rásť, ja však ubúdať!"** V tom čase Herodes Antipas, vládár v Galilei, dopustil sa veľkého hriechu. Vzal si za ženu Herodiadu, manželku brata Filipa, a žil s ňou. Svätý Ján ho verejne pokarhal. Herodias túžila po pomste. Nahovorila manžela a Herodes dal svätého Jána uväzniť na hrade **Machaerus** za Jordánom. Ale kráľ sa obával usmrtiť svätého muža, ba často sa s ním radieval. Dovolil aj Jánovým učeníkom, aby ho navštevovali. Ján ich i vo väzení vyučoval.

Pánovo svedectvo o Jánovi. O krátky čas v celej krajine sa už hovorilo o Ježišových skutkoch. I Jánovi učeníci rozprávali o nich svojmu majstrovi. Svätý Ján chcel ich presvedčiť, že Pán Ježiš je Spasiteľ. Poslal dvoch k Ježišovi, aby sa Ho spýtal: **"Ty si ten, čo má prísť (Spasiteľ), alebo iného očakávame?"** Pán Ježiš v ich prítomnosti uzdravil veľa chorých. Potom ich vyzval: **"Idte a oznámte Jánovi, čo ste počuli a videli. Slepí vidia, kriví chodia, prašiví sa očisťujú, hluchí počujú, mŕtvi vstávajú, chudobným sa ohlasuje evanjelium a blahoslavený je, kto sa nepohorší nado Mnou."** (Lk 7, 22) Slovaní Izaiáša proroka Pán Ježiš potvrdil, že On je Mesiáš, ktorého predpovedali proroci.

Mnohí Ježišovi poslucháči chodievali prv na kázne svätého Jána za Jordánom, preto, keď Jánovi učeníci odišli, Pán Ježiš hovoril ľudu o svätom Jánovi. "Čo ste chodievali na púšť vidieť? Trstinu klástenú vetrom? Alebo človeka odetého mäkkým rúchom? Takí sedia v kráľovských domoch. Alebo ste vychádzali vidieť proroka? Áno, hovorím vám, viac ako proroka, **lebo niet väčšieho proroka medzi izraelskými synmi, ako bol Ján Krstiteľ.**"

Smrť svätého Jána. Po čase Herodes slávil svoje narodeniny na hrade Machaerus. Vystrojil veľkú hostinu kniežatám a vyšším dôstojníkom vojska. Pod hostinou vošla **Salome**, dcéra Herodiady a tancovala. Všetkým sa zapáčila, ale najviac kráľovi, ktorý sa zaprisahal: "Pýtaj odo mňa, čo chceš, a dám ti hoc aj polovicu kráľovstva." Dievča vyšlo von a spýtalo sa matky, čo si má pýtať. Matka jej poradila: **"Pýtaj hlavu Jána Krstiteľa."** Dcéra sa vrátila a povedala: "Chcem, aby si mi dal hneď na mise hlavu Jána Krstiteľa."

Kráľ sa zarmútil nad nečakanou žiadosťou, ale pre prísahu a pretože nechcel dievča zarmútiť pred hosťami, poslal kata do žalára a kázal priniesť na mise hlavu svätého Jána. Kat sťal svätého Jána a priniesol jeho hlavu. Pred kráľom ju odovzdal dcére, a tá ju zanesla matke.

Jánovi učeníci, dozvediac sa o hroznom čine kráľa, vypýtali si telo svojho učiteľa a so žiaľom ho pochovali. Od toho času stali sa učeníkmi Pána Ježiša.

Herodesa a jeho rodinu zastihol Boží trest už tu na zemi. Herodes bol pre ukrutnosti zosadený a poslaný do vyhnanstva, kde s Herodiadou biedne zahynul. Podľa tradície Salome zahynula tak, že sa pod ňou preboril ľad a odťal jej hlavu. Hlava svätého Jána ako vzácna relikvia je uložená v chráme svätého Silvestra v Ríme vedľa kostí svätého Tarzícia.

Rozprava. Vysvetlite, čo je Katolícka akcia? Najväznejšie odbory: tlačový, charitatívny, misijný, školský, kostolný. Ako môže pracovať žiak, žiačka v Katolíckej akcii? Cudzie hriechy (rada matky Salome).

Poučenie. Neboj sa posmechu ani utrpenia, keď brániš záujmy Kristove. Pamätaj na slová Kristove: "Kto Ma vyzná pred ľuďmi, i Ja ho vyznám pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach." (Mt 10, 32)

Vlastnosti Božieho kráľovstva

Podobenstvá o Božom kráľovstve. V horskej reči podal Pán Ježiš základnú náuku svojho kráľovstva, to jest svätej Cirkvi. Vo veľkej reči na brehu Genezaretského jazera rozprával o vlastnostiach Božieho kráľovstva. Aby mu ľud dobre rozumel, rozprával v podobenstvách. Sústavne ich uvádza svätý Matúš v hlave 13. Podobenstvo je skutočná alebo možná udalosť buď z ľudského života, buď z prírody, ktorou udalosťou má sa bližšie vysvetliť a objasniť nejaká vznešená náboženská pravda.

a) Božie kráľovstvo je v našich dušiach

Podobenstvo o rozsievачovi. Vyšiel rozsievач rozsievať semeno. Keď rozsieval, jedno padlo vedľa cesty a nebeské vtáky ho pozobali. Iné padlo na skalú, vzišlo, ale uschlo, lebo nemalo vlahy. Iné zasa padlo medzi trnie a vzrastajúce trnie ho udusilo. Napokon jedno padlo do dobrej zeme, vzišlo a prinieslo stonásobnú úrodu.

Význam podobenstva: Pán Ježiš vysvetlil učeníkom podobenstvo: Semeno je Božie slovo, ktorým sa hlása Božie kráľovstvo. Zrnu, padlému vedľa cesty, sú podobní ľudia, ktorí počujú Božie slovo, ale potom prichádza diabol a vyníma im slovo zo srdca, aby uveriac neboli spasení. K zrnu, padlému na skalú, prirovnal Pán tých, ktorí počujú Božie slovo s radosťou ho prijímajú, ale nemajú koreňov, veria na čas, v pokušení však odstupujú. Pri zrnu v trní myslí sa v podobenstve na ľudí, ktorí počujú Božie slovo, ale len čo odídu, zahlusia ich starosti, bohatstvo a rozkoše života a neprinášajú úrodu. Zrnu v dobrej pôde sa podobajú ľudia, ktorí Božie slovo zachovávajú v dobrom srdci a prinášajú úrodu v trpezlivosti. Podobenstvo nás učí prijímať Božie kráľovstvo ochotne a s úžitkom pracovať na jeho rozkvet v sebe.

b) Diabol seje zlo aj Božom kráľovstve

Podobenstvo o kúkoli. Podobné je nebeské kráľovstvo človekovi, ktorý si zasial na rol'u dobré semeno. V noci prišiel nepriateľ, nasial kúkol'a medzi pšenicu a odišiel. Keď obilie vyrástlo, zjavil sa aj kúkol'. Sluhovia sa pýtali hospodára: "Pane, či si nezasial na svoju rol'u dobré semeno? Kde sa vzal kúkol'?" Hospodár mu odpovedal: "Nepriateľský človek to spravil." A sluhovia hovorili: "Chceš, aby sme šli a pozbierali ho?" Ale pán im zabránil: "Nie, aby ste azda pri zbieraní kúkol'a nevytrhli aj pšenicu. Nechajte oboje rásť a v čase žatvy poviem žencom: "Pozbierajte najprv kúkol' a poviažte ho do snopkov, aby sa spálil, ale pšenicu pozvážajte mi do stodoly."

Význam podobenstva: Rozsievач je Syn človeka - Pán Ježiš. Rol'a znamená svet. Dobré semeno zobrazuje synov Božieho kráľovstva, ktorí žijú v posväcujúcej milosti a sú Božími dietkami. Kúkol' znamená hriešnikov, čiže synov sveta. Nepriateľ, čo zasial kúkol',

je diabol. Žatva je koniec sveta a ženci sú anjeli. Na konci sveta Syn človeka ich pošle a pozbierajú všetko pohoršenie v celom Božom kráľovstve, aj tých, čo zle robili, a hodia ich do ohnivej pece. Tam bude plač a škripanie zubov. Ale spravodliví sa zaskvejú ako slnko vo večnom kráľovstve svojho Otca.

Podobenstvo o vlečnej sieti skrýva tú istú pravdu. Znie: Kráľovstvo Božie sa podobá vlečnej sieti, spustenej do mora. Keď sa sieť naplnila rybami, vytiahli ju a sediac na brehu vyberali dobré ryby do nádob a zlé hádzali von.

Význam podobenstva: Pán Boh trpí zlých vo svojom kráľovstve, lebo vo svojom veľkom milosrdenstve dáva im možnosť napraviť sa. Po smrti večne odmení dobrých a potresce zlých.

c) Božie kráľovstvo zázračne vzrastie

Podobenstvo o horčičnom zrne. Božie kráľovstvo je podobné horčičnému zrne. Áno, je najmenšie zo semien, ale vyrastá často v strom, takže vtáci priletujú a hniezdia na jeho konároch.

Význam podobenstva: Ako vyrastie horčičné zrno za krátky čas na ker alebo strom, tak sa rozrastie za krátky čas aj Cirkev po celom svete a všetci ľudia dobrej vôle nájdu v nej bezpečnú záchranu na ceste do večného života.

d) Božie kráľovstvo zmení ľudskú spoločnosť

Podobenstvo o kvase. Božie kráľovstvo je podobné kvasu, ktorý vzala žena a zapravila do troch meríc múky, kým všetko cesto neskyslo.

Význam podobenstva: Ako kvas mení vlastnosti cesta, tak aj Kristovo učenie zmenilo zmýšľanie, cítenie a život ľudstva.

e) Božie kráľovstvo je najvzácnejšie

Podobenstvo o poklade a perle. Božie kráľovstvo je podobné pokladu ukrytému na poli. Keď ho človek nájde, ukryje ho a od radosti predá všetko, čo má, a kúpi tú roľu. A zasa: Božie kráľovstvo je podobné obchodníkovi, hľadajúcemu dobré perly. Keď obchodník našiel jednu drahocennú perlu, odišiel, predal všetko, čo mal, a kúpil ju.

Význam podobenstva: Viera je poklad a katolícka Cirkev je perla medzi ostatnými bludnými náukami. Za vieru a svätú Cirkev máme ochotne obetovať aj výhody a radosti sveta.

Rozprava: Mučeníci sú vzory pevnej viery. V akej podobe pracuje diabol na svete? - zlá tlač, kino, zlé zábavy, prepriata móda, zlá spoločnosť, ... ; Duchovné skutky milosrdenstva.

Poučenie: Buduj vo svojej duši Božie kráľovstvo: cvič sa v čnostiach!

Protivníci Božieho kráľovstva

Ľud, vidiac Spasiteľove zázračné skutky, velebil Pána Boha a s radosťou počúval Jeho nauky. Nie tak farizeji! Spasiteľ vystúpil ako učiteľ zákona a verejne karhal aj farizejov, čo sa nik do toho času neodvážil, a preto farizeji strojili vždy väčšie úklady proti Nemu. Hľadali príležitosť, ako by Ho mohli obžalovať pred veľradou národa a odsúdiť. Boli natoľko zaslepení, že neuznávali Ježišove zázraky a pokladali ich za dielo diabla.

Cesta cez siatiny. Pán Ježiš sa vracal s apoštolmi z Jeruzalema, kde slávil veľkonočné sviatky. Farizeji a zákonníci išli za Ním a pozorovali Ho. Bola práve sobota. Spasiteľ prechádzal poľnou cestou medzi dozrievajúcim obilím. Apoštoli začali trhať klásky a jedli zrnká, aby zmiernili svoj hlad. Farizeji, predstierajúc pohoršenie, vyčítali Pánovi: "Pozri, tvoji učeníci robia, čo neslobodno v sobotu." Ale Ježiš sa ohradil: "Nečítali ste, čo spravil Dávid pri úteku pred Saulom? Keď bol hladný, vošiel so svojou družinou do svätého stánku a jedol posvätné chleby, hoci nebolo slobodno ich jesť. Kňaz mu dal dovolenie, pretože Dávid bol v núdzi. Napokon vedzte, **že Syn človeka je pánom aj soboty!**" Farizeji zahanbení odišli.

Posadnutý. O chvíľu priviedli k Spasiteľovi človeka posadnutého zlým duchom, ktorý nešťastníka oslepil a urobil nemým. Pán Ježiš ho oslobodil od diabla a uzdravil, takže človek videl aj rozprával. Ľud bol svedkom zázračného uzdravenia, a preto oslavoval Ježiša ako Mesiáša. Ale farizeji zahriekli ľud a osočovali Pána: "Veď vyháňa diablov skrze Belzebuba, knieža diablov." Aby sa nepodlomila viera ľudu. Ježiš pripomenul farizejom: "**Každé v sebe rozdvojené kráľovstvo spustne a neobstojí. Ako môže satan vyháňať satana? Ako teda vyhánali diabla proroci?**" Ježiš zasa umlčal svojich protivníkov.

Človek s chromou rukou. Na druhú sobotu Pán Ježiš šiel do synagógy. Bol tam človek s chromou rukou. Farizeji striehli, či ho Spasiteľ uzdraví v sobotu, aby Ho potom mohli obžalovať. Vediac o ich úmysloch, Spasiteľ nariadil chorému: "Vstaň a postav sa do prostriedku!" Potom sa obrátil k farizejovi otázkou: "Pýtam sa vás, či je slobodno v sobotu dobré robiť?" Keď farizeji mlčali, Ježiš pokračoval: "Keby niekto z vás mal jedínú ovcu, ktorá mu padne v sobotu do jamy, či ju nevytiahne z nej ešte v sobotu? A o koľko cennejší je človek ako ovca!" Potom vyzval chromého: "Natiahni si ruku!" Človek natiahol ruku a bola hneď zdravá. Farizeji, plní zlosti, vyšli zo synagógy a radili sa, ako by Spasiteľa usmrtili.

Najväčšie znamenie. Niektorí z farizejov zasa prišli k Ježišovi a žiadali Ho: "Učiteľ, chceme od Teba vidieť znamenie." Ježiš im povedal: "Zlé pokolenie hľadá znamenie. Ale nedá sa mu, iba znamenie proroka Jonáša. **Lebo ako bol Jonáš v žalúdky ryby za tri dni a tri noci, tak bude Syn človeka v srdci zeme tri dni a tri noci.**" Spasiteľ tak predpovedal, že po svojej smrti tri dni bude v hrobe a Jeho slávne vzkriesenie bude najväčším dôkazom Jeho Božstva.

Rozprava. *Pre prípadné chyby kňaza neslobodno opúšťať Krista. Nepriatelja Cirkvi svätej osočujú kňazov, ako kedysi osočovali Krista. Bráň si ich!*

Poučenie. *Poslúchaj svojho duchovného otca, lebo ťa vedie cestou spásy!*

Ježiš - Boh - divotvorca

Farizeji vždy viac útočili na Pána Ježiša. Pred ľuďom Ho osočovali, neuznávali Ho za učiteľa a prenasledovali tých, ktorí verili v Neho. Pán Ježiš sa nebránil slovami, ale novými zázrakmi dokazoval, že je Boh. Vo viere utvrdzoval najmä apoštolov a učeníkov.

Búrka na mori. Pán Ježiš učil na východnom brehu Genezaretského jazera. Večer kázal apoštolom preplaviť sa na druhý breh. Jazero je dlhé asi 21 km, široké 12 km v strede. Menujú ho aj Galilejské more. Cesta cez jazero mohla trvať 3 - 4 hodiny. Pri brehu kotvilo viac lodičiek, na ktoré vystúpili mnohí ľudia a plavili sa za Ježišom. Spasiteľ, ustatý od celodennej práce, usnul na lodke. Apoštoli za tichého večera spokojne veslovali.

Znenazdania strhol sa prudký víchor. More sa rozbúrilo, vlny hádzali lodkami sem-tam a hrozilo nebezpečenstvo, že sa lodky potopia. Apoštoli v strachu zobudili Pána a prosili Ho: "**Pane, zachráň nás, lebo zahynieme!**" (Mt 8, 25) Spasiteľ vstal, pokynul vetru a moru a hneď nastalo úplné ticho. Ale učeníkom vyčítal: "Čo ste bojazliví, maloverní?" Všetci ľudia sa veľmi divili Ježišovej moci a hovorili si medzi sebou: "Ktože je to, že rozkazuje vetrom aj moru a poslúchajú ho?"

Ježiš vyháňa diabolstvo. Keď Ježiš s učeníkmi vystúpil na breh, pribehol k Nemu muž posadnutý zlým duchom. Diabol trápil človeka, hnal ho na pusté miesta, kde úbožiak býval v hrobách. Nik ho nemohol prevládať. Často ho poviazali reťazami, ale sluhom posadnutý ich roztrhal a vždy ušiel. Nešťastník sa vrhol k Ježišovým nohám. Pán rozkázal diablove, aby vyšiel z neho. Ale diabol skríkol: "**Čo je Ťa do mňa, Ježiš, Syn najvyššieho Boha? Prosím Ťa, netráp ma!**" Potom diabol prosil Pána Ježiša, aby mu nekázal ísť do pekelnej priepasti. Na blízkom pasienku páslo sa stádo ošípaných. Diabol prosil, aby mohol vojsť do nich. Ježiš mu dovolil. Ošípané sa hneď rozbehli do jazera a utopili sa. Človek oslobodený od diabla velebil Pána Boha a prosil Spasiteľa, aby mu dovolil ísť s Ním. Ale Pán Ježiš mu vravel: "Vráť sa domov a rozprávaj, aké veľké veci ti učinil Boh!" A človek horlivo ohlasoval zázračné skutky Pána. (Lk 8, 27 - 39)

Jairova dcéra. Na galilejskej strane jazera ľud už nedočkavo vyzeral Spasiteľa. Len čo Ježiš vystúpil na breh, padol Mu k nohám vážený muž **Jairus**, predstavený synagógy a prosil Ho, aby šiel do jeho domu a uzdravil mu dcérku. Dievča bolo asi dvanásťročné a už skonávalo. Spasiteľ šiel s ním.

Uzdravenie ženy. Len ťažko sa predierali cez množstvo ľudu, ktoré sa zbieralo k Pánu Ježišovi. Zrazu Spasiteľ zastal a pýtal sa: "**Kto sa ma to dotkol?**" Ľud stál prekvapený nad otázkou a svätý Pavol povedal: "Učiteľ, zástupy sa tlačia okolo Teba a Ty sa spytuješ: 'Kto sa ma to dotkol?'" Ale Pán Ježiš vážne povedal: "Ktosi sa ma dotkol, lebo som zbadal, že vyšal zo mňa moc!"

Vtedy akási žena padla k Ježišovým nohám a trasúc sa strachom priznala sa, že to bola ona. Rozpovedala, že už dvanásť rokov ju trápila ťažká choroba, celý majetok vynaložila na liečenie, ale nadarmo. Keď Pán Ježiš šiel tade, povedala si: "Dotknem sa Jeho rúcha a budem zdravá." Dotkla sa teda obruby Jeho šiat a cítila sa hneď zdravá. Pán Ježiš ju potešil: "**Dcéra, tvoja viera ti pomohla. Id' v pokoji!**"

Vzkriesenie Jairovej dcéry. Vtom prišiel ktosi k Jairovi a povedal mu: "Tvoja dcéra už zomrela, neunúvaj Majstra." Pán Ježiš počul smutnú správu, preto posmelil otca, hovoriac: "Neboj sa, len ver, a pomôže sa jej." I prišli do Jairovho domu. Domáci nariekali nad zomrelou. Spasiteľ ich tešil: "**Neplačte, dievča nezomrelo, ale spí.**"

Domáci však Ho vysmiali. Pán Ježiš poslal všetkých von, len rodičom, Petrovi, Jakubovi a Jánovi dovolil ostať v izbe. Potom chytil dievča za ruku a vyzval ho: "**Dievča, vstaň!**" Dievča naskutku vstalo celkom zdravé. Spasiteľ dôrazne prikázal rodičom, aby o tom nikomu nehovorili.

Rozprava. *Proti škodlivej moci zla chráni nás svätá Cirkev sväteninami (žehnanie, svätenie). Krížové dni. Žehnanie siatin na deň svätého Marka. Posvätné predmety (medailóniky). Talizmany nosiť je povera.*

Poučenie. *Zveruj sa vo všetkom do ochrany Božej!*

Ježiš nasycuje zástupy

Pán Ježiš v ústraní. Apoštoli sa vrátili z prvej apoštolskej cesty. Nadšene rozprávali svojmu Učiteľovi o úspechoch. Pán ich zavolať na odlahlé miesto, aby si trochu oddýchli po namáhavej práci. Sadli si spolu na loďku a plavili a k Betsaide. Ale ľud sa o tom dozvedel. Čochvíľa šli po brehu celé zástupy ľudí za smerom lode. Keď Spasiteľ s apoštolmi vystúpil na breh, už Ho tam čakalo veľké množstvo ľudí. K zástupom sa pripojovali vždy noví pútnici, idúci popri jazere na veľkonočné sviatky do Jeruzalema.

Rozmnoženie chlebov. Spasiteľovi bolo ľúto opusteného ľudu, lebo boli ako ovce bez pastiera. Začal ho vyučovať a mnohých uzdravil. Keď sa deň chýlil k večeru, učeníci upozornili Pána: "Miesto je pusté a už sa zvečerieva. Rozpusť zástupy, nech si idú nakúpiť pokrm do najbližších dedín." Ale Spasiteľ im povedal: "**Dajte im vy jesť!**" Apoštol Filip namietal: "Za dvesto desiatnikov chleba im nebude stačiť, aby sa každému čo len málo ušlo." Ondrej, brat Petrov, poznamenal: "**Je tu chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby, ale čo je to pre toľkých?**" Ale Pán Ježiš nariadil apoštolom: "Kážte ľuďom posadiť sa!" I uložilo sa na trávnik okolo päťtisíc mužov, mimo toho mnoho žien a detí.

Spasiteľ vzal chleby a pohliadnuc k nebu, požehnal ich, lámal a kázal ich rozdávať ľudu. Rovnako učinil aj s rybami. Keď sa všetci nasýtili, Pán Ježiš vyzval svojich učeníkov: "Pozbierajte odrobinky, čo zostali!" A učeníci nazbierali dvanásť plných košov odrobiniek. Keď ľudia videli zázrak, hovorili si: "**Toto je akiste ten prorok, ktorý má prísť na svet.**" Vo veľkom nadšení chystali sa vyhlásiť Ježiša za kráľa. Ale Spasiteľ prinútil apoštolov ihneď odplávať, rozpustil zástupy a utiahol sa na horu, kde sa v samote modlil.

Pán Ježiš chodí po mori. Apoštoli len s námahou veslovali, lebo dul vietor z opačnej strany. O štvrtej nočnej stráži (na svitaní) približoval sa k nim Ježiš, idúc po vode. Apoštoli Ho nepoznali a veľmi sa naľakali. Mysleli si, že vidia ducha. Ale Ježiš zavolať na nich: "Vzmužte sa, ja som to, nebojte sa!" Vtedy Peter sa ozval: "Ak si to Ty, Pane, rozkáž mi prísť k Tebe po vode!" A Ježiš mu povedal: "Pod!" Peter zostúpil z loďky a kráčal po vode k Ježišovi. Ale naľakal sa rozbúrených vln a hneď sa začal topiť. V úzkosti volal: "Pane, pomôž mi!" Ježiš ho chytil za ruku, vytiahol z vody a pokarhal ho:

"Maloverný, načo si pochyboval?" Len čo vstúpil Kristus s Petrom na loďku, prestal vietor. Učeníci padli na kolená, klaňali sa Pánu Ježišovi a vyznávali: **"Ozaj si Syn Boží!"**

°Podľa rímskeho počítania noc sa delila na štyri stráže: *prima vigilia, secunda, tertia, quarta*. Posledná sa volala aj *galli cantu* (keď kohút kikiríka) a znamenala svitanie.

Obidva zázraky boli prípravou na prísľub Sviatosti Oltárnej. Pán rozmnožil chleby, aby ukázal, že má moc meniť podstatu vecí. Potom chodil po mori, aby ukázal, že môže robiť zázraky aj na vlastnom tele. Ako mohol rozmnožiť podstatu chleba, tak bude môcť raz nahradiť podstatu chleba *vlastným telom*.

Rozprava. *Naučte sa modlitbu pred jedlom: Požehnaj nás, Pane, aj tieto dary, ktoré z Tvojej štedrosti budeme požívať. Skrze Krista, Pána nášho. Amen. Po jedle: Ďakujeme Ti, Bože, za všetky dobrodenia, ktorý žiješ a kraľuješ na veky vekov. Amen. Kto verí v mátohy, bosorky, strašidlá, prehrešuje sa proti viere.*

Poučenie. *Pamätaj na obraz topiaceho sa Petra! Silná viera zdolá všetky ťažkosti.*

Pokrm Božích dietok

Prislúbenie Sviatosti Oltárnej. Na druhý deň po zázračnom nasýtení ľudu Pán Ježiš včas ráno prišiel s učeníkmi do Kafarnauma a odobral sa do synagógy. Keď sa ľudia dozvedeli o Jeho príchode, hrnuli sa k Nemu.

Ale aj ľudia za morom ráno hľadali Ježiša. Keď ho tam nebolo, sadli si na loďky a ponáhľali sa do Kafarnauma. Zaradovali sa, že Ho našli, ale sa divili a spytovali sa: "Učiteľ, ako si sem prišiel?" Ježiš nesadal totiž na loď s apoštolmi. Pán Ježiš im povedal: **"Veru, veru nehladáte ma preto, že ste videli zázraky, ale preto, že ste jedli z chlebov a nasýtili ste sa. Usilujte sa dostať pokrm, ktorý sa nekazí, ale trvá do večného života, a ten vám dá Syn človeka."** Ľudia mysleli na zázračný chlieb z neba, ako bola kedysi manna na púšti, preto prosili: "Pane, vždy nám daj toho chleba!" Vtedy Pán Ježiš opravil ich omyl a poučil ich: **"Ja som chlieb života;** kto prichádza ku mne, nebude lačniť, a kto verí vo mňa, nebude nikdy smädiť. **Ja som chlieb života.** Vaši otcovia jedávali na púšti mannu a pomreli. Toto je chlieb zostupujúci z neba, aby neumrel, kto z neho bude jesť. **Ja som živý chlieb, ktorý som zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo na živobytie svetu."** Pán Ježiš - pokrm duší. Po Spasiteľových slovách ľudia sa dohadovali medzi sebou: "Akože nám tento môže dať jesť svoje telo?" Ale Ježiš im zasa vrazil: **"Veru, veru, hovorím vám, ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe života. Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň, lebo moje telo je opravdivo pokrmom a moja krv je opravdive nápojom. Kto je moje telo a pije moju krv, prebýva vo Mne a Ja v ňom."**

Aj mnohí učeníci Ježišovi sa pohoršili nad Ježišovou rečou a hovorili si: **"Tvrdá je to reč, ktože to môže počúvať?"** Mnohí učeníci pre túto reč opustili Spasiteľa a viac s Ním nechodili.

Vernosť apoštolov. Vtedy Pán Ježiš oslovil dvanástich apoštolov: "Či aj vy chcete odísť?" Ale Peter za všetkých vyznal: **"Pane, ku komu pôjdeme?" Ty máš slová večného života a my sme uverili a poznali, že Ty si Kristus, Syn Boží!"** (Jn 6, 22 - 70)

Spôsob podania ako aj vonkajšie okolnosti nasvedčujú, že Pán Ježiš rozumel doslovne slová o požívaní Svojho Tela a Krvi. Strpel, aby Ho učeníci opustili, ale svoje tvrdenie neopravil.

Spasiteľ uskutočnil svoj sľub pri poslednej večeri. Ježiš preto hovoril už prv tak dôrazne o požívaní Svojho Tela a Krvi, aby sme nepochybovali o Jeho prítomnosti vo Sviatosti Oltárnej.

Rozprava. *Prítomnosť Pána Ježiša vo Sviatosti Oltárnej je tajomstvom viery. Pamätaj, že tajomstvá sa nedajú pochopiť, ale sa musia veriť. Takáto viera je rozumná, lebo sa spoliehame na neomylnú Pravdu, Pána Boha. Hrozný je omyl bludárov, ktorí zavrhlí Sviatosť Oltárnu. Ktorí sú to? Chrám bez Pána Ježiša je pustý. Ako sa správať pred svätostánkom? Večné svetlo. Starosť o hlavný oltár.*

Poučenie. *Keď vkročíš do chrámu, klakni a modli sa: "Nech je pochválená a pozdravená Najsvätejšia Sviatosť Oltárna!"*

Viditeľná hlava Božieho kráľovstva na zemi

Od začiatku verejnej činnosti pripravoval Pán Ježiš svätého Petra na úrad hlavy Cirkvi. Keď už bol Peter dostatočne upevnený vo viere, Pán Ježiš mu verejne prisľúbil, že ho ustanoví za svojho *zástupcu na zemi*.

Petrovo vyznanie. Koncom druhého roku verejnej činnosti prišiel Pán Ježiš s učeníkmi do **Cezarey Filipovej**. Mesto ležalo v úrodnej a malebnej krajine na úpätí Libanonu, blízko prameňov Jordána. Cezarea bola sídlom kráľa Filipa, tretieho Herodesovho syna. Filip dal meno zväčšiť a vyzdobil ho nádhernými stavbami. Na okolí mesta Ježiš sa raz spýtal svojich učeníkov: **"Za koho pokladajú ľudia Syna človeka?"** Učeníci hovorili: Jedni za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša, iní zasa za Jeremiáša alebo jedného z prorokov." Vtedy sa Spasiteľ dozvedal: **"A vy za koho ma pokladáte?"** Peter pohotove povedal: **"Ty si Kristus, Syn Boha živého!"** Pán Ježiš ho pochválil: "Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo telo a krv ti to nezjavili, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach. **A Ja ti hovorím, že ty si Peter, to jest Skala, na túto skalu vystavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva. Čokoľvek zviažeš na zemi, bude zviazané aj na nebesiach a čokoľvek rozviažeš na zemi, bude rozviazané aj na nebesiach.**" (Mt 16, 17 - 19)

°Pod kráľovstvom Božím na zemi Spasiteľ rozumel svätú Cirkev. Odovzdať niekomu kľúče od tohto kráľovstva znamenalo dať mu najvyššiu moc čiže primát v Cirkvi. V starej dobe občania odovzdávali víťazovi nad mestom kľúče od mestskej brány, čím víťaz dostal plnú moc nad mestom. Spasiteľ sľúbil, že postaví Cirkev na skale a nič na svete, ani brány pekla, to jest zlé mocnosti ju nezničia.

Pán Ježiš predpovedá svoje utrpenie. Blížil sa už čas vykúpenia. Po Petrovom vyznaní Pán Ježiš začal pripravovať apoštolov na dni najväčšej skúšky - na svoje

utrpenie a smrť. Po prvý raz spomenul učeníkom, že musí ísť do Jeruzalema, tam veľa trpieť a dať sa usmrtiť, lebo len tak vykúpi svet od hriechu. Potešil ich však, že vstane zmŕtvych. Apoštoli, nevediac ešte nič o plánoch Božej Prozreteľnosti, pokladali to za nemožné. Ale Ježiš im vážne pripomínal: **"Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma,** lebo čo osoží človekovi, keby získal aj celý svet, ale na duši by utrpel škodu?" (Mt 16, 24, 26)

Premenenie Pána. Keď Pán Ježiš pripomenul apoštolom svoje utrpenie, mohla sa v apoštoloch otriasť dôvera v Neho, a preto po návrate do Galiley raz večer vystúpil s tromi najvernejšími učeníkmi Petrom a s bratmi Jakubom a Jánom na horu. Podľa podania vyšiel na horu **Tábor**, vypínajúcu sa do výšky 823 metrov nad rovinou západne od Genezaretského jazera. Ostatných apoštolov nechal v dedinke pod horou. V tichej noci sa Pán Ježiš modlil. Razom zaskvela sa Mu tvár ako slnko a Jeho rúcho zbelelo ako sneh. Vedľa Neho zjavil sa Mojžiš a Eliáš a zhovárali sa s Ním.

Apoštoli pocítili nebeskú blaženosť a svätý Peter zvolal: **"Pane, dobre je nám tu byť. Ak chceš, sprvíme tu tri stánky, Tebe jeden, Mojžišovi jeden a Eliášovi jeden."** Kým ešte hovoril, jasný oblak zahalil Spasiteľa a apoštoli počuli hlas: **"Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zalúbenie, Jeho poslúchajte!"** (Mt 17, 4, 5)

Keď učeníci počuli Božie slová, padli na tvár a veľmi sa báli. O chvíľku sa ich Ježiš dotkol, povzbudiac ich: "Vstaňte a nebojte sa!" Apoštoli pozreli okolo seba a videli iba Ježiša. Keď ráno zostupovali z hory, Pán Ježiš im prikázal: "Nikomuhovorte o videní, kým Syn človeka nevstane zmŕtvych."

Pán Ježiš aj preto ukázal trom apoštolom svoju Božskú velebnosť, lebo: Peter sa stal hlavou Cirkvi, Jakub zomrel prvý zo zboru apoštolov ako mučeník a Ján zostal z apoštolov najdlhšie na zemi, ako svedok Ježišovho Božstva.

Rozprava. *Cirkev Kristova je jediná. Ako ju poznáme? (Známky Cirkvi.) Svätý Peter dostal najvyššiu moc "zväzovať" - "nezväzovať", to jest vydávať v Cirkvi zákony a súdiť v otázkach svedomia (rozhrášovať).*

Poučenie. *Modlievaj sa často za Cirkev a za pápeža! Zaspievajte pápežskú hymnu!*

Biblické dejiny - Dobrý Pastier v Judei

Hlavné prikázanie Božieho kráľovstva

Pán Ježiš opúšťa Galileu. Spasiteľ v mnohých rečiach v Galilei podal základné nauky nového Božieho kráľovstva, určil najvyššieho predstaveného, presvedčil apoštolov a učeníkov, že je Syn Boží. Ešte mal pred sebou najťažšiu úlohu: vykúpiť ľudstvo. Podľa predpovedí prorokov dielo vykúpenia malo a vykonať v Jeruzaleme. Pán Ježiš opustil Galileu a uberal sa do Judey. Blížili sa sviatky šiatrov (v októbri), preto poslal apoštolov vopred do Jeruzalema na sviatkuy. On šiel za nimi.

Milosrdný Samaritán. Na ceste jordánskym údolím pripojil sa k Ježišovi zo zástupu, ktorý Ho sprevádzal, akýsi zákonník a pýtal a Ho: **"Učiteľ, čo mám činiť, aby**

som obsiahol večný život?" Ježiš mu dal otázku: "Čo je písané v zákone? Ako tam čítaš?" Spasiteľ myslel na Starý zákon. Zákoník odpovedal: "**Milovať budeš Pána Boha svojho z celého srdca svojho, z celej duše svojej, zo všetkej sily svojej, zo všetkej mysli svojej a blížneho svojho ako seba samého.**" Pán ho pochválil: "Dobre si odpovedal, čiň tak a budeš žiť." Ale zákoník sa vyhovára, že nevie, komu má dobre robiť, a pýtal sa: "Kto je môj blížny?" Spasiteľ ho poučil krásnym podobenstvom o milosrdnom Samaritánovi.

Akýsi človek zostupoval z Jeruzalema do Jericha. Na ceste ho napadli zbojníci, okradli ho o všetko, zbili ho a nechali ležať polomŕtveho pri ceste. Onedlho šiel tade židovský kňaz. Keď videl raneného, bez pohnutia prešiel popri ňom. Za ním šiel cestou levita. Aj levita prešiel bez povšimnutia vedľa raneného. Ale cestoval tade aj akýsi Samaritán. Keď zbadal raneného, srdce sa mu pohlo milosrdenstvom. Pristúpil k nemu, nalial mu na rany oleja a vína, obviazal mu ich a vyložil ho na svojho oslíka. Potom ho zaviezol do hostinca a postaral sa oňho. Na druhý deň, prv než odcestoval ďalej, vyňal dva desiatniky, dal ich hostinskému a prosil ho: "Staraj sa o chorého a ak vynaložíš naň viac, vynahradím ti to, keď pôjdem nazad."

Pán Ježiš sa pýtal zákoníka: "Ktorý z týchto troch zdá sa ti blížnym tomu, čo upadol do rúk zbojníkov?" Zákoník povedal: "**Ten, čo mu preukázal milosrdenstvo.**" Vtedy mu Pán povedal: "Id', aj ty čiň podobne!" (Lk 10, 1 - 42)

Prikázanie o láske k Bohu a blížnemu je preto hlavné, lebo kto miluje Pána Boha, zachováva všetky ostatné prikázania. Môžeme teda povedať, že prikázanie lásky k Bohu a k blížnemu obsahuje všetky ostatné prikázania.

Mária a Marta. Z jordánskeho údolia cesta odbočovala na Jericho a potom stúpala na jeruzalemskú vysočinu. Blízo Jeruzalema ležalo mestečko **Betánia**. Tam býval **Lazár**, Ježišov priateľ, s dvoma sestrami **Máriou** a **Martou**. Lazár a jeho sestry pozvali Ježiša, aby si u nich odpočinul po dlhej ceste. Spasiteľ prijal ich pozvanie a odpočívajúc rozhovoril sa o veciach spasenia. Mária si sadla k Jeho nohám a pozorne počúvala Jeho náuky. Marta sa starala o dobré pohostenie Pána. Mrzelo ju, že Mária sa nestará o pohostinstvo. Postážovala sa na ňu Pánovi: "Pane, nedbáš na to, že moja sestra nechala ma samu posluhovať?" Povedz jej, aby mi pomáhala!" Ale Ježiš ju milo napomenul: "**Marta, Marta, staráš sa o mnohé veci, ale jedno je potrebné. Mária si vyvolila najlepšiu časťku, ktorá jej nebude odňatá.**"

Spasiteľ pokarhal priveľkú starostlivosť o pozemské veci, lebo pre ňu Marta zanedbala starosť o dušu.

Rozprava. Svätá Cirkev sa stará o chudobných. Charita, sirotince, chudobince, nemocnice. Červený kríž. Ktoré sú telesné skutky milosrdenstva?

Poučenie. Nezabúdaj na slová Pána: "Jedno je potrebné", to jest spasiť svoju dušu!

Pán môj a Boh môj. Boh môj a moje všetko. (300 dni odpustkov)

Ježiš - Dobrý Pastier

Žena hriešnica. V polovici šiatrových sviatkov Ježiš prišiel do Jeruzalema a učil v chráme. Farizeji ho chceli uväzniť, ale báli sa ľudu. Keď sa im nepodarilo zajať Ježiša, hľadali zámienku, ako by Ho mohli obžalovať pred veľradou. Priviedli k Nemu ženu hriešnicu a pokrytecky Mu povedali: "Mojžišov zákon káže takéto ženy ukameňovať. Čo povieš Ty?" Ježiš sa sklonil a písal prstom po zemi. Keď sa farizeji neprestávali vypytovať, vzpriamil sa a povedal: "**Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí na ňu kameň.**" A zasa sa zohol a písal po zemi. Zahanbení farizeji vytratili sa jeden po druhom z nádvorja. Pán Ježiš sa vzpriamil, pozrel sa okolo seba a opýtal sa ženy: "Kde sú tí, čo ťa obvinili? Nikto ťa neodsúdil?" Žena povedala: "Nikto, Pane." Ježiš, vidiac jej úprimnú ľútosť, povedal: "Ani Ja ťa neodsúdim. Id' a viac nehreš!" (Jn 8, 1 - 11).

Ježiš - svetlo sveta. Pán Ježiš učil ďalej v chráme. Hovoril: "**Ja som svetlo sveta. Kto Mňa nasleduje, nechodí po tme, ale bude mať svetlo života.**" (Jn 8, 12) Farizeji Mu zasa zanovito protirečili, ale Spasiteľ sa ich opýtal: "**Kto z vás Ma obviní z hriechu?** Keď vám hovorím pravdu, prečo mi neveríte? **Kto je z Boha, počúva slová Božie,** vy preto nepočúvate, lebo nie ste z Boha." (Jn 8, 46) Vtedy farizeji chytali v zlosti kamene a chceli Ho kameňovať. Ale Ježiš im zázračne zmizol z očí a odišiel z chrámu.

° Táto obranná reč Ježišova číta sa v evanjeliu svätej omše na *Smrtnú nedeľu*. Na pamiatku, že Ježiš sa skryl pred farizejmi, aby Ho predčasne neusmrtili, v kostoloch sa *zahaľujú križe*. Vo svätej omši sa vynecháva žalm *Judica* (Súd' ma, ó Bože) - v stupňových modlitbách - a chválospev *Sláva Otcu*.

Dobrý pastier. Pán Ježiš miloval ľud a bránil ho proti nespravodlivým farizejom. Keď sa farizeji tvrdošijne protivili Jeho napomenutiam, Spasiteľ ich prirovnal k lakomým nájomníkom, ktorí nedbajú o ovce, ale hľadajú len vlastný zisk. Ježiš prehlásil seba za dobrého pastiera. Hovoril: "**Ja som dobrý pastier. Dobrý pastier dáva svoj život za svoje ovce.** Ale nájomník, ktorému ovce nepatria, keď vidí prichádzať vlka, opúšťa ovce. Utečie a vlk potom chytá a rozháňa ovce. Nájomník uteká preto, lebo mu nezáleží na ovciach. Ja som dobrý pastier. **Ja poznám svoje ovce a ony poznajú Mňa.** Ako Mňa pozná Otec, i Ja poznám Otca a položím svoj život za svoje ovce. **Mám aj iné ovce, ktoré nie sú z tejto ovčiarne. Aj tie mám priviesť a budú počúvať môj hlas a bude jedna ovčiareň a jeden pastier.**" (Jn 10, 11 - 16)

° Pod slovami "iné ovce" myslel Pán Ježiš na *pohanské národy*, ktoré privedie do svojej ovčiarne, to jest do svätej Cirkvi. Kristove slová boli napomenutím pre apoštolov, aby nasledovali príklad dobrého pastiera - Krista.

Rozprava. Vyše polovice ľudstva žije ešte v tme pohanstva. Ako žijú pohani? Čo sú misie? Misionári? Dielo šírenia viery a Detinstvo Ježišovo. Unionizmus je snaha po zjednotení Slovanov v Cirkvi Kristovej.

Poučenie. Bud' členom Diela šírenia viery a obetuj na misie! Modli sa každý deň: Otče náš... Zdravas' Mária... a vzdych: "Svätý František Xaverský, oroduj za nás!"

Nevera prekáža prijať kráľovstvo Božie

Milosrdný Boh. Farizeji sa tešili, že sa im podarilo vyhnáť Pána Ježiša z chrámu. Spasiteľ, všemohúci Boh, mohol ich potrestať za ich neveru, ale Jeho milosrdenstvo bolo väčšie. Nechcel ich nútiť, aby Mu uverili, lebo by ich pozbavil slobodnej vôle, preto podal im znovu dôkaz o svojom Božstve. Píše o ňom svätý Ján v hlave 9, 1 - 41.

Uzdravenie slepého. Keď išiel Pán Ježiš popri chráme, uzrel človeka slepého od narodenia. Už dlho tam sedával a prosil si almužnu. Takmer každý Jeruzalemčan ho poznal, aj mnohí farizeji. Pán Ježiš urobil zo sliny a z prachu blato, potrel ním oči slepcove a povedal mu: "Id' a umy sa v rybníku Siloe!" Slepý poslušol, umyl sa a videl. Naradovaný ponáhlal sa domov.

Bola práve sobota. Na ulici stretol človek susedov a známych a rozprával im o svojom uzdravení. Z jeho tvári prv otupelej žiarila taká radosť, že mnohí nechceli veriť, že je to on. Dozvedali sa, ako dostal zrak. Uzdravený im rozprával: "Človek, ktorý sa menuje Ježiš, urobil blato, pomazal mi oči a poslal ma umyť sa v rybníku Siloe. I šiel som, umyl som sa a vidím." A pýtali sa ho: "Kdeže je ten človek!" On povedal: "Neviem."

Mienka veľrady. Ľudia, ktorí poznali slepého, boli prívrženci farizejov. Pohoršili sa nad tým, že Pán Ježiš urobil v sobotu blato. Na zázrak vôbec nedbali, chytili uzdraveného a priviedli ho pred veľradu. Farizeji sa ho vypytovali, ako sa uzdravil. Rozpovedal im všetko. Ale zatvrdilosť farizejov nepoznala hraníc. Niektorí z nich hovorili: "Človek, ktorý nezachováva sobotu, nie je od Boha." Ale iní, akiste priatelia Nikodémovi, hovorili: "Ako môže hriešny človek robiť takéto divy?" Vznikla roztržka medzi nimi, preto sa pýtali uzdraveného: "Čo hovoríš ty o ňom?" On úprimne vyznal: "**Je prorok.**"

Svedectvo rodičov. Vtedy farizeji nechceli veriť, že človek bol slepý, a zavolali jeho rodičov. Rodičia sa báli vyznať Krista ako Boha a hovorili: "Vieme, že tento náš syn narodil sa slepý, ale ako dostal zrak, alebo kto mu otvoril oči, nevieme. Spýtajte sa jeho, veď je dospelý, nech hovorí sám za seba!"

Svedectvo uzdraveného o Ježišovi. Farizeji si želali, aby uzdravený odsúdil Ježiša. Zas ho zavolali a vyzvali ho: "Vzdaj chválu Bohu!" (to jest povedz pravdu a tak ucti Pána Boha) "My vieme, že ten človek je hriešnik." Uzdravený odpovedal: "Či je hriešnik, neviem, len jedno viem, že som bol slepý a teraz vidím." Ešte raz sa ho vypytovali: "Čo si urobil?" Ako ti otvoril oči?" On na to: "Už som vám povedal a počuli ste, načo to chcete ešte raz počuť? Či azda aj vy chcete byť Jeho učeníkmi?" Farizeji zlorečili uzdravenému hovoriac: "Ty si buď Jeho učeníkom, my sme učeníci Mojžišovi. My vieme, že Mojžišovi hovoril Boh, ale o tomto nevieme, odkiaľ je." Uzdravený im odpovedal: "To je divné, že vy neviete, odkiaľ je, a otvoril mi oči. Predsa vieme, že Boh hriešnikov nevypočuje, ale vypočuje len toho, kto Mu slúži a plní Jeho vôľu. Od vekov nebolo počuť, aby niekto bol otvoril oči slepému od narodenia. **Keby tento nebol od Boha, nič by nemohol urobiť.**"

Nevera zatemňuje rozum. Krásne svedectvo uzdraveného o Pánu Ježišovi pobúrilo farizejov. Zúriac hnevom kričali na neho: "Narodil si sa v hriechoch a ty nás budeš učiť?" I vyhodili ho z chrámu a vylúčili ho zo židovskej obce. Nevera úplne zaslepila farizejov, a preto ešte väčšmi nenávideli Pána Ježiša.

Odmena za vernosť. O krátky čas Pán Ježiš stretol uzdraveného a pýtal sa ho: "**Veríš v Syna Božieho?**" Ale on sa vyzvedal: "Kto je to, Pane, aby som uveril v Neho?" Ježiš mu láskave vrel: "Však si Ho videl a ten, čo hovorí s tebou, je On." Uzdravený padol na kolená, klaňal sa Pánovi a zvolal: "**Pane, verím!**" Za smelé vyznanie pred veľradou dostal uzdravený milosť pravej viery v Pána Ježiša.

Rozprava. *Ktoré sú hriechy proti Duchu Svätému? Najväčším nešťastím človeka na zemi je zatvrdilosť v nevere alebo v hriechu.*

Poučenie. *Modli sa a obetuj svoje sebazaprenia za obrátenie hriešnikov a nevercov!*

Modlitba Božích dietok

Modlitba Pána. Po odchode z Jeruzalema učil Pán Ježiš na vidieku v Judei. Často sa modlieval cez celú noc osamote na hore. Učenici zatúžili vedieť sa tak vrúcne modliť ako Kristus. Keď sa raz Ježiš vrátil do samoty, prosili Ho: "**Pane, nauč nás modliť sa!**" Spasiteľ im povedal: "Keď sa modlite, hovorte: **Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa meno Tvoje. Príď kráľovstvo Tvoje. Bud' vôľa Tvoja ako v nebi, tak i na zemi. Chlieb náš každodenný daj nám dnes a odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom. A neuved' nás do pokušenia, ale zbav nás od zlého. Amen.**"

° Židia a najmä pohania zvykli si na povrchné odriekanie dlhých modlitieb. Mysleli si, že modlitba je tým lepšia, čím je dlhšia. Pán Ježiš zdôrazňoval nábožnosť pri modlitbe. Naučil apoštolov kratučkú, ale vznešenú modlitbu Otče náš. Modlitba má sedem prosieb, ktoré vyjadrujú všetky nadprirodzené aj prirodzené potreby človeka.

Vlastnosti dobrej modlitby. Spasiteľ poučil apoštol aj o vlastnostiach dobrej modlitby. Už v reči na hore rozprával o dobrom úmysle pri modlitbe. Inokedy učil.

a) *Modliť sa máme s **dôverou**.* Boh vypočuje našu modlitbu, ak splnenie našej prosby bude slúžiť k nášmu dobru. Spasiteľ hovoril: "Ak niekto pýta od otca chleba, či mu otec dá kameň? Ak pýta rybu, či mu dá miesto nej hada? Keď si dieťa bude pýtať vajce, či mu podá šťúra? Teda keď ľudia vedia dávať dobré dary svojim deťom, čím viac nebeský Otec dá dobrého ducha (to jest Ducha Svätého) tým, ktorí Ho prosia." (Lk 11, 11 - 13)

b) *Modliť sa máme s **poníženosťou**.* O cene poníženej modlitby nás Pán Ježiš poučil v podobenstve o **farizejovi a mýtnikovi** v chráme. Dvaja ľudia, farizej a mýtnik, vstúpili do chrámu pomodliť sa. Prvý požíval v národe najväčšiu vážnosť, druhého pokladali ľudia za verejného hriešnika. Farizej stál blízko oltára a modlil sa: "Bože, ďakujem Ti, že nie som ako ostatní ľudia, dráči, nespravodliví, hriešnici, alebo ako aj tamten mýtnik. Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám."

Mýtnik stál obďaleč, neodvážil sa pozdvihnúť oči k nebu, kajúcne sa bil v prsia a vzdychal: **"Bože, buď milostivý mne hriešnemu!"** Ježiš dodal: "Mýtnik odišiel do svojho domu ospravedlnený, ale farizej nie, lebo **každý, kto sa povyšuje, bude ponížený a kto sa ponízuje, bude povýšený.**" (Lk 18, 9 - 14)

c) *Modliť sa máme **vytrvale**.* Pán Ježiš hovoril o vytrvalej modlitbe: "Niekoľko z vás by dostal o polnoci hosťa, ktorý prišiel z ďalekej cesty, ale nemal by mu čo predložiť. Pôjde k susedovi, zabúcha mu na dvere a prosí ho: 'Priateľ', požičaj mi tri chleby (rozumej malé bochníčky ako naše žemle). Prišiel mi môj priateľ z ďalekej cesty a nemám mu čo predložiť." Ale sused zvnútra odpovie: 'Neobťažuj ma, dvere sú už zatvorené a ja s dieťkami odpočívam, nemôžem vstať a dať ti.' V núdzi postavený nedá sa odbyť, ale klope a prosí ďalej. Veru," hovoril Ježiš "keby aj sused nevstal preto, že ho prosí priateľ, napokon predsa vstane pre jeho neodbytnosť, aby sa ho zbavil." Potom Spasiteľ dodal: **"Tak aj vy, pýtajte a dá sa vám, hľadajte a nájdete, klopte a otvorí sa vám."** (Lk 11, 9) Vytrvalá modlitba býva vypočutá.

d) *Modliť sa máme **v Ježišovom mene, s čistým srdcom**.* Pán zdôraznil: **"Keď budete niečo pýtať od Otca v mojom mene, dá vám,** lebo Otec vás miluje, pretože vy ste milovali mňa." (Jn 16, 23) Kto miluje Spasiteľa, chráni sa hriechu, čiže žije v posväcujúcej milosti, a toho Boh rád vypočuje.

e) *Napokon Pánu Bohu je milá **spoločná modlitba**,* keď sa totiž modlí viac ľudí za jeden cieľ. Spasiteľ hovoril: **"Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja s nimi."** (Mt 18, 20)

Pre veľkú moc spoločnej modlitby sa schádzajú kresťania do chrámov, aby spoločne prosili nebeského Otca, chválili Ho a ďakovali Mu.

Rozprava. Čo je modlitba? Spoločné modlitby v rodinách prinášajú pokoj a požehnanie Božie. Zasvätenie rodín Božskému Srdcu! Nedelné nešpory (litánie), ľudové pobožnosti.

Poučenie. Drž sa pekného hesla: "Ora et labora!" Modli sa a pracuj!" a požehnanie Božie ťa neminie.

Nebeský Otec hľadá stratené deti

Ježiš za Jordánom. V Jeruzaleme koncom novembra každý rok sa slávilo posvätenie chrámu. Spasiteľ zasa šiel do chrámu a učil, ale farizeji sa chystali uväzniť Ho. Vtedy Pán Ježiš opustil mesto a odišiel za Jordán do *Perey*, kde kedysi krstil svätý Ján. Ľud išiel za Ním. Prišli aj mýtnici a hriešnici, ľutujúci svoje hriechy. Spasiteľ ich vyučoval a odpúšťal im hriechy. Farizeji poslali za Ježišom svojich vyzvedačov, ktorí medzi ľuďom šomrali na Spasiteľa a ohovárali Ho: "Tento prijíma hriešnikov a jedáva s nimi." Pán Ježiš im vysvetlil podobenstvami, že nebeský Otec je milosrdný a taký musí byť aj On.

Podobenstvo o stratenej ovci. Spasiteľ rozprával ľudu: Niekoľko z vás má sto oviec a jednu stratí. Či nezanechá deväťdesiatdeväť na púšti a bude hľadať stratenú, kým ju nenájde? Keď ju nájde, naradovaný položí si ju na ramená. Príď domov, zvolá

priateľov a susedov a povie: "Radujte sa so mnou, lebo som našiel svoju stratenú ovcu." "No hovorím vám, že **väčšia radosť bude v nebi nad jedným hriešnikom, činiacim pokánie, ako nad deväťdesiatimideviatimi spravodlivými, ktorí nepotrebnú pokánie.**" Pán Ježiš v podobenstve o stratenej ovci ubezpečil nás, že obrátení hriešnici sú Pánu Bohu tak milí, ako spravodliví. Nemáme teda pohrdať hriešnikmi, ale musíme sa usilovať priviesť ich k Bohu.

O stratenej drachme. Spasiteľ povedal aj iné podobenstvo: Chudobná žena mala desať drachiem. (drachma = denár, hodnota dennej mzdy) Žena jednu stratila. Zažala sviecu, aby videla v tmavom príbytku, aké bývajú na východe, vymietla dom a hľadala drachmu, kým ju nenašla. Potom s radosťou rozpovedala udalosť susedám, aby sa s ňou tešili. Pán Ježiš dodal: "**Tak sa budú radovať anjeli v nebi nad jedným hriešnikom činiacim pokánie.**"

Márnotratný syn. Pán Ježiš najpôsobivejšie nám vysvetlil Božie milosrdenstvo podobenstvom o márnotratnom synovi. Otec mal dvoch synov. Mladší raz povedal otcovi: "Otče, daj mi z majetku čiastku, ktorá mi patrí." Otec podelil synom majetok. O krátky čas mladší syn vzal svoju čiastku a odišiel do ďalekej krajiny. Tam v samopaši všetko premárnil. Keď už nič nemal, nastal v cudzom kraji veľký hlad. Márnotratník, trpiac núdzu, prosil bohatého pána o službu. Boháč ho poslal do svojho dvorca svine pásť. Ale márnotratný syn aj tam hladoval. Bol by sa rád nasýtil aspoň lúšteninami, ktorými krmievali ošípané, ale ani tých nedostal.

Vtedy sa spamätal a v duši svojej uvažoval: "Kol'ko nádenníkov v dome môjho otca má chleba dosýta, a ja tu hyniem hladom! **Vstanem, pôjdem k otcovi a poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i proti tebe.** Už nie som hodný volať sa tvojím synom, ale prijmi ma aspoň za svojho nádenníka." Syn vstal a šiel k otcovi.

Dobrý otec nezavrhol nevďačného syna. Každý deň ho vyzeral. Keď ho zďaleka zbadal, pohnutý útrpnosťou bežal mu v ústrety, objal ho a pobožkal. Syn mu vrazil: "Otče, zhrešil som proti nebu a pred tebou. Už nie som hodný volať sa tvojím synom." Ale otec rozkázal sluhom: "Chytro prineste najlepšie rúcho a oblečte ho! Potom privedte vykrmené tel'a a zabite ho. Jedzme a hodujme, **lebo tento môj mladší syn bol mŕtvy a ožil, bol stratený a našiel sa.**" A začali hodovať.

Starší syn bol vtedy na poli. Keď sa približoval k domu, počul hudbu a tanec. Zavolať si sluhu a pýtal sa ho, čo znamená nezvyklé veselie? Sluha mu rozpovedal, čo sa stalo. Starší syn sa nahneval a nechcel vojsť do domu. Otec vyšiel za ním a prehováral ho. Ale syn zazlieval otcovi: "Tol'ko rokov ti slúžim a nikdy som neprestúpil tvoj rozkaz, a predsa nikdy si mi nedal kozla, aby som hodoval so svojimi priateľmi. Ale keď prišiel brat, ktorý premárnil svoj majetok s hriešnikmi, zabil si mu tučné tel'a. Otec tíšil syna: "**Syn, ty si vždy so mnou a všetko moje je aj tvoje.** No patrilo sa hodovať a radovať sa, lebo tvoj brat bol mŕtvy a ožil, bol stratený a našiel sa." (Lk 15, 11 - 32)

Význam podobenstva: Ovca predstavuje hriešnika, ktorý sa bez rozvahy vrhá do hriechu, peniaz otupelého, zatvrdlivého hriešnika, márnotratný syn človeka zaslepeného náruživosťami. Spasiteľ všetkých hľadá a privádza k Otcovi.

Rozprava. Ktoré sú čiastky sviatosti pokánia? Vymenujte ich a porovnajte s podobenstvom o márnoträtom synovi!

Poučenie. Ako verné dieťa nebeského Otca máš si chrániť jeho milosť.

Božie dietky a pozemské majetky

Medzi Ježišovými poslucháčmi boli aj bohatí mýtnici a obchodníci. Nazývali ich *publikánmi* (publicus = verejný), lebo ich pokladali za verejných hriešnikov. Pán Ježiš aj ich poučil, ako majú užívať majetky, keď chcú prísť do Božieho kráľovstva. Zasa hovoril v *podobenstvách*.

a) *Božie dietky si nezakladajú na majetkoch.* Pán Ježiš najprv zdôraznil, že kto chce prísť do Božieho kráľovstva, nesmie prilnúť dušou k majetkom, ktoré mu Pán Boh daroval. Môže používať dovoľeným spôsobom svoj majetok, ale musí sa starať najprv o spásu svojej duše.

Podobenstvo o bezstarostnom boháčovi. Istému bohatému človekovi prinieslo pole hojnú úrodu. Premýšľal: "Čo mám urobiť? Nemám si kam zhromaždiť úrodu." A povedal si: "Zrúcam stodoly a vystavím si väčšie. Zhromaždím ta všetko, čo sa mi urodilo, aj svoje majetky a poviem svojej duši: Duša, máš veľa obilia uloženého na premnohé roky! Odpočiň si, jedz, pi a hoduj!"

Ale vtedy mu Pán Boh oznámil: "Blázon, ešte tejto noci povolám tvoju dušu a čo si nachystal, čie bude?" Spasiteľ dodal k podobenstvu: **"Tak pochodí, kto si zhromažďuje poklady a nie je bohatý u Boha."** (Lk 12, 21)

Význam podobenstva: Čnostným životom rozmnožujeme v sebe milosť. Skrze posväcujúcu milosť prebýva v nás Boh a my v ňom. Žiť v stave posväcujúcej milosti je pravé bohatstvo, o ktoré sa máme predovšetkým starať.

b) *Božie dietky pomáhajú bližným.* Pán Ježiš krásnym podobenstvom o boháčovi a Lazárovi zdôraznil, že kto chce prísť do neba, musí majetok používať aj na dobré skutky a pomáhať núdznym.

Podobenstvo o boháčovi a Lazárovi. Bol istý bohatý človek, ktorý sa odieval šarlátom (drahé rúcho) a každý deň hodoval. Vtedy žil aj veľmi biedny žobrák **Lazár**, plný vredov. Lazár ležal pri boháčovej bráne a žiadal si ukojiť svoj hlad odrobinkami, ktoré padali zo stola boháčovho. No nik mu ich nedával, len psi prichádzali a lízali vrede na úbožiakovom tele. Stalo sa, že žobrák zomrel a anjeli ho zanesli do Abrahámovho lona (to jest do neba). Zomrel aj boháč a uvrhnutý bol do pekla.

Boháč vo veľkých mukách pozdvihol oči a zďaleka uzrel Abraháma a Lazára v jeho lone. Zavolať naň: "Otče Abrahám, zmiluj sa nado mnou a pošli Lazára, nech si omočí koniec prsta do vody a ochladí mi jazyk, lebo sa mučím v tomto plameni." Ale Abrahám mu povedal: **"Synu, rozpomeň sa, že si obdržal dobré veci za svojho života a Lazár zlé. Teraz on sa tu teší, ale ty sa mučíš.** A k tomu medzi vami a nami je veľká priepasť, aby nik nemohol prejsť odtiaľto k vám, ani od vás sem."

Vtedy boháč prosil: "Otče, pošli Lazára do domu môjho otca, lebo mám päť bratov. Nech im dosvedčí, aby aj oni neprišli do tohto miesta múk." Ale Abrahám mu

vravel: "**Majú Mojžiša a prorokov, nech ich poslúchajú.**" Boháč však namietal: "Nie, otče Abrahám! Keď niekto zo zomrelých pôjde k nim, dajú sa na pokánie." No Abrahám mu povedal: "**Ak neposlúchajú Mojžiša a prorokov, ani keby niekto zmŕtvych vstal, neuveria.**" (Lk 16, 19 - 31)

Význam podobenstva: Boháč mal tvrdé srdce k chudobným, a preto bol zatratený. O povinnostiach k Bohu a blížnemu v Starom zákone poučovali Mojžiš a proroci, v Novom zákone kňazi Kristovej Cirkvi. Kto chce byť spasený, musí počúvať ich spasiteľné napomenutia.

Rozprava. *Ktoré sú do neba volajúce hriechy? Spravodlivá mzda. Služobníci a nájomníci. Socializmus a komunizmus hlásajú triedny boj. Je oprávnená almužna?*

Poučenie. *Pamätaj: Kto dáva chudobným, dáva Bohu!*

Ježiš - dobrý priateľ

Ježiš v Perei. Ježiš strávil poslednú zimu za Jordánom, aby vyhol nástrahám farizejov. Z jari istého dňa prišiel k Nemu posol z Betánie a oznámil mu, že **Lazár**, jeho priateľ, ťažko ochorel. Ale Pán odkázal Lazarovým sestrám: "Táto choroba nie je na smrť, ale na slávu Božiu, aby bol skrze ňu oslávený Syn Boží." A Spasiteľ nešiel do Betánie, až o dva dni povedal apoštolom: "Podme zasa do Judey!" Apoštoli ho odhovárali, lebo sa báli pomsty farizejov. Ale Ježiš ich povzbudzoval: "Náš priateľ Lazár usnul. Idem k nemu, aby som ho zobudil zo sna." Apoštoli neporozumeli Ježišovi slová a ďalej sa zdráhali: "Keď spí, ozdravi." Vtedy im povedal otvorene: "Lazár zomrel. Podme k nemu!"

Ježiš v Betánii. Pán Ježiš a apoštoli vystúpili z údolia Jordánu a kráčali k Jeruzalemu. Už zďaleka sa pred ich zrakom vynárala stráň Olivovej hory, na ktorej ležala Betánia, a za ňou sa skrýval Jeruzalem. Kedysi sa apoštoli tešili tomuto obrazu, ale teraz ich naplnil strachom. Mlčky šli za svojím Majstrom pripravení na všetko najhoršie. V Betánii sa dozvedeli, že Lazára pochovali už pred štyrmi dňami.

Len čo Marta počula, že Ježiš prišiel do Betánie, bežala ku nemu a povedala: "Pane, keby si bol tu býval, môj brat by nebol umrel. Ale viem, že i teraz, o čokoľvek požiadaš Boha, (totiž nebeského Otca), dá ti." Ježiš jej vravel: "Tvoj brat vstane." Marta na to: "Viem, že vstane pri vzkriesení v posledný deň." "Spasiteľ ju upozornil: "**Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, hoci by bol aj umrel. A každý, kto verí vo mňa, neumrie naveky. Veríš to?**" Marta prisvedčila: "Áno, Pane, ja som uverila, že ty si Kristus, Syn Boha živého, ktorý prišiel na tento svet."

Nato odbehla pre sestru a vravela jej: "Pán je tu a volá ťa." Ako to Mária počula, vstala a ponáhľala sa k Ježišovi, ktorý čakal za mestečkom. Príbuzní a známi, ktorí prišli potešiť trúchliace sestry, šli za ňou a hovorili si: "Ide k hrobu, aby sa vyplakala." Mária padla Ježišovi k nohám a nariekala: "Pane, keby si tu bol býval, môj brat by nebol umrel." Keď Spasiteľ videl Máriu a plačúcich príbuzných, dojatý k slzám sa pýtal: "Kde ste ho položili?" Vyzvali ho: "Pane, pod' a pozri!" Vtedy Ježiš zaplakal. Židia si hovorili: "Hľa, ako ho miloval." Iní vraveli: "Či ten, ktorý otvoril oči slepému od narodenia,

nemohol urobiť, aby Lazár neumrel?" Medzitým prišli k hrobu. Hrob bol v jaskyni, ktorej vchod bol privalený kameňom. Spasiteľ kázal: "Odvalte kameň!" Ale Marta upozorňovala: "Pane, už páchne, veď štyri dni leží v hrobe." Ježiš ju však napomenul: "Nehovoril som ti, že uzrieš slávu Božiu, keď uveríš?" Odvalili teda kameň.

Vzkriesenie Lazára. Ježiš pozdvihol oči k nebu a modlil sa: "Otče, ďakujem Ti, že si ma vypočul. Vedel som, že ma vždy vypočuješ, ale povedal som Ti slová vďaka kvôli ľuďom, ktorí stoja okolo, aby uverili, že si ma Ty poslal." Pomodliac sa, zavolať silným hlasom: "**Lazár, pod' von!**" Lazár hneď vstal. Príbuzní mu uvoľnili obvazy na rukách a na nohách a Lazár, zasa živý, odišiel s nimi. Pre tento zázrak mnohí Židia uverili v Pána Ježiša. (Jn 11, 1 - 45)

Neskorí však odišli k farizejom a povedali im, čo učinil Ježiš. Farizeji zvolali veľradu na mimoriadne zasadnutie a radili sa, čo majú robiť s Ježišom. Hlavný kňaz Kajfáš navrhoval: "**Užitočné je, aby jeden človek umrel za národ, a nie aby celý národ zahynul.**" Od tej chvíle sa farizeji chystali, že Ježiša zabijú.

° Ježišov rozhovor s Martou o vzkriesení číta sa v evanjeliu svätej omše za zomrelých.

Ježiš zasa v ústraní. Pretože ešte neprišla nebeským Otcom určená chvíľa vykúpenia, utiahol sa Spasiteľ do kraja blízko púšte, východne od Jeruzalema, a ostal aj so svojimi učeníkmi v mestečku Efrem.

Rozprava. Posmrtný život. Čo je smrť? Peklo je, lebo pri večnej odmene musí byť aj večný trest. Očistec. Odpustky. Odpustkové modlitby. Svätá omša za zomrelých (Requiem).

Poučenie. Modli sa každý večer za duše v očistci aspoň Otče náš... Zdravas' Mária a pripoj: Odpočinutie večné daj dušiam zomrelých, Pane, a svetlo večné nech im svieti, nech odpočívajú v pokoji. Amen.

Ježiš - dobrodinec ľudí

Ježiš žehná deti. Blížili sa veľkonočné sviatky. Ľud sa už poberal v sprievodoch do Jeruzalema. Aj Pán Ježiš sa chystal odísť z Efremu do svätého mesta. Nečakane prišli k Nemu matky s deťmi a prosili Ho, aby ich požehnal. Apoštoli nechceli k Nemu ženy pripustiť. Ježiš to zbadal a pokarhal ich: "**Nechajte maličkých a nebráňte im ku Mne prísť, lebo takých je kráľovstvo nebeské.**" (Mt 19, 14) Potom privinul deti k sebe, požehnával ich a modlil sa nad nimi.

Ježiš predpovedá svoje utrpenie. Asi desať dní pred Veľkou nocou Spasiteľ sa vybral na cestu do Jeruzalema, aby tam dokončil svoje vykupiteľské dielo. Učeníci šli za Ním so strachom. Pán Ježiš chcel ich pripraviť na svoje umučenie, preto im povedal: "**Ideme do Jeruzalema a Syn človeka bude vydaný kňazským kniežatám a zákonníkom, ktorí Ho odsúdia na smrť a vydajú Ho pohanom. Budú sa mu posmievať, plúť naň, ubíjajú a zabijú Ho, ale tretieho dňa vstane zmŕtvych.**" Apoštoli nechápali, ako by sa to moholo stať s ich Majstrom.

Uzdravenie slepého. Na ceste sa pripojili k Pánu Ježišovi mnohí pútnici. Šli údolím Jordána a potom zabočili k **Jerichu**. Vedľa cesty sedel slepec a porosil almužnu. Keď počul zástup ísť tade, dozvedal sa: "Čo je to?" Povedali mu, že ide Pán Ježiš. Slepý začal volať: "**Ježišu, Synu Dávidov, zmiluj sa nado mnou!**" Ľudia, idúci spredu, okríkali ho, aby mlčal. Ale slepec ešte hlasnejšie volal: "Synu Dávidov, zmiluj sa nado mnou!" Ježiš sa zastavil, kázal slepca priviesť k sebe a opýtal sa ho: "Čo chceš, aby som ti urobil?" Slepec odpovedal: "Pane, aby som videl." Vtedy Ježiš riekol: "**Pohliadni, tvoja viera ťa uzdravila.**" A slepí naskutku videl, išiel s Ježišom a velebil Boha. Ľudia oslavovali Pána Boha. (Lk 18, 35 - 43)

Ježiš v dome Zacheja. Medzitým prišli pútnici do Jericha, bohatého mesta na križovatke obchodných ciest. Majetný nadmýtnik **Zachej** túžil uzrieť Pána Ježiša, ale pre veľký zástup nemohol ho vidieť, lebo bol malej postavy. Prebehol zástup a vystúpil na planý figovník. Keď Ježiš šiel tade, pozrel sa hore a zavolať: "Zachej, zostúp hneď dolu, lebo dnes musím ostať v tvojom dome." Zachej chytro zostúpil a s radosťou uviedol do svojho domu Pána a Jeho učeníkov. Mnohí reptali, že sa Ježiš ubytoval v dome hriešnika, lenže Zachej činil pokánie, čo Pán Ježiš dobre vedel. Keď prišli do domu, Zachej kajúcne sľuboval: "Pane, polovicu svojho majetku dám chudobným a ak som niekoho v niečom oklamal, navrátim mu to štvornásobne." Pán Ježiš mu láskave odpovedal: "**Dnes dostalo sa spasenie tomuto domu, veď Syn človeka prišiel hľadať a spasiť, čo zahynulo.**" (Lk 19, 1 - 19)

° Evanjelium o Zachejovi číta sa na slávnosť posvätenia chrámu (hody) pre slová: Dnes dostalo sa spasenie tomuto domu.

Ježiš v Betánii. Šiesty deň pred Veľkou nocou Pán Ježiš prišiel so zástupom učeníkov a pútnikov do **Betánie**. Ubytoval sa u Lazára, ktorého bol vzkriesil. Na druhý deň pozval ho na večeru vážený občan Šimon, ktorého Spasiteľ uzdravil od prašiny. Pri večeri boli aj učeníci Ježišovi a Lazár. Jeho sestra Mária posluhovala. Mária, sestra Lazárova, priniesla libru drahej masti z pravého nardu a pomazala ňou hlavu a nohy Ježišove a utierala ich svojimi vlasmi. (Nard je indická rastlina, z ktorej sa pripravuje voňavá masť.) Celý dom sa naplnil vôňou masti. Niektorí učeníci Ježišovi sa pohoršovali nad Máriiným skutkom. Judáš šomral: "Prečo sa masť nepredala za tristo desiatnikov, ktoré by sa rozdali chudobným?" Ale Judáš nehovoril tak zo starostlivosti o chudobných, lež preto, lebo si chcel nechať z peňazí pre seba. Ježiš láskave napomenul apoštolov: "Nechajte ju a nezazlievajte jej, lebo vykonala dobrý skutok. Veď chudobných máte vždy pri sebe, ale mňa nebudete mať. Mária ponáhľala sa pomazať moje telo na pohreb."

Ľud verí v Ježiša. Pútnici idúci s Ježišom až do Betánie ponáhľali sa ešte toho dňa do Jeruzalema. Tam rozšírili zvesť, že Majster je v Betánii a príde na slávnosti. Na druhý deň veľa ľudí sa ponáhľalo do Betánie, aby počuli Ježiša. Iní zas chceli vidieť živého Lazára. Vtedy farizeji v bezradnosti zamýšľali zabiť aj Lazára, lebo preňho veľa mnohí uverili v Ježiša. Ale báli sa uskutočniť svoj úmysel zo strachu pre ľudom.

Rozprava. *Návštevy Sviatosti Oltárnej. Návštevy chorých, chudobných.*

Poučenie. *V ťažkostiach volaj: "Ježišu, Synu Dávidov, zmiluj sa nado mnou!"*